Дачникам
садівникам
городникам

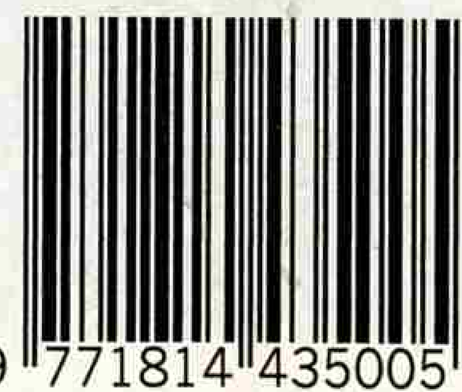
ISSN 1814-4357

Всеукраїнський щомісячний журнал

Дім • Сад • Город

№4 квітень 2006

Великдень у хаті — Бог і Свято в родині!

Київ, Київська обл.	80504408311	Чернівецька обл.	80504197375	Криворізький р-н	80504197378	Сумська обл.	80503522759
Львівська обл.	80506649376	Івано-Франківська обл.	80504197375	Кіровоградська обл.	80505615746	Харківська обл.	80504197380
Рівненська обл.	80503823862	Полтавська обл. (Лубни)	80503522686	Херсонська обл.	80503833453	Луганська обл.	80503823868
Хмельницька обл.	80503823863	Полтавська обл. (Полтава)	80504408315	Миколаївська обл.	80504197373	Вінницька обл.	80503834417
Тернопільська обл.	80503823864	Черкаська обл.	80504453549	Одеська обл.	80504197404	Сумська обл. (Ромни)	80504197377
				Запорізька обл.	80503823867	АР Крим	80504408313
				Закарпатська обл.	80504432078	Уманський р-н	80503823866

ПЛІВКОВА ТЕПЛИЦЯ НА ВАШІЙ ДІЛЯНЦІ

Хто не вирощував під плівкою редиску, не намагався одержати більш ранню продукцію, не готував розсаду? Кожної весни виникає зацікавленість спорудами для цього. Поговоримо про переваги і недоліки весняних плівкових теплиць.

Оцінювання споруди починається з форми її даху. Найневдаліша конструкція теплиці з плескатим дахом, зображеним на схемі (стор.5).

Недоліків у такої форми два. По-перше, дощ (сніг) просто не зможе стікати з даху. З часом плівка втрачає еластичність, гнучкість ("старішає"). Тому вона починає провисати і, коли на неї потрапляє вода, на даху утворюються калюжі, які тиснуть на рослини. Інколи під їхнім тиском плівка взагалі зривається.

Про другий недолік не всім відомо. Якщо дах плескатий, циркуляція повітря неможлива, отож, згідно із законами фізики тепле повітря збирається у верхній частині теплиці, а холодне — у нижній.

Це дуже поширена помилка. Часто доводиться бачити, як під такими покриттями вирощують редиску, нагорнувши два валки ґрунту, на які натягують плівку.

Форма покриття має бути арочною або полігональною. Лише в такому разі можлива циркуляція повітря.

Визначившись із формою даху споруди, можна перейти до ключових параметрів. Найважливіший з них, від якого залежать витрати на обігрівання і завдяки якому розрізняються види споруд закритого ґрунту, є висота. Запам'ятайте: чим споруда вища, тим більший об'єм повітря у внутрішній її частині і тим, відповідно, більші витрати на обігрів. Тому занадто високою теплицю робити не слід. У випадках, якщо культури низькорослі (редиска, цибуля, суниця тощо), висота понад 30—35 см недоцільна.

У городників-аматорів часто трапляється типова помилка — висівати редиску у споруди висотою 2,5 м. Крім того, що вона "з'їдає" більше палива (можна обійтися і без нього), великий об'єм повітря довше прогрівається, а відтак і культура в теплиці не відразу відчує сприятливі умови. Отож, виграш у часі (порівняно з полем) буде неістотним. Натомість, висіявши редиску у споруду висотою 30—35 см, отримуємо ранню продукцію з відчутною різницею в часі. От чому правильна висота споруди — один з головних моментів. Якою ж вона має бути? Відповідь проста: аби лише тільки міг проїхати трактор. Це близько 2,5 м. Ясна річ, ваше право вибору — якщо ви плануєте використовувати теплицю лише для власних потреб, можна обійтися без механізації, зробити її нижчою. Коли ж прагнете зробити її об'єктом бізнесу, тоді не менше 2,5 м (інакше трактор не проїде).

За висотою теплиці відрізняються від двох інших різновидів закритого ґрунту — парників і малогабаритних плівкових споруд. В обидві, на відміну від теплиць, людина не може зайти, отож, догляд за рослинами і збирання врожаю потрібно проводити за межами конструкції. Зазвичай, це різко обмежує можливості механізації, тому парники нині вважаються безнадійно застарілим типом закритого ґрунту. Лише на присадибних ділянках вони ще зберігають своє значення.

Інша річ — **малогабаритні споруди**. Вони трапляються набагато частіше. В них теж не можна застосовувати механізацію, але що робити, коли ви садите розсаду, а передають загрозу заморозків? Застосовуються вони і для низькорослих культур (цибуля, редиска тощо). Ці споруди бувають безкаркасні та каркасні. Останні отримали таку назву через натягування плівки на будь-яку основу (з дроту, дерева, труб тощо). Натомість безкаркасні — найпростіші і найдешевші. Тут нагортають 2—3 валки ґрунту, на які, натягуючи, вкладають плівку, щоб утворити схил. Проте такі покриття менш надійні, оскільки у разі ослаблення натяжіння (причиною цього буває вітер, слабка фіксація) вся плівка може впасти й притиснути рослини. А от каркас захистить їх навіть тоді, коли з одного краю фіксація неякісна. Тоді при догляді за рослинами або збиранні врожаю, зайшовши з одного боку грядки, ви зробите це до середини, а щоб дістати те, до чого не дотягнулися, достатньо зайти з іншого боку. На жаль, дехто з городників робить їх занадто широкими. Щоб дістати рослину, стають ногами або спираються на одну руку, а іншою тягнуться до середини... І ще одне: оскільки експлуатуються такі споруди короткий проміжок часу, можна натягувати плівку на каркас з будь-якого матеріалу, навіть на металевий, іржавий. Хоча в місцях стику з ним плівка плавиться за сильної спеки, утворюється іржавий слід, але за такий короткий час це нестрашно.

Якої ширини робити грядку під малогабаритними спорудами? Є просте, без ускладнення цифрами, правило: присівши з одного боку, ви можете вільно дотягнутися до її середини.

Навесні завжди настає момент, коли потрібно знімати плівку. Вдень стає тепло, то ж треба запобігати перегрівам, а на період прохолодних ночей накривати рослини.

Що робити, якщо у вас є можливість відвідувати дачу лише на вихідні? Спробуйте перфоровану плівку — з отворами. Вони можуть бути різної форми і кількості на 1 м². Така плівка чомусь мало відома у вітчизняному виробництві, хоча й популярна за кордоном. Накривши нею конструкцію, не потрібно часто знімати — накривати споруду, для деяких культур ламати голову із запиленням бджолами, нестачею вуглекислого газу, загартовуванням розсади. В пригоді стане вона й під час дощу. Частково через перфорацію краплі поливають окремі рослини. Проте є й ризик: за сильних заморозків холодне повітря може пошкодити рослини. Однак це не означає, що можливості такої плівки вичерпані. Приміром, можна взяти плівку з меншою кількістю отворів або з щілинною перфорацією. Багато залежить і від строку експлуатації — коли надворі травень, сильні заморозки вже не страшні для редиски чи цибулі.

Часто запитують: чи потрібно накривати на ніч ту чи іншу культуру? Запам'ятайте: якщо у рослини опушене листя, вона теплолюбна (огірки, помідори, баклажани) або навіть жаростійка (кавун, диня, гарбуз). Єдиним винятком є теплолюбний перець з неопушеним листям. Ці культури обов'язково слід накривати на ніч аж до періоду, коли у ваших краях, за багаторічними даними, буває останній заморозок. Майже в усій Україні це початок третьої декади травня.

Якщо ж листя культури не опушене, вона холодостійка. Це всі коренеплідні, цибуля, горох, капуста. Для них накривання на ніч необов'язкове. Проміжне значення займає картопля, що вимерзає за 0°С і нижче. Часто побутує думка, що капусту загартовувати небезпечно через загрозу цвітіння, коли замість утворення головки вона зацвіте. Знайте: таке трапляється тоді, коли прохолодна погода триває понад 30—40 днів.

СХЕМАТИЧНЕ ЗОБРАЖЕННЯ ДАХУ ПЛІВКОВОЇ ТЕПЛИЦІ

НЕПРАВИЛЬНО	ПРАВИЛЬНО

Повернемося до теплиць. У них вже слід уникати контакту плівки з металевими елементами конструкції, особливо гострих місць зварювання.

Потрібно прибити на каркас дерев'яні рейки, брус, обмотати їх ганчірками. Добре вибілити, пофарбувати метал у білий колір, щоб він менше нагрівав плівку. Фіксувати не цвяхами, а рейками, в які вони вбиті.

Яка оптимальна ширина теплиці? Це також залежить від застосування механізації — не менше 6 м (інакше трактор не проїде, не розвернеться) і не більше 12 м. Якщо вона занадто велика, вітрові або снігові навантаження можуть розірвати плівку. Найчастіше ширина становить 6,4 м. Слід лише мати на увазі: у країнах з іншими вітровими та сніговими навантаженнями, іншим кліматом типові проекти матимуть інші показники. Ось чому не можна автоматично переносити їх до наших умов, що нині нерідко спостерігається на практиці (це стосується не тільки теплиць).

Арочна теплиця має два недоліки. По-перше, її висота в центрі та по краях різна, тому ближче до країв для трактора залишаються недоступними крайові стрічки. У свою чергу, й людині доводиться згинатися, працюючи щонайближче до країв. Через це найкращою є конструкція теплиці з піднятими на стовпчики арками. Саме така конструкція найпопулярніша у світі. Вона дає змогу приварити до цих стовпчиків наступну арку, зробивши їх блоковими, з максимальною можливістю застосування механізації. Відстань між стовпчиками становить 3 м, хоча на практиці може варіювати. Якщо вона більша — зекономите на матеріалі й затратах праці, але збільшиться навантаження на плівку вітру та опадів, отож, вона може не витримати. Інколи у промислових теплицях можна побачити натягнуті між арками дріт або брус. На присадибних ділянках таке, звичайно, можливе, але для промислових зарубіжних теплиць характерні мінімальні затрати праці і металу.

Цікавою є і безвідхідна технологія, поширена за кордоном. Знаючи ширину теплиці в основі (6,4 м), скажімо, у Франції виготовляють рулон плівки, розрахований на таку довжину із запасом (нахльостом) до 50 см, щоб з обох боків присипати її після накривання. От і все, не потрібно обрізати її, у цьому разі не утворюються дрібні шматки, що забруднюють довкілля. Немає й проблеми обрізати менше, ніж потрібно, а також перекосів тощо.

Існують і загальні правила. Теплицю слід розміщувати на південних схилах, у максимально освітлених місцях, з орієнтацією на лінію південь—північ. Непридатні місця з рівнем підґрунтових вод понад 2,5 м. Хоча в житті завжди є вибір. Можна зробити цоколь, провести дренаж або нагорнути гребені. Обирайте для вирощування в теплиці такі культури, які б максимально окупили вартість плівки, дали найбільший прибуток.

Перша хвороба, з якою ви зустрінетеся, — чорна ніжка розсади, характерна лише для сходів і молодих рослин. При цьому рослини раптово в'януть, прикоренева зона та коріння чорніє й надалі гине. Джерелом інфекції є непродезінфіковані насіння та ґрунт. Тому, вирощуючи розсаду під плівкою, віддавайте перевагу лише елітному фірмовому насінню, яке сучасні насіннєві фірми випускають дражованим, обробленим не лише проти хвороб, а й проти шкідників, в оболонці, збагаченій мікроелементами, стимуляторами росту тощо. Відрізняється таке насіння незвичним кольором — малиновим, рожевим, зеленим, синім та ін. З ґрунтом складніше. Тут не завжди вдається навіть дотримуватися принципу сівозміни. Якщо у вас невелика присадибна ділянка, частина якої зайнята садом, або дерева розміщені по всій площі і створюють затінок, під ними мало що виросте. А значну частину ділянки відводять під важливі для багатьох культури — картоплю, капусту, помідори, огірки. Спробуйте виконати рекомендацію щодо повернення пасльонових на попереднє місце не раніше 4—5 років! Так і в теплиці, під час вирощування розсади. Шляхів два. По-перше, можна знімати щороку верхній шар ґрунту, до 30—35 см, а замість нього покласти новий, бажано з цілинних місць, з родючими ґрунтами, не засміченими бур'янами. На жаль, з кожним роком таких місць стає дедалі менше. До того ж на це потрібні великі зусилля на вивезення й завезення щороку. І все ж за невеликої теплиці можна знайти такі місця у заплавах річок, у лісах, на луках. Можна зробити й ґрунтосуміш, додаючи мульчувальні матеріали (тирсу, листя), перепрілий гній.

Якщо ж попри все чорна ніжка все ж з'явиться, пам'ятайте, що вона полюбляє кисле середовище. Тому розпушіть міжряддя, посилюючи аерацію коріння, і в його зону спробуйте насипати крейду. Можна це зробити і до початку висівання насіння.

Є ще й такий спосіб. Розпаліть вогнище. Під ним ґрунт настільки нагрівається, що усі патогени, як і шкідники, загинуть. Поживний попіл є прекрасним добривом. Перекопайте підлогу.

Звичайне скло затримує частину сонячних променів, від яких залежить накопичення вітаміну С. Через це розсада з-під цього покриття виходить зніженою, нестійкою до заморозків. Тому для подальшого висаджування у відкритий ґрунт розсаду слід вирощувати тільки під плівкою, прозорою для променів більшої частини спектру. Після вирощування розсади плівку можна знімати, а теплицю — залишити до нового сезону. Проте її іноді доцільно використати, наприклад, для захисту від колорадського жука, створити оптимальну вологість за сухої погоди для огірків тощо.

Ю.В. Слєпцов, *доцент,*
Національний аграрний університет

СІЯТИ ВАРТО ЗНЕЗАРАЖЕНИМ НАСІННЯМ

Овочеві культури рік у рік сіють, зазвичай, на одних і тих самих місцях. Це призводить до накопичення в ґрунті грибів, бактерій, вірусів — збудників різних захворювань. Овочі краще повертати на попереднє місце не раніше, ніж через 4—5 років.

При цьому треба враховувати, що деякі хвороботворні мікроорганізми уражують різні культури. Наприклад, до надзвичайнопоширеного захворювання — білої гнилі — сприйнятливі капуста, огірки, салат, морква. Щоб уникнути спалахів хвороби, ці культури не варто вирощувати одну після одної. Кращі попередники для капусти — помідори, картопля, столові буряки, для цибулі — капуста, огірки, помідори.

Якщо на вашій ділянці поширилася кила (на коренях капусти утворюються нарости й здуття різного розміру та форми, які з часом загнивають і руйнуються) або чорна ніжка (коренева шийка темніє, стебло стає тонким, деколи загниває й підламується, рослини вилягають і засихають), у ґрунт перед сівбою рекомендується внести свіжогашене вапно (1—1,5 кг/м^2). При цьому треба стежити, щоб не було грудок вапна, оскільки вони спричиняють опіки рослин. Запобігає розвитку цих шкодочинних захворювань і внесення в ґрунт за 2—3 дні до сівби деревного попелу (100 г на 1 м^2) і наступне розпушування на глибину 10—12 см. Також варто використовувати стійкі до хвороб сорти. Особливо загрозливими можуть бути хвороби під час вирощування розсади в парниках і теплицях. Ґрунтосуміш для цих потреб потрібно використовувати свіжу.

Першопричиною багатьох небезпечних хвороб є уражене насіння. Тому в жодному разі не можна використовувати пошкоджене, щупле, деформоване, вкрите плямами і наростами насіння. Для сівби потрібно вибирати здорове, нормально забарвлене насіння, краще — одержане в минулому році. Виняток становлять гарбузові та баштанні культури, у яких дво—трирічне насіння практично вільне від вірусів.

Багато небезпечних захворювань дуже поширені, отож, аби не допустити їхнього розвитку, необхідно знезаразити насіння. Для цього посівний матеріал хрестоцвітих культур витримують протягом 15—20 хвилин у воді, нагрітій до 48—50° (не вище), моркви — до 52—53°, перцю і баклажанів — 25 хвилин у воді, нагрітій до 50°С. Схожість насіння не знижується, якщо зразу після прогрівання його помістити на 2—3 хвилини в холодну воду, а потім висушити. Посівний матеріал можна оздоровити, витримуючи його протягом години у кашці з пропущеного через м'ясорубку часнику, розведеного водою у співвідношенні 1:4, після чого промити водою і висушити.

Насіння помідорів, огірків знезаражують від вірусних захворювань в 1%-ному розчині марганцевокислого калію (марганцівки) протягом 20 хвилин, після чого промивають і просушують.

Якщо минулого року на посівах цибулі було виявлено пероноспороз (сірувато-фіолетовий наліт, що з'являється у вологу погоду на поверхні листя), нинішньої весни за 1,5—2 місяці до садіння цибулини вдруге перебирають і прогрівають за температури 40—43°С протягом 16 годин, або за 35—37°С — протягом 5—7 діб. Цибулю-ріпку краще прогрівати восени, а сіянку — навесні. Треба пам'ятати, що теплова обробка надто дрібної сіянки знижує її схожість.

Гарний ефект дає також обробка посівного матеріалу мікроелементами. Для цього можна використовувати водяну настоянку деревного попелу, бо в ньому міститься до 30 необхідних для рослин елементів живлення. Щоб приготувати таку настоянку, 20 г попелу тримають 1—2 дні в 1 л води. Насіння занурюють у розчин на 4—6 годин. Усі ці заходи дають змогу ще до сівби запобігти розвитку багатьох небезпечних захворювань і одержати хороший урожай.

Борис Сеник,
вчений агроном-плодоовочівник,
смт Муровані Курилівці, Вінницька обл.

ЯК ЗАПОБІГТИ "ЧОРНІЙ НІЖЦІ"?

Якісна розсада — одна з основних умов одержання раннього і високого врожаю багатьох городніх культур. Вирощуванням розсади займаються чимало городників, які прагнуть розмножити перспективні, улюблені ними сорти. Але у цій справі є, так би мовити, багато "підводних каменів". Отож, в одних розсада виростає міцна, здорова, з розвинутою кореневою системою, у інших — посередня, а то й тоненька, квола, бліда.

Та найбільша небезпека для розсади — так звана "чорна ніжка", яка призводить до великих збитків, а іноді й навіть до повної загибелі рослин.

Про те, яких заходів слід вживати, аби уникнути захворювання, і що робити, коли рослини все ж захворіли, йдеться у статті В.Б. Кутовенко та О.В. Завадської. Якщо ви не встигли зробити цього і потерпіли невдачу, ці поради допоможуть вам у наступному сезоні.

Чорна ніжка — це захворювання, яке спричиняється комплексом ґрунтових грибів Rhizoctonia solani Kuehn., Olpidium brassicae Wor., Pythium debaryanum Hesse, рідше — бактерій. Ці типові ґрунтові патогени пошкоджують усі види капусти, помідори, перець, баклажани, салат, молоді рослини редиски та інші культури.

Багато вчених вважають першопричиною виникнення захворювання — нематоду. Вона пошкоджує тканини рослин, що полегшує проникнення в організм грибів та бактерій, які й спричиняють захворювання. Чорна ніжка найбільше поширена у парниках і розсадниках. Симптоми проявляються на розсаді, починаючи з проростків і до повного її формування.

Ознакою появи захворювання є почорніння прикореневої частини рослин, коренів. Дуже часто утворюються викривлення та перетяжки на стеблі біля кореня, і рослини можуть загинути. Коренева система при цьому розвивається недостатньо, розсада легко висмикується.

Однією з причин поширення інфекції є рослинні рештки та ґрунти, на яких вирощується розсада, особливо ті, що містять багато торфу. Він є носієм пітіозної гнилі, яка спричиняє чорну ніжку. Механізм дії грибів на рослини простий. Вони оселяються на кореневій шийці сходів і закупорюють судини стебел, по яких надходять вода і розчини поживних речовин до надземної частини. Кореневі шийки рослин при цьому часто чорніють (тому захворювання і називають чорною ніжкою), уражені сходи втрачають тургор, жовтіють, а через три—чотири дні падають, немов підкошені, і засихають. Такі випадки не поодинокі, а масові. Виниклий в одному місці осередок швидко поширюється у всі боки.

Розвитку чорної ніжки сприяє недостатня освітленість, підвищена кислотність ґрунту, порушення режимів температури та вологості повітря і ґрунту, загущення рослин, часті поливи холодною водою, недостатнє провітрювання або й повна його відсутність.

Заходи боротьби з цією хворобою мають бути комплексними. Тільки поєднання агротехнічних та хімічних методів дасть змогу уникнути захворювання.

1. Насамперед — це дезінфекція ґрунту в парниках і теплицях. Для вирощування розсади необхідно використовувати свіжу ґрунтосуміш, в яку не можна додавати перегній чи компост, бо у них дуже висока концентрація збудників хвороби. Ґрунт має бути поживним, пухким і легким за механічним складом. Можна використовувати й промерзлий ґрунт. У ньому всі збудники вбиті низькими температурами. Землю, на якій раніше вирощували вищезгадані культури, можна використовувати тільки після її пропарювання.

2. Насіння перед сівбою дезінфікують у розчині марганцівки та прогрівають у воді за температури 48—50°С протягом 2—3 хвилин. Після прогрівання підсушують до сипкого стану й обробляють фунгіцидами, мікроелементами та регуляторами росту.

3. Висівати насіння потрібно рідко, оскільки загущені рослини надмірно витягуються, переплітаються між собою і стають тонкими. Це створює труднощі у пікіруванні. Чим рідше висіяне насіння, тим вільніше розвиваються рослини і тим міцніші та здоровіші вони будуть.

4. У період росту рослин необхідно дотримуватися оптимального температурного режиму. Для всіх видів капусти, редиски та інших холодостійких культур підтримують таку температуру повітря: під час сівби насіння — 18—20°С, після з'явлення сходів протягом 5—7 днів її знижують до 6—8°С. Через 4—5 днів у сонячні дні температуру підтримують на рівні 16—18°С, а в хмарні — до 12—16°С, вночі — до 8—10°С.

Для помідорів, перцю, баклажанів температурний режим має бути таким: до сходів — 20—25°С, після з'явлення сходів температуру знижують на 4—6 днів до 12—14°С. Пізніше у сонячні дні її підтримують вдень на рівні 22—24°С, вночі — 16—18°С, а у хмарні дні — 18—20°С.

5. Поливають у ранкові години у міру потреби в сонячні дні водою кімнатної температури. Після полив сходи необхідно провітрювати. Слід зазначити, що холодне повітря може зашкодити рослинам, тому провітрювання краще проводити в обідні години. Гарний ефект дає полив марганцівкою в дозі 0,5 г/л.

А що робити, якщо хвороба все ж з'явилася? Знову потрібно починати з ґрунту. Необхідно його підсушити — розпушити й посипати попелом або сиромеленим вапном із розрахунку одна склянка на 1 м². Для утворення у розсади додаткових коренів вище від пошкодженого місця підсипають сухий пісок шаром 1—1,5 см.

Ознакою здорової розсади є відновлення росту та відростання великих листків. Проте, якщо залишилася певна кількість хворих рослин, їх потрібно вибрати і викинути. Здорові рослини при цьому не тільки позбавляться загрози захворіти, але й матимуть кращі умови для росту та розвитку.

Через 10—12 днів після внесення попелу сіянці підживлюють слабким розчином мінеральних добрив. У 10 літрах води розчиняють 5—8 г аміачної селітри, 10—15 г суперфосфату та 5—8 г калійної солі. На 1 м² витрачають 5 літрів розчину.

В.Б. Кутовенко, О.В. Завадська,
кандидати сільськогосподарських наук,
Національний аграрний університет

Дім·сад·город №4 2006 р.

Щомісячний виробничо-практичний журнал

Засновник і видавець — КП "Редакція журналу "Дім, сад, город"
Зареєстрований Міністерством інформації України, серія КВ, №3536 від 23.10.98 р.
Видається з січня 1989 р.

ПРИСКОРЕНЕ РОЗМНОЖЕННЯ КАРТОПЛІ

За відсутності необхідної кількості садивного матеріалу застосовують прискорене розмноження картоплі. Найоптимальнішим, зокрема для прискореного розмноження нових сортів, є використання зелених відсадків та тіньових паростків. За цього способу усувається загроза перезараження садивного матеріалу збудниками найпоширеніших і найбільш шкодочинних хвороб картоплі, зокрема вірусних та бактеріальних, а також стебловою нематодою.

Розмноження зеленими відсадками

Пророщені бульби розкладають верхівками догори на відстані 3—5 см одна від одної у теплі грядки, парники або в ящики. Зверху бульби присипають ґрунтом або торфом шаром завтовшки 4—5 см і поливають теплою водою. Оптимальна температура ґрунту — 18—24°С. Коли паростки сягають 10—15 см (зазвичай, через 30—35 днів), їх відокремлюють від бульби і одразу висаджують на постійне місце вирощування. Перед садінням відсадків ямки добре зволожують.

Материнські бульби з одним—двома залишеними на них відсадками висаджують у ґрунт або закладають на повторне одержання зелених відсадків. Можна зробити декілька відокремлень й мати з однієї бульби до 20 паростків. Більшу кількість їх одержують після тривалого пророщування бульб (3—5 місяців) на розсіяному світлі.

Відсадки вирощують на достатньо удобрених та оброблених ділянках, у разі необхідності рослини поливають. У середньому від одного відсадка одержують по п'ять—шість бульб масою 400—500 г.

Розмноження тіньовими (етіольованими) паростками

Бульби пророщують у темряві за температури12—14°С та відносної вологості повітря близько 85% з обов'язковим вентилюванням приміщення. Потім їх розкладають у 2—3 шари, присипають вологим торфом або тирсою, які зволожують у міру висихання. За цих умов швидко з'являються паростки з корінцями біля основи. Коли вони досягають 5—7 см, їх обламують.

Обламувати паростки можна кілька разів, оскільки вони знову відростають, а потім, востаннє проростивши бульбу, її теж висаджують. Отже, з однієї бульби вдається одержати до 20—25 рослин.

Обламані паростки негайно висаджують у завчасно підготовлені грядки, парники, плівкові теплиці рядками, відстань між якими 6—8 см, а між рослинами в рядку — 5—6 см. Землю біля паростка ущільнюють пальцями. Добрі результати одержують, висаджуючи обламані паростки в горщики. У цьому випадку в процесі пересаджування у відкритий ґрунт не пошкоджується коренева система, і, як наслідок, такі рослини продуктивніші.

Паростки висаджують так, щоб верхівка виступала над ґрунтом приблизно на чверть або третину їхньої довжини. Після садіння їх добре поливають і на кілька днів злегка притінюють. Через п'ять—сім днів паростки зеленіють і починають рости. А через 18—25 днів після садіння, коли рослини досягнуть висоти 10—15 см, розсаду висаджують на постійну ділянку за схемою 60х20 або 70х20 см. Невелику кількість паростків можна висаджувати у ящики з ґрунтом або торфом, у горщики, в касети, які використовують для одержання розсади овочевих культур, і вирощувати в кімнаті, в іншому приміщенні чи в теплицях. На 100 $м^2$ площі необхідно відібрати 100 середніх або великих бульб.

Перед садінням у відкритий ґрунт розсаду добре поливають. Під час садіння зелена частина розсади має знаходитися над поверхнею ґрунту на третину її довжини. Ґрунт на ділянці слід належно удобрити та обробити. Під час садіння рослини рясно поливають. У разі потреби в процесі вирощування рослини підживлюють.

Картоплю можна розмножувати, розрізуючи бульби на стільки шматочків, скільки в ній вічок. Мінімально допустимою масою частки є 25—30 г. Тобто, бульби масою 50—60 г слід різати на дві частини, 75—100 г — на три, а понад 100 г — на 4—8 частин. Найдоцільніше різати бульби завчасно, за 10—12 днів, та створювати сприятливі умови для формування на зрізі надійного коркового шару, який запобігає зневодненню часток й проникненню гнильних мікроорганізмів. Краще робити це в приміщенні. Різати можна лише здорові бульби. За добу до різання їх переносять у приміщення з температурою 15—20°С. Оптимальна температура після різання бульб для утворення коркової тканини на зрізі — 15—20°С, а вологість повітря — 94—96%.

Щоб запобігти поширенню інфекції під час різання бульб, ножі дезінфікують саліциловою кислотою (0,05%) або марганцевокислим калієм (0,1%). Тобто, у 10 л води слід розвести 0,5 г саліцилової кислоти або 1 г марганцевокислого калію.

Антисептичні речовини на зрізи бульб наносять тільки у вигляді аерозолей. Проте найбільш простим є обпудрювання шматочків бульб попелом (10,5—1 кг на 100 кг картоплі).

Шматочки бульб висаджують загущено у вологий ґрунт, коли температура його сягне 10—12°С. Загортають їх на меншу глибину (3—4 см), ніж цілі бульби. Проте необхідно мати на увазі, що різання бульб — вимушений захід, який не можна застосовувати у насінництві з метою запобігання перезараження садивних бульб різноманітними збудниками хвороб картоплі.

Стимулюючий надріз

Перед закладанням на пророщування бульби надрізують, залишаючи у пуповинній частині перетинку 1,5—2 см. Це стимулює проростання значної кількості паростків на вічках, зокрема й у пуповинній частині. Перед садінням бульби розділяють на частинки і висаджують у ґрунт.

Коефіцієнт розмноження підвищується як за рахунок більшої кількості висадкового садивного матеріалу, так і завдяки збільшенню кількості стебел у кущі.

Ю.Я. Верменко,
кандидат сільськогосподарських наук,
Інститут картоплярства УААН

ДЕЛІКАТЕС НА ГРЯДЦІ

***Я** вирощую багато різних видів і сортів овочів та інших рослин. Щороку відбираю кращі з кращих. У своїх критеріях добору основну увагу приділяю таким якостям, як врожайність, смак, невибагливість у вирощуванні і стійкість до хвороб овочевих рослин.*

На своєму городі я випробовую різні сорти овочевих рослин та впроваджую маловідомі технології. Ось і в минулому році випробував нові види рослин та відпрацював одну з цінніх методик овочівництва. Впевнений, що така інформація стане в пригоді багатьом читачам журналу.

Однією з найпоширеніших городніх культур є капуста. Найбільш популярна білоголова, дещо рідше вирощують червоноголову і цвітну. Деколи городники висаджують савойську, брюссельську капусту та кольрабі. Але якось так склалося, що найціннішій вид капусти часто залишається поза увагою. Це капуста броколі, або, як її ще називають, спаржева капуста. Головна цінність цього овочу — чудовий смак та багатий біохімічний склад.

Для споживання використовують головки, що складаються з міцно з`єднаних нерозкритих бутонів. Страви з броколі зарекомендували себе як смачний дієтичний продукт з соковитою, ніжною консистенцією. Рецепт приготування такий, що й у звичайної спаржі та цвітної капусти, але смак набагато кращий. Броколі використовують у харчуванні вагітних жінок та дітей, людей із захворюваннями судин, печінки, шлунка. Ця рослина має лікувально-профілактичні властивості.

Досліджуючи біохімічний склад броколі, вчені з`ясували, що вона — справжній рекордсмен щодо вмісту мікро- та макроелементів. Ось деякі цифри для порівняння: кількість білка (протеїнів) у звичайної капусти — 1 г на 100 г продукту, у цвітної — приблизно 2%, а у броколі — 5%. Це навіть більше, ніж у зеленому горошку. Вітаміну С у ній вдвічі більше, ніж у цвітній капусті, є також каротин, що перетворюється на вітамін А. А ще великий відсоток вітаміну Е, дуже корисного чоловікам. Вітаміни групи В і РР та інші також містяться в достатній кількості. Броколі багата на солі калію, кальцію, фосфору, магнію, літію та інших речовин.

В центрі фото — капуста броколі

Отож, цей вид капусти заслуговує на те, аби страви з нього щодня з'являлися на наших столах. Додайте до цього ще й те, що це дуже невибагливий, швидкостиглий овоч. Ніяких проблем з вирощуванням не існує. Технологія нічим не відрізняється від інших видів капуст. Я вирощував зарубіжний сорт броколі Калабрайзе, який чудово зарекомендував себе в наших умовах. Дуже швидкостиглий: вже через 60—80 днів від появи сходів можна одержати перший урожай. З одного квадратного метра площі матимете 2—3 кг продукції. Основна особливість у вирощуванні — не запізнюйтеся із зрізуванням головок. У броколі невеликий проміжок часу займає період бутонізації (не більше 7—12 днів). Якщо перетримати, головки набудуть гіркоти і стануть дерев'янистими, жорсткими. Тож краще різати невеликі головки масою 200—300 г і використовувати для приготування смачних і корисних страв.

Цікавий експеримент

Деякі городники скаржаться, що з тих чи інших причин не змогли виростити або придбати необхідну кількість розсади помідорів. І залишилися без врожаю. Але цьому легко можна зарадити.

У 2005 р. я висадив деяку кількість розсади помідорів. Ділянка під ними була не досить велика, а хотілося висадити й випробувати деякі нові сорти та ще й виростити продукцію для реалізації на місцевому ринку. І так трапилося, що висадили розсаду дещо загущено. Рослини непогано прижилися й пішли в ріст. Наприкінці травня я підживив їх органічними добривами і рясно полив. А наступного дня пішов дощ і зачастили хмарні дні… За умов надмірної вологи й удобреного грунту, та ще в загущених насадженнях, розсада стала дуже інтенсивно рости і формувати велику кількість пасинків. Днів через десять помідорна ділянка перетворилася на суцільне зелене поле з переплетених гілок, листя та пасинків. Стало зрозуміло, що за таких умов повноцінного врожаю не одержати. Тож довелося терміново рятувати врожай і пасинкувати кущі. Хоч і пасинкуванням цей процес не назвеш, бо пасинки мали довжину 20—40 см, а деякі з них вже й зацвіли. На кущах я обривав по 3—4 пасинки, залишаючи 1—2 центральні стовбури.

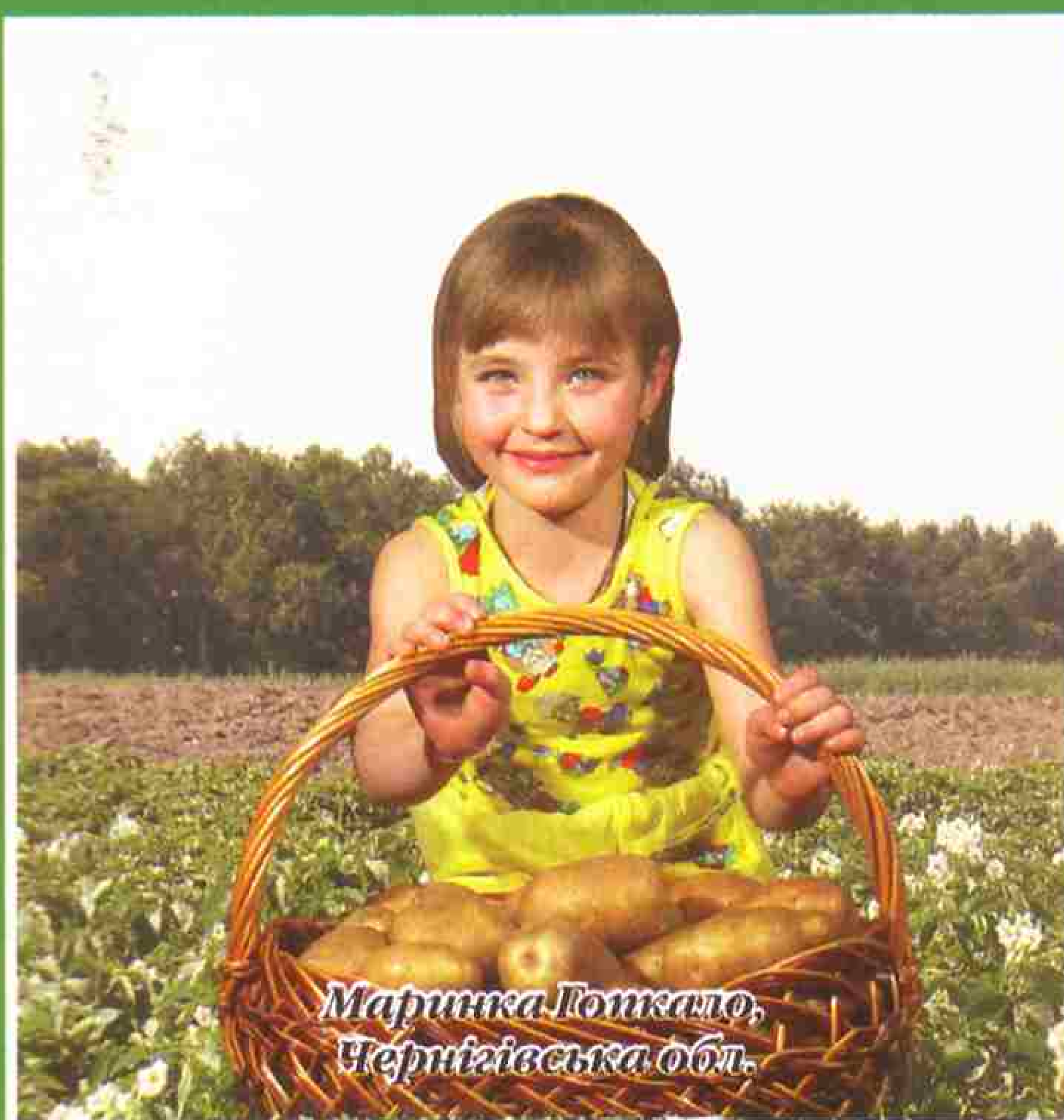
За кілька днів помідорна ділянка набула нормального вигляду з проріdженими кущами, які гарно провітрювалися й освітлювалися сонцем. Обірваних пасинків була чимала купа (більш як 1500). Викидати їх було шкода, тож я вирішив поекспериментувати. Розсортував їх за розміром, зв'язав у пучки по 50 штук і на 12 год поставив у велику ванну, заливши в неї на 3—4 см від дна розчин гумату. Тим часом підготував ділянку площею 8 м², перекопав, розпушив землю.

Весь наступний день саджав пасинки за схемою 7х7 см на глибину 4—5 см. Після садіння рясно полив. По краях ділянки позабивав стовпчики, на яких зробив каркас-раму. Знайшов стару, забруднену поліетиленову плівку, склав її в три шари і накрив нею грядку. На висоті 1 м усі бічні стінки були не закриті — тільки дах з плівки. Зовсім без світла, в тіні, розсада б загинула, і на прямому сонячному світлі — теж, тож довелося, складаючи напівпрозору плівку в кілька шарів, зробити напівпрозоре накриття.

Щодня рясно поливав цю ділянку, тому що корінців не було, а листя випаровувало вологу, і пасинки швидко в'янули. У перший день обробив їх ридомілом, щоб в умовах високої вологості рослини не захворіли. Днів через десять 95% рослинок пустили нові корінці. Знімаючи на кілька годин у день укриття, привчав їх до сонячного світла. За два тижні після пасинкування у моєму розпорядженні було півтори тисячі високоякісної розсади з великим міцним корінням. Частину продали на базарі, а деяку кількість висадили на городі. Кущі з пасинків виросли трохи меншого розміру, ніж материнські рослини, але взагалі дали пристойний урожай — до двох кілограмів помідорів з куща. Плодоносити почали на 3—4 тижні пізніше, ніж материнські кущі. Отож, шановні городники, якщо по весні у вас виникне проблема з розсадою, використайте мій досвід. Позитивний результат гарантовано.

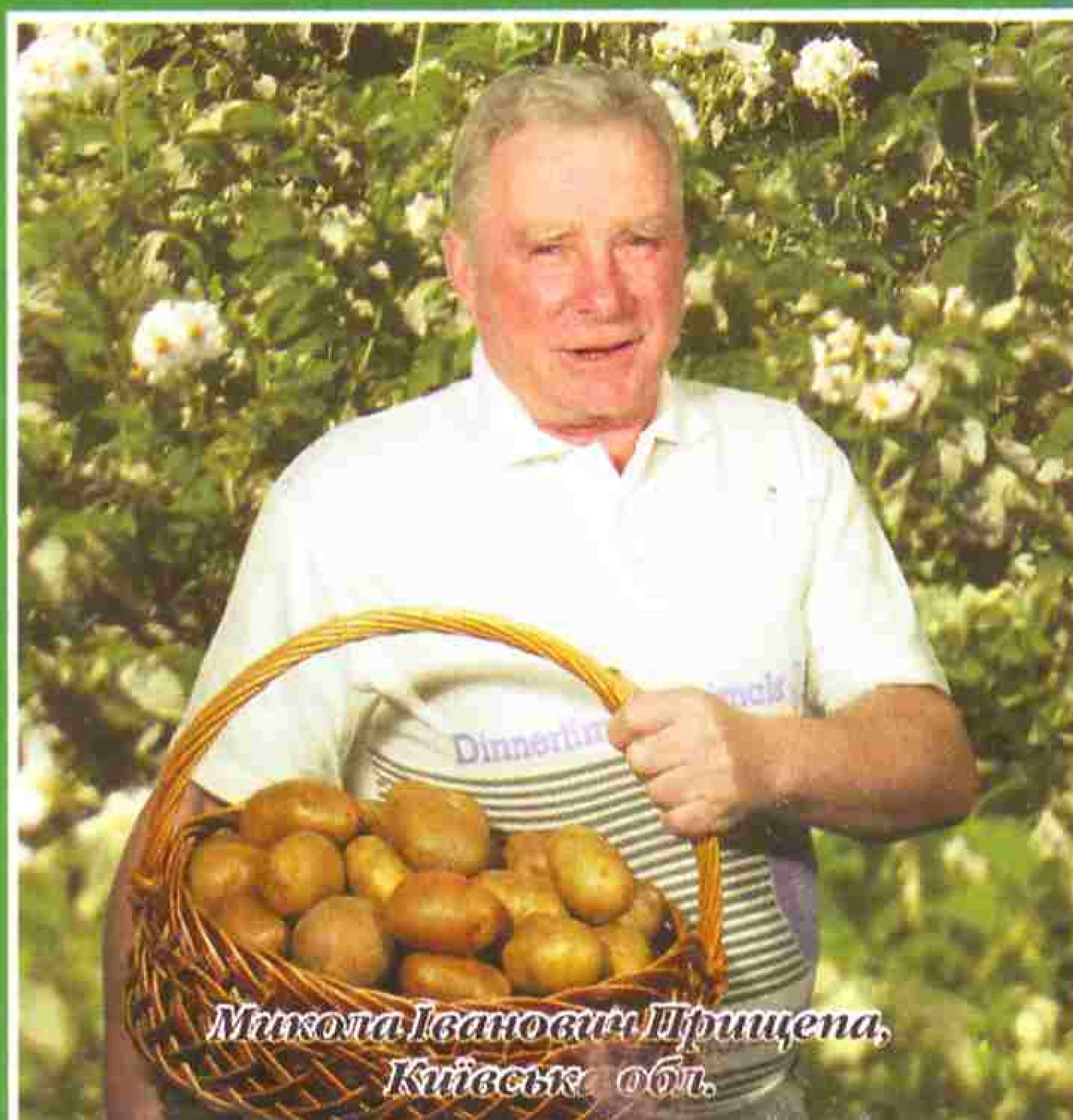
***М.П. Курінний,** Херсонська обл.*

НАШУ КАРТОПЛЮ ЖУК НЕ ЇВ!

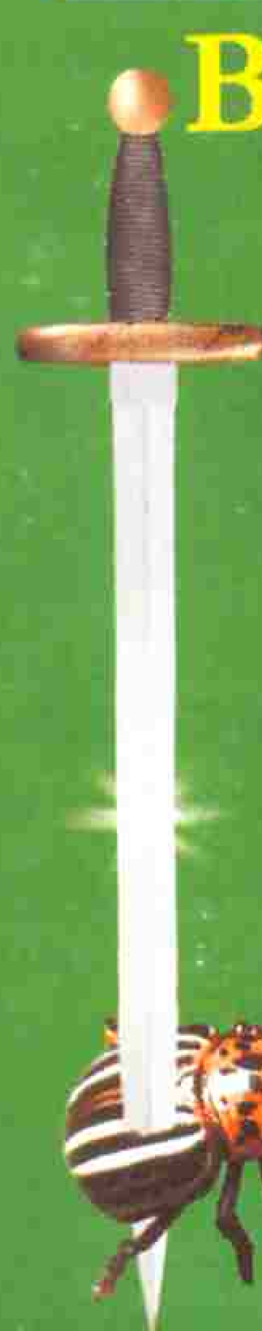

Маринка Гопкало,
Чернігівська обл.

Олена Яківна Катуш та Максимка Чорний,
Сумська обл.

Микола Іванович Прищепа,
Київська обл.

Ганна Григорівна Скляренко,
Вінницька обл.

ВАМ ПОТРІБНА КАРТОПЛЯ? ВАМ ПОТРІБЕН

РАТИБОР®

Всі переваги в одному флаконі!

ТОВ "Презенс"
02160, м. Київ, вул. Березнева, 10
e-mail: office@presence.com.ua
Гаряча лінія: 8-800-50-40-800 (цілодобово, безкоштовно)

ПОПІЛ: ДОБРИВО І ЗАСІБ БОРОТЬБИ З ШКІДНИКАМИ

Попіл — надзвичайно цінне джерело мінеральних речовин у легкодоступній формі: калію, фосфору, кальцію, мікроелементів, особливо бору. У попелі загалом міститься більш як 30 елементів живлення рослин, необхідних їм на всіх фазах їхнього розвитку, починаючи з насіння.

Склад попелу від різних рослин неоднаковий. Наприклад, найбільша кількість калію міститься у попелі трав'янистих рослин (у процентному співвідношенні): злаків — до 20, гречки — до 35, картопляного бадилля і стебел соняшника — до 40. Багаті на калій лобода й кропива (27—32%). Деревина берези і тополі дає під час спалювання до 14% калію, хвойних — 3—7%. Фосфору у попелі небагато: від 2% у попелі хвойних порід до 11% — у тополі. Проте він багатий на кальцій — до 30% з хвойних порід і берези і до 43% — з тополі та верби. Попіл з кам'яного вугілля містить 1—2% фосфору і калію, а кальцію в ньому майже немає.

Нейтралізуюча здатність попелу — 80%. Його можна використовувати як розкислювач ґрунту — по 300—800 г на квадратний метр, залежно від кислотності ґрунту, під осіннє перекопування або навесні. Проте робити це — справжнє марнотратство. Отож, користуватися попелом можна тільки в безвихідних ситуаціях, коли ґрунт завчасно не провапнований, а рослина не витримує вапнування у період садіння (наприклад, морква). Крім того, іони калію, водночас з іонами кальцію, беруть участь у процесі розкислення, а це призводить до того, що під час використання великої кількості попелу з високим вмістом калію ґрунт частково втрачає структуру. Отже, успіх у цій справі залежить від знання ґрунту на вашому городі (найефективніше застосовувати попіл — на підзолистих і кислих ґрунтах).

Насіння огірків, перцю, баклажанів, помідорів та інших городніх культур перед сівбою доцільно замочувати в розчині попелу — 2 столові ложки на 1 літр води упродовж 12—24 годин. Попіл використовують і як добриво в процесі вегетації та формування врожаю. Під огірки його вносять кожних 10 днів від цвітіння, посипаючи землю з розрахунку одна склянка на квадратний метр площі. Під помідори навесні, в процесі підготовки ґрунту, замість мінерального калійного добрива можна дати подвійну дозу попелу — 80 г/м². Якщо довго триває хмарна погода, потрібно посипати ґрунт попелом (50—60 г на 1 м²), а через два—три дні обприскати листя кальцієвою селітрою. В середині липня — на початку серпня під час росту плодів доцільно загортати у ґрунт по половині склянки попелу на один квадратний метр площі.

Коли починають зав'язуватися плоди перцю, слід посипати ґрунт попелом: одна склянка на квадратний метр площі. Бульби картоплі за 25—30 днів до садіння обпилюють попелом, а в лунки кладуть його по жмені.

Щоб добре зав'язувалися стручки у квасолі, вносять 5—8 г попелу на 1 м². Полюбляють попіл і буряки, ріпа, редька (по 100—200 г на 1 м², залежно від кислотності ґрунту), а також садові рослини—суниці, малина, квіти. Внесення 100 г попелу на 1 м² кілька разів за сезон дає вражаючий ефект на садових квітах: збільшуються їхні розміри, посилюється інтенсивність забарвлення, зменшується ймовірність грибних захворювань. Особливо це помітно на трояндах, ірисах, ліліях і тюльпанах.

Попіл з давніх-давен використовують як засіб боротьби з шкідниками й хворобами садово-городніх культур. Ось деякі варіанти.

- Сумішшю попелу і тютюнового пилу (1:1) посипають рослини проти хрестоцвітої блішки.
- Суміш попелу з нафталіном або тютюном (1:1) відлякує мух, довгоносиків.
- Рясно посипають моркву попелом проти морквяної мухи, а суниці — від довгоносиків.
- Рано навесні, до початку вегетації, обпилюють попелом гілки аґрусу і чорної смородини проти борошнистої роси (10—15 г просіяного попелу на кущ).
- Проти попелиці рясно посипають ґрунт під кущами аґрусу і смородини.
- Обприскують рослини настоєм деревного попелу: 300 г залити 1 л гарячої води, настояти дві доби, процідити. Обприскувати двічі на місяць проти борошнистої роси. Для кращого прилипання можна додати мило (5 г на 1 л розчину).

Щоб одержати гарний ефект, потрібно дотримуватися деяких правил зберігання і використання попелу.

- Зберігати попіл потрібно в закритій ємкості, інакше він втрачає поживну цінність.
- Не можна допускати змочування попелу.
- Попіл не слід змішувати з коров'яком. Спершу потрібно внести у ґрунт коров'як, перекопати і тільки після цього внести попіл.
- Не можна змішувати попіл з гноївкою, фекаліями.
- Якщо попіл перемішувати з суперфосфатом, фосфоритним борошном, сульфатом амонію, вапном, зменшується їхня доступність для рослин.
- Вносячи у ґрунт попіл, необхідно одразу ж загортати його на глибину 8—10 см.
- На суглинкових і глинистих ґрунтах попіл рекомендується вносити під осіннє перекопування, а на піщаних і супіщаних — навесні.
- Не слід використовувати попіл рудого кольору, оскільки в ньому міститься багато окислів заліза.

Для орієнтиру: чайна ложечка попелу важить 2 г, столова — 6 г, сірникова коробочка — 10 г, склянка (200 см³) — 100 г.

Матеріал підготував овочівник-аматор
М.М. Цеков, *м. Путивль, Сумська обл.*

СТОКРОТКИ

Стокротки — це багаторічник з родини айстрових, більше відомий як квітка (російською мовою — маргаритка). У світі відомо близько 80 видів стокроток, які ростуть у Європі, в Азії, Північній Америці. В Україні найпоширеніші стокротки багаторічні (Bellis perennis), трапляються також стокротки лісові (Bellis sylvestris).

БАГАТОРІЧНІ

Суцвіття-кошик у стокроток багаторічних схоже на ромашку

Стокротки багаторічні ростуть на луках, лісових схилах у дикому вигляді, а також їх культивують як декоративну рослину (існує багато сортів). Ця трав'яниста рослина сягає висоти 5—25 см, має прикореневу розетку листків та білі або рожеві суцвіття-кошики, які складаються з двох видів квіток: крайові — язичкові, серединні — трубчасті, жовті (серединка кошика).

Відома легенда, яка розповідає про появу маргариток. Діва Марія у дитинстві, дивлячись на нічне небо і милуючись зірками, висловила бажання, щоб і на землі було так само прекрасно. Зірки відобразилися в крапельках роси і на ранок на цьому місці з'явилися квіти, які Марія назвала своїми улюбленими.

Численні народні назви також свідчать про популярність цієї рослини. Стокротки у різних місцевостях України називають: вдовичка, вистрічки, грішпанка, маєтка, маргаритка, молодички, моріжничок, нерест, сирітка, стокрутка, цукрівка. А раннє цвітіння цих рослин відображене у таких назвах: бистрички, марточка, скороспілка, снігурка.

Зелена маса стокроток містить вітаміни, органічні кислоти (яблучну, винну, щавлеву), сапоніни, ефірну олію, смолисті речовини. А полісахарид інулін покращує обмін речовин, особливо у хворих на цукровий діабет. У народній медицині траву стокроток застосовують як відхаркувальний, жарознижувальний, кровоспинний засіб, для поліпшення роботи печінки, жовчних шляхів, у лікуванні ревматизму, подагри, шкірних хвороб.

Зелень стокроток використовують для салатів. Вони сприяють інтенсивнішому обміну речовин в організмі людини. Для салатів беруть молоде соковите листя і додають різні продукти, як і під час приготування звичайного салату.

Пелюстками квіток прикрашають різноманітні страви.

Декоративність квіток здавна приваблювала селекціонерів, тому створено багато сортів стокроток для квітників. Це і великоквіткові, які використовують для вигонки та на зріз, і дрібноквіткові, що рясно й довго квітують суцільним килимом. Також є сорти з яскраво забарвленими суцвіттями: червоними, яскраво-рожевими, сніжно-білими, двокольоровими.

***І ще одне:** стокротки в природі розмножуються переважно насінням. Тож, побачивши килим з цих дивовижних квітів, не поспішайте рвати їх на букети. Хай ця краса залишиться для продовження свого роду!*

Н.М. Смілянець

"СОЛО" в саду і на городі

*В самій назві компанії - **SOLO Kleinmotoren GmbH** - фігурують основні принципи її діяльності. "Solo" у перекладі з німецької означає "сам", "один", тому що інструмент, створюваний цією фірмою, керується однією людиною. А "kleinmotor" з німецької - маленький, малогабаритний двигун, і саме такими компактними двотактними двигунами власного виробництва оснащується більшість вироблених SOLO машин.*

Діяльність компанії почалася із запуску в серійне виробництво в 1948 році малогабаритного двигуна вагою 6,5 кг і потужністю 1,2 к.с., на базі якого був розроблений ряд машин, призначених для полегшення ручної праці: газонокосарка, мотопомпа, мотообприскувач. На сьогодні фірма SOLO виробляє широку гаму садового інструменту: мотопилки, мотокоси, газонокосарки, балкові косарки, мотокультиватори, ручні та моторизовані обприскувачі, мотоповітродувки, аератори, кущорізи і розкидачі добрив.

Модельний ряд **мотопилок** SOLO включає мотопилки хобі-класу потужністю 1,9-2,7 к.с., напівпрофесійні пилки потужністю 2,6-3,6 к.с., та професійні потужністю 3,5-6,7 к.с. Двигуни мотопилок хобі-класу мають високий ресурс завдяки застосуванню інноваційних технологій, характерних для професійного інструменту - металокерамічне (нікасилове) покриття циліндра, кутий колінвал, чотириканальна система подачі повітряно-паливної суміші. Пилки хобі-класу споряджені системою легкого запуску й мають ряд елементів, що забезпечують максимальну зручність і безпеку в роботі: антивібраційну систему, автоматичне гальмо ланцюга, уловлювач ланцюга, захисні щитки для обох рук, запобіжний важіль акселератора, шину та ланцюг з низькою віддачею.

У модельному ряді **мотокіс** SOLO присутній як легкий (1,0-1,36 к.с.) інструмент для використання на присадибній ділянці, так і потужний (1,9-2,6 к.с.) - для професійного застосування. Легкі мотокоси можуть використовуватись як з нитковою голівкою, так і зі сталевим ножем, що значно розширює область їх застосування. Вони оснащені новою системою запуску "easy-start", що істотно зменшує зусилля при запуску, і надійною триточковою антивібраційною системою. Доступ для обслуговування свічки запалювання й повітряного фільтра дуже простий і не потребує застосування спеціального інструмента.

Бензинові **газонокосарки**, вироблені SOLO, вирізняються високим технічним рівнем: двигун Briggs&Stratton чи Honda потужністю 4,5-6,5 к.с., корпус зі сталі, ударостійкого пластику або алюмінію, центальне регулювання висоти косіння, колеса на шарикопідшипниках. Деякі моделі мають привод на задні колеса й оснащені системою "аероматик", яка дає змогу піднімати траву перед скошуванням і збирати з газону опале листя.

SOLO виготовляє п'ять моделей **мотокультиваторів**, на яких встановлені економічні та малошумні чотиритактні двигуни Honda. Садівникові чи городнику є з чого вибирати: модельний ряд культиваторів потужністю від 1,5 до 5,5 к.с., вагою 12-75 кг, з шириною захвату 24-84 см дозволяє підібрати машину по потребі, для роботи на площах від 2-3 до 50-60 соток. Найбільшою популярністю користуються моделі середнього класу Solo 503H (48 кг, потужність 4 к.с.) і Solo 508 (56 кг, потужність 5 к.с.), що використовуються на ділянках площею 20-50 соток. Легкі моделі Solo 501H (12 кг) та Solo 502 (24 кг) цілком посильні для людей похилого віку та жінок, і можуть використовуватись не тільки для глибокого рихлення грунту, а й для міжрядного обробітку та прополювання.

Компанія є лідером у виробництві **обприскувачів** - як ручні, так і моторизовані обприскувачі SOLO використовуються по всьому світі. Легкі та зручні в користуванні переносні обприскувачі з ручним нагнітанням тиску, з об'ємом баку від 5 до 11,5 літрів призначені для використання на присадибних ділянках. А для професіоналів SOLO пропонує ранцеві 12-15-літрові обприскувачі з регульованим тиском подачі розчину. Широку популярність торгова марка SOLO отримала в значній мірі завдяки високопродуктивним ранцевим аерозольним обприскувачам - Solo 423 і Solo 450, які застосовуються для захисту найрізноманітніших рослин: польових культур, овочів, садів, виноградників, цитрусових та кавових дерев, лісових насаджень. Крім захисту рослин, ця техніка може ефективно використовуватись для дезінфекції приміщень для худоби, складів, вагонів і контейнерів.

Зенкор -
ЩОБ УСПІХУ НІЩО НЕ ЗАВАЖАЛО!

З появою таких препаратів, як ЗЕНКОР, стало можливим значно полегшити вирощування картоплі, томатів та інших культур в присадибних та селянських господарствах завдяки усуненню кропіткої ручної прополки.

ЗЕНКОР – це високоефективний системний гербіцид для боротьби з дводольними та злаковими бур'янами при вирощуванні **картоплі, томатів, люцерни та сої.** При обприскуванні посівів до сходів бур'янів він діє як ґрунтовий гербіцид, а на їхні сходи впливає через листкову поверхню.

ЗЕНКОР – високоефективний засіб проти дводольних бур'янів: **щириці, волошки синьої, лободи білої, рутки лікарської, жабрія звичайного, ромашки, гірчаків, портулаку городнього, будяку жовтоцвітного, гірчиці польової, осоту городнього, зірочника середнього; та проти однодольних бур'янів: лисохвосту польового, вівсюга, ситі їстівної, курячого проса, селянського проса, пажитниці, мишію.**

Ефективність препарату зростає при підвищенні температури повітря та ґрунту і досягає свого оптимуму при 20-25°С. Важливим також є те, що ЗЕНКОР не знижує біохімічних показників одержаної товарної продукції (вміст цукрів, вітамінів, амінокислот) та жодним чином не впливає негативно на культури, що будуть висіватися наступного року, бо він розкладається в ґрунті впродовж 2 місяців.

Норма витрати препарату для знищення бур'янів до сходів **картоплі** залежить безпосередньо від типу ґрунту. На легких грунтах достатньо 5,0 г на 1 сотку, на середніх до 10 г, а на важких до 15 г. Для обробки однієї сотки достатньо 4 л робочого розчину.

Для забезпечення чистоти посівів культури аж до літа необхідно, щоб плівка гербіциду після обприскування не була зруйнована внаслідок міжрядної обробки грунту чи інтенсивних опадів безпосередньо після обприскування.

Для захисту **томатів** від бур'янів при безрозсадному вирощуванні проводять обприскування посівів у фазі 2-4 листка у культури, з нормою витрати 7,0 г на 1 сотку; а при розсадному - обприскують грунт до висадки розсади 11,0-14,0 г на 1 сотку.

На посівах **люцерни** другого року препарат вноситься в період спокою до початку відростання культури. Норма внесення: 0,75-1,0 кг/га.

На **сої** обприскування ЗЕНКОРом проводять або під час посіву, або безпосередньо після посіву, до появи сходів культури з нормою витрати 0,7 кг/га.

Крім вищезгаданих культур в європейських країнах ЗЕНКОР широко застосовують:

- на **зернових колосових культурах** проти широколистних бур'янів в стадії кущення, з нормою витрати 0,15 кг/га;
- на **кукурудзі** – в стадії до 6-ти листків в суміші з 2,4 D, з нормою витрати 0,15 кг/га;
- на **еспарцеті** так само як і на люцерні;
- на **моркві** – коли корінь досягає розміру олівця, з нормою витрати 0,3-0,5 кг/га;
- на **горохові** – в стадії 1-3 листка, з нормою витрати 0,3-0,5 кг/га;
- на **спаржі** – до появи сходів – 0,7-1,0 кг

Добрі результати препарат дає тільки при правильному його застосуванні: слід уникати передозування, а також слідкувати щоб сусідні чутливі культурні рослини, такі, наприклад, як виноград, рапс, капуста не контактували з розчином або туманом препарату ЗЕНКОР, який вноситься.

Для використання в селянських та фермерських господарствах розроблена зручна упаковка: фольгований пакет місткістю 20 г та 100 г.

Радим усім випробувати ЗЕНКОР на своїх ділянках, а для досягнення відмінного ефекту купувати його лише в мережі ТКЦ "Зелений Світ" та їх авторизованих місцях продажу.

Національна мережа торговельно-консультаційних центрів

ЗЕЛЕНИЙ СВІТ™

ПРИРОДА • ЯКІСТЬ • УРОЖАЙ

Довідки цілодобово: 8-800-500-18-80 (по Україні дзвінки безкоштовні)

www.zelenysvit.com

Bayer CropScience

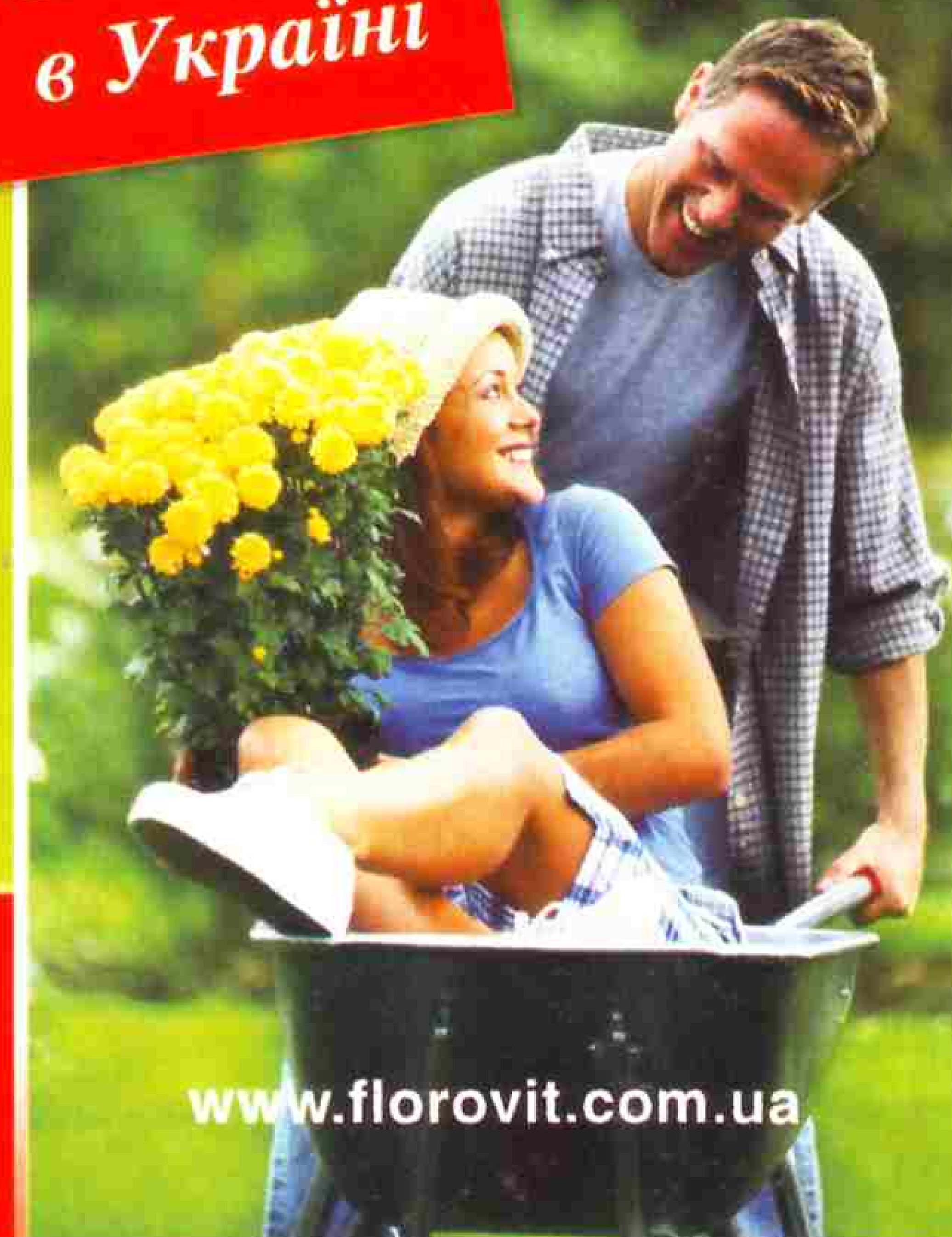
florivit®

Різноманітні овочі, **соковиті** фрукти, **інтенсивне забарвлення** квітів… Просто чудовий сад...
Знаєте, що для цього потрібно? Зовсім небагато!

Довіряй комплексним мінеральним добривам Флоровіт!

В асортименті добрива: **гранульовані** (універсальні, для газонів, хвойних, троянд, полуниці, винограду, рододендронів, чорниці),
рідкі (універсальні, для зелених і квітконосних рослин, пеларгонії, сульфінії, кактусів і сукулентів),
розчинні (для кімнатних і балконних рослин).

Широкий асортимент. Ґарантія здорового й гармонійного росту рослин. Товар сертифікований в Україні (реєстраційний № 1481). Багатий склад N:P:K до 49%. Безліч мікроелементів.
Ґраматура гранульованих добрив: 1, 3, 5, 8, 10, 25 кг.
Ґраматура рідких універсальних добрив: 0,25; 0,5; 1; 5; 30 л.
Ґраматура спеціальних рідких добрив: 0,24; 0,5; 1 л.

Гарантія якості!

Дистриб'ютори:
СП „Крокус" ЛТД, Україна,
м. Тернопіль вул. Коновальця 4, склад-магазин.
тел/факс (0352) 26 33 05, 26 89 80, 51 08 44, 51 08 60
www.krocus.com.ua, office@crocus.te.ua

ТзОВ „Ґрін Філд", 04119, Україна,
м. Київ вул. Мельникова, 83-А оф. 417
тел/факс (044) 490 96 14, (044) 495 12 66
g_field@i.kiev.ua

СП "КРОКУС" ПРОПОНУЄ:

НАСІННЯ овочів та квітів провідних насіннєвих фірм з Польщі, Чехії, Франції та ін., в європакетах, фермерських пакетах та на вагу
НАСІННЯ ГАЗОННИХ ТРАВ відомих закордонних фірм
ЦИБУЛИНИ КВІТІВ – ВЕСНЯНА КОЛЕКЦІЯ
ПЛІВКА теплична багатосезонна різних розмірів **АГРОВОЛОКНО** P17, P19, P23, P50
ГОРЩИКИ ТА КАСЕТИ для розсади, декоративні, керамічні та пластмасові
ТРОЯНДИ В ШИРОКОМУ АСОРТИМЕНТІ
ГОСПОДАРСЬКА ГРУПА ручні сівалки, городній інвентар, оприскувачі

Новинка в Україні добриво №1 для професіоналів та аматорів **florovit**

Ліцензія серія АА №548356

Тернопіль, вул. Коновальця, 4,
тел: 8(0352) 26-89-80, 26-33-05
E-mail:office@crocus.te.ua

Івано-Франківськ	8 (03422) 61729
Вінниця	8 (067) 4301369
Волинь	8 (03322) 55059
Дніпропетровськ	8 (0562) 323969
	8 (0564) 789369
	8 (05662) 30037
Донецьк	8 (062) 3454975
Закарпаття	8 (03131) 41585
	8 (050) 1982072
Запоріжжя	8 (067) 7486906
Кіровоград	8 (0522) 240801
Київ	8 (044) 5521303
Крим	8 (06555) 33447
Луганськ	8 (06455) 63532
Львів	8 (0322) 712501
	8 (03245) 51005
Миколаїв	8 (0512) 670077
Одеса	8 (048) 7153696
Полтава	8 (0532) 509055
Рівне	8 (0362) 631858
Суми	8 (0542) 213067
Харків	8 (057) 7124950
Херсон	8 (0552) 559865
	8 (05542) 22362
Хмельницький	8 (03846) 22138
Черкаси	8 (04733) 44115
	8 (04744) 53315
Чернівці	8 (03737) 22948

ТОВ Науково-виробнича фірма

ПЛАСТМОДЕРН

ВИРОБЛЯЄ ПЛІВКУ ПОЛІЕТИЛЕНОВУ:

- **для парників і теплиць, у тому числі світлостабілізовану з теплозберігаючими властивостями, завширшки до 12 м і терміном експлуатації до 5 років;**
- **тепличну тришарову світлостабілізовану антиконденсатну;**
- **чорну для пропарювання грунту;**
- **підпокрівельну пароізоляційну для будівництва.**

Інші полімерні матеріали:

- *шифер металополімерний довжиною до 6 метрів;*
- *труби полімерні для постачання газу, води та технічного використання тощо.*

Україна, (08298), Київська обл., смт. Коцюбинське, вул. Доківська, 14,
Телефонуйте до нас: (044) 423-82-74, 423-82-76; 451-28-40; 451-28-45
або до наших регіональних представництв:

на Київщині (04495) 6-10-96 та (050) 358-79-32; (066) 354-10-72; (066) 713-80-12;
на Дніпропетровщині (05662) 32-900 та (050) 682-13-97;
у Дніпродзержинську (05692) 938-40 та (050) 590-52-38;
на Полтавщині (05361) 521-32 та (097) 789-72-01;
у Кременчуці (0536) 71-61-39 та (066) 284-38-63;
на Тернопільщині (03554) 430-28 та (050) 978-57-53;
(03541) 34-721 та (067) 94-08-932;
у Чернівецькій області (03731) 38-134;
на Закарпатті (03143) 34-417 та (050) 971-54-99;
на Миколаївщині (0512) 24-21-67 та (067) 512-34-34;
у Запорізькій області (06141) 473-72 та (067) 729-47-45;
на Луганщині (06472) 219-75
та (050) 595-79-44;
на Одещині (04852) 33-222
та (067) 904-85-03;
на Херсонщині (0552) 42-97-24
та (050) 560-38-08;
та в Криму (06565) 236-88
та (067) 733-96-26.

E-mail: annapl@plmodern.kiev.ua
www.plastmodern.com

Мотоблоки "АРТАНІЯ"

СЕРЕДНІЙ (маса 60 кг)

- двигун 6 к.с. B&S (США)
- зчеплення дискове фрикційне
- редуктор черв'ячний
- ширина обробітку 35-87 см
- додатково: підгортальник, картоплекопач, металеві колеса.

ПРОФЕСІЙНИЙ (маса 148 кг)

- вал відбору потужності
- розгалужений привод коліс
- повнореверсивний (швидк. 4+4)
- додатково: фреза, косарка, підгортальник, картоплекопач.

8-044-456-17-51, 8-067-269-31-90
ТОВ НВП "АГРОМОТО" Адреса: Київ, вул Польова, 24

БЕЗКОШТОВНИЙ ДОДАТОК ДО ЖУРНАЛУ "ДІМ, САД, ГОРОД"

ГОСПОДАР

ЖУРНАЛ У ЖУРНАЛІ

КОМПЛЕКТУЄМО ДОМАШНЮ МАЙСТЕРНЮ

Важко собі уявити сільську садибу, у якій би не було домашньої майстерні. Адже будь-яку, навіть найдрібнішу роботу не можна виконати без відповідних інструментів та матеріалів (молотка, обценьок, викрутки, цвяхів, шурупів тощо). А щоб були вони завжди під рукою, необхідно правильно їх зберігати. Для цього треба мати спеціальний ящик або виготовити дерев'яний щит, на якому закріпити інструменти. Здається, що це всім давно відомі істини, однак підростає нове покоління господарів, яке потребує батьківських та дідівських настанов. І як добре, коли вони надані своєчасно.

У майстерні варто також зібрати різні матеріали, які можна використати під час ремонту: обрізки деревини, фанери, різні деталі до домашнього інвентарю, навіть елементи демонтованих електроприладів (вимикачі, розетки, праски, електроплитки тощо). Для всього цього "господарства" потрібно відвести спеціальне місце, щоб не було безладу у приміщенні, де вони зберігаються. Найкраще виділити для цього один куточок або навіть частину однієї стіни.

Які ж основні інструменти мають бути у домашній майстерні?

Молоток (з роздвоєним кінцем для висмикування цвяхів) – найнеобхідніший інструмент у домашньому господарстві. Добре мати набір різних молотків, але якщо він один, то краще, аби був він не надто важким і не зовсім легким. Нормальна його вага без ручки для дорослої людини має бути 0,5 кг, довжина ручки при цьому – 33–35 см. Краще купувати молоток разом з ручкою, бо виготовити її власноруч нелегко. Це може зробити тільки досвідчений господар. Молоток має бути добре і щільно насаджений на ручку.

Щоб під час висмикування цвяхів не пошкодити предмет, у якому вони знаходилися (меблі, штукатурка тощо), варто мати спеціальну планку із твердої деревини (дуба, бука), яку підставляти під роздвоєну частину молотка.

Обценьки – інструмент, який об'єднує плоскогубці, різак для рубання дроту, пристрій для затискування та закручування гайок, труб невеликого діаметра. Кінець однієї з ручок обценьків може слугувати викруткою, а кінець другої – квадратним діроколом.

Найзручніші в користуванні обценьки завдовжки 15 см. Їх ручки рекомендується обгорнути ізоляційною стрічкою або натягнути на них поліетиленову або гумову трубку.

Викрутки необхідні для викручування та вкручування шурупів і гвинтів, наприклад, у петлях, електричних приладах. Найзручніші викрутки, довжина планки яких (до ручки) становить приблизно 12 см, а ширина робочого кінця – 8 мм.

Сокиру малих розмірів застосовують для дрібних столярних робіт, розколювання невеликих дерев'яних заготовок та для садових робіт. Вага такої сокири без ручки має бути 0,8 кг і міцно насаджена на ручку завдовжки 20 см. У гарного господаря сокира завжди гостра.

Ножівка – інструмент, яким завжди можна акуратно розпиляти дрібні дерев'яні предмети. Починати пиляти ножівкою треба повільно, рухаючи її до себе. Щоб правильно і точно зробити пропил, необхідно мати надійну опору, на якій зручно закріпити заготовку. Довжина ножівки 40–50 см.

Буравчик – інструмент для просвердлювання отворів. У домашній майстерні краще мати їх 5–9 з діаметрами від 5 до 15 мм. Слід звертати увагу на правильне положення буравчика в момент свердління отвору.

Кліщі застосовують для висмикування цвяхів, як допоміжний затискач, для різання дроту.

Метр — у домашньому господарстві найзручніший металевий складальний, а також металевий кутник.

Ручними лещатами користуються переважно під час роботи терпугом як по дереву, так і по металу для закріплення невеликих предметів, які утримувати пальцями незручно і небезпечно.

Шерхебель потрібен для первинної грубої обробки деревини. Він має металевий заокруглений кінець завширшки до 35 мм, який лишає після себе сліди у вигляді неглибоких жолобків.

Рубанок застосовують для вирівнювання поверхні, обробленої шерхебелем, а також для стругання доволі рівних, але шорстких поверхонь деревини, так званої неструганої дошки. Його металева частина має ширину до 50 мм.

Для того щоб нижні поверхні колодок шерхебеля та рубанка внаслідок постійного тертя об нестругану поверхню швидко не зношувалися, бажано виготовити їх з твердої деревини (клен, бук).

Долота та стамески потрібні для видовбування заглибин та отворів прямокутної форми у дерев'яних виробах. При цьому долота застосовують для видовбування гнізд та наскрізних отворів, а стамески – для зачищення поверхонь після роботи долотом.

Доцільно мати комплект долот та стамесок (5–7 штук) з різною шириною робочої частини. Для роботи з долотом використовують дерев'яний молоток (киянку), який запобігає пошкодженню ручки.

Коловорот або дриль з комплектом свердл різного діаметра для висвердлювання циліндричних отворів. Під час свердління варто пильно стежити за положенням свердла уздовж вісі заданого отвору.

Терпуг та рашпіль (терпуг з великою насічкою) застосовують для зачищення невеликих непрямолінійних поверхонь, згладжування кутів та в інших малодоступних місцях.

Терпуги бувають лицювальні, оксамитові та для первинної обробки. У перетині вони можуть мати прямокутну, напівкруглу, трикутну, ромбічну форми. Терпуги використовують також для обробки металу.

Кусачки (можна замінити обценьками) – кліщі з гострими губками для різання дроту тощо.

Шлямбур (одного або двох діаметрів) – стальна труба з зазубленим робочим кінцем. Використовують для пробивання отворів у кам'яних та бетонних спорудах.

Шпатель (дерев'яний, пластмасовий або металевий) використовують для нанесення та вирівнювання шпаклівки під час малярних робіт.

Штукатурна лопатка (металева) потрібна для накладання, розмішування, розгладжування, нанесення та зрізування розчину під час штукатурних робіт.

Звичайно, це мінімальний перелік інструментів необхідних у домашній майстерні. Добре, якщо будуть й інші складніші механізми та пристрої. Врешті-решт про це має мріяти кожний господар, який хоче стати справжнім майстром.

С.Демченко

КАТОЗАЛ® – негормональний препарат для підтримки здоров'я вашої годувальниці!

Тримаючи корову, господарі неодмінно знають і розуміють, наскільки важкий, важливий та відповідальний для тварини та і для самих господарів період народження теляти та післяродовий період. Адже скільки труднощів і ускладнень виникає саме в цей час! У результаті багатьох чинників часто виникає неплідність, патологія родів та післяродового періоду.

Для сприятливого перебігу післяпологового періоду та підтримки фізіологічного стану організму тварини, німецькою фірмою Байєр створений препарат Катозал.

Катозал - це препарат, до складу якого входить унікальна композиція вітаміну В12 та сполуки фосфору. Препарат існує з 1950 року і набув популярності спочатку в Німеччині, а потім і в країнах Європи. На відміну від інших препаратів, що традиційно застосовуються у ветеринарній медицині для стимуляції у тварин статевої охоти, Катозал не містить гормональних речовин і комплексно впливає на весь організм.

Хотілося б ознайомити вас, дорогі читачі, з результатами застосування препарату Катозал в українських господарствах, які спеціалізуються на вирощуванні великої рогатої худоби. В цих господарствах систематично застосовували Катозал на різних фізіологічних етапах - до пологів, після пологів та під час вагітності.

Установлено, що застосування Катозалу сприяло зменшенню частоти розвитку післяродових ускладнень та покращенню показників фолікулогенезу - процесу розвитку фолікулів, що сприяє швидшому відновленню організму в післяродовий період. На практиці це проявляється проявом статевої охоти у фізіологічно визначені терміни та підвищенням результативності осіменінь. Окремі важливі показники наведено в таблиці:

Показник	Дослідна група	Контрольна група
Вітамін А, мг/ 100 мл	27,6	24,2
Неорганічний фосфор, мг / 100 мл	5,1	3,34
Глюкоза, ммоль/ л	2,4	1,9
Кальцій, мг/ 100 мл	9,3	8,9

У дослідній групі відмічалось підвищення рівня фосфору у сироватці крові. Фосфор входить до ряду сполук, які є джерелом енергії. Під впливом Катозалу у м`язах відбувається ряд структурних змін, тому для покращення скоротливої функції м`язів матки та прискорення відходження посліду Катозал рекомендовано вводити перед пологами або відразу після них.

Відомо, що нестача вітаміну А в організмі тварини спричиняє порушення статевих циклів, затримку посліду, зниження продуктивності, послаблення стійкості тварин до інфекцій. Вченими встановлено, що після застосування препарату Катозал у корів дослідної групи спостерігалось підвищення вмісту вітаміну А в сироватці крові на 10,4%.

Спостерігалось також підвищення рівня кальцію в сироватці крові, що знижує ймовірність виникнення післяродових парезів. Крім того, кальцій сприяє зміцненню кісткового апарату, що дуже важливо у період лактації. Адже кальцій входить до складу молока, і в разі його нестачі в раціоні відбувається його вимивання з кісткової тканини.

Підвищення рівня глюкози в крові також дуже важливий показник для фізіологічного стану тварин. Глюкоза є джерелом енергії для організму та виконує дезінтоксикаційну функцію. Як наслідок відбувається поліпшення фізіологічного стану організму тварини, зокрема покращення функції печінки та нирок.

З огляду на вищезазначене, під впливом препарату Катозал відбувається покращення фізіологічного стану всіх систем та органів. Введення Катозалу стимулює родову діяльність та своєчасне відходження посліду. Катозал дає змогу запобігти багатьом акушерсько-гінекологічним захворюванням, а також прискорити прояв статевої циклічності та підвищити ефективність запліднення корів.

Проявіть турботу про свою годувальницю і вона неодмінно віддячить вам народженням здорового теляти, збільшенням надоїв та відсутністю проблем зі здоров'ям.

Запитуйте Катозал® у ветеринарних аптеках!

На правах реклами

НЕЗВИЧАЙНІ МОЖЛИВОСТІ ДОМАШНЬОЇ МІНІ-ФЕРМИ

Про методику Михайлівського акселераційного кролівництва в Україні вже відомо чимало. До цієї теми спостерігається також значний інтерес з боку різних газет і журналів. Адже така незвична методика мало кого залишає байдужим. Вона щоразу викликає безліч питань, запальних коментарів і прямо протилежних оцінок - від захоплення до повного неприйняття. Хоча нічого дивного - акселераційний метод є настільки революційним, що всі звичні стандарти традиційного кролівництва він просто перевертає з ніг на голову...

Напевно, багато хто з читачів так чи інакше знайомий із загальноприйнятим способом розведення кроликів. Зазвичай тварини утримуються в простих клітках, встановлених, як правило, в сараї. Час від часу вони бідують від різних хвороб-епідемій, які викошують мало не все поголів'я. Не допомагають навіть регулярні щеплення. Такий плачевний стан справ до болю знайомий багатьом господарям практично в кожному регіоні країни. Причина цих бід полягає в сукупності негативних для кролика чинників: порушена екологія, негігієнічні умови утримання, годівля, що не відповідає природним потребам організму, різноманітні стреси призводять до масової загибелі, вагомих збитків і гірких розчарувань. За рік від тих тварин, що дивом залишилися живими, вдається все-таки одержати кілька кілограмів не дуже якісного м'яса і копійчаної вартості шкурки. Щоб отримати з такої, здавалося б, ризикованої справи істотну віддачу - подібна можливість для звичайного кролівника видається просто фантастичною. Але, як виявляється, в акселераційному кролівництві все може бути зовсім навіть навпаки...

Нагадаємо, що акселераційну методику кролівництва винайшов академік І.М. Михайлов, відомий російський учений. Ігор Миколайович здійснив своє відкриття на основі серйозних біологічних і фізіологічних досліджень. Михайлов довів на прикладі кролика, що тварина, яка не отруює себе власними відходами і яка годується молоком матері до трימісячного віку, а також одержує досхочу тепла і кормів, може набагато швидше рости і продуктивніше розмножуватися без будь-яких ліків і щеплень. А заодно набуває особливих якостей м'яса і хутра, та ще й надзвичайно сильного імунітету до всіх хвороб! Технологія заснована на поглибленому вивченні потреб кролика і їх повному забезпеченні. Завдяки чому усуваються причини, що викликають в звичайному кролівництві поголовну захворюваність тварин, уповільнення росту молодняку, перевитрату кормів, низьку якість м'яса і хутра. На сьогодні акселераційне кролівництво в світі вже широко замінює звичайне. Про значимість відкриття багато що скаже такий факт: в Китаї цей метод включений в державну (!) програму розвитку сільського господарства...

Основа акселераційної методики - в застосуванні специфічної конструкції агрегату для утримання кроликів. Він представляє собою оригінальну ярусну споруду - МІНіферму (саме МІНіферму, а не клітку) з відповідними секціями для різних вікових груп. Працює така МІНіферма в напівавтоматичному режимі і вимагає для обслуговування тільки півгодини вільного часу раз на 7 днів. Адже годівниці і напувалки в ній сконструйовані таким чином, що якщо їх заповнити, то запасу корму і води вистачає на цілий тиждень і вони цілодобово доступні для тварин. Мало хто знає про головну особливість кролячого шлунку: вона така, що кролик повинен постійно щось жувати. Спеціальні спостереження показали, що дорослі особини приймають їжу до 80 разів на добу. При звичайному 2-3-разовому годуванні забезпечити природні потреби тварини неможливо. Крім того, організм кролика потребує значної кількості води. В МІНіфермі акселерат може пити її досхочу, а не тоді, коли наливає недбалий господар. Взимку вода підігрівається, а влітку - прохолодна. Вона ще й самоочищається завдяки особливій конструкції вакуумної напувалки. В результаті такого безперервного і повноцінного режиму харчування, як це не дивно, кормів кролик почав споживати в 4 рази менше. В МІНіфермі кролячі послід і сеча поступають в спеціальний піддон, який також замінюється раз на тиждень. Агрегат обладнаний спеціальною системою природно-примусової вентиляції повітря, внаслідок чого він не має неприємного запаху і не приваблює мух, а акселерат дихає тільки чистим повітрям. Експлуатація МІНіферми передбачає також електропідігрів маточників. В результаті застосування такого нововведення отримали подвійний ефект: зекономлена енергія кормів тепер спрямовується на бурхливий ріст, тобто - акселерацію; а ще стало можливим одержувати стабільні круглорічні окроли (кожен - по 8-15 кроленят) незважаючи на холоди і морози.

Завдяки акселераційній методиці молодняк кроликів харчується материнським молоком на протязі перших 3-х місяців життя, а далі вже переходить на звичайний корм. Оскільки на підсосі тварини знаходяться набагато довше, ніж звичайно, то їх організм одержує найбільш цінні речовини, тим самим набуваючи особливо сильного імунітету. Внаслідок цього, а також інших названих раніше чинників акселерат не хворіє взагалі. Росте він в 3 рази швидше від звичайного кроля: товарної ваги (4-6 кг) набирає всього за 4 місяці. Його молочне м'ясо виняткова смачне, не містить холестерину, пестицидів, запаху власних випорожнень, будь-яких інших хімікалій. Як запевняють лікарі, воно навіть здатне виводити з організму людини радіацію, лікувати виразку шлунку і значно підвищувати імунітет. При вмілому господарюванні м'ясо одержують майже безкоштовно, тому що все повністю окупляє і приносить прибуток вже сама шкурка, а точніше хутро акселерата. Так-так, це не описка - саме хутро, яке називається «мікраксель». Адже у акселерата воно теж особливе: високоноске (гарантія на випадання ворсин - до 20 років) і надзвичайно гарне. За експертними оцінками спеціалістів за якістю і красою «мікраксель» прирівнюється до хутра песця, норки і навіть шиншили. З нього зазвичай шиють вишукані жіночі шуби, а також м'які і міцні ковдри з яскраво вираженим лікувальним ефектом.

Використання такої незвичайної ферми-агрегату в домашньому господарстві відкриває для її господаря нові, невідомі раніше можливості. Адже виготовити МІНіферму можна самостійно, площі вона займає всього 1,4 кв.м, а встановлюється в будь-якому зручному місці - навіть під вікном житлового будинку. Служить МІНіферма довго - 10-15 років. Один раз побудувавши, господар кожного наступного року отримує від неї (підходячи тільки раз в тиждень) не менше 100 кг чудового м'яса і 35-40 шкурок з красивим і особливо міцним хутром на одну повнорозмірну шубу. Виходить такий собі домашній «міні-цех», який сім'ю і нагодує, і одягне. При цьому істотно економляться корми, відсутні проблеми з кролячими хворобами, загибеллю і, відповідно, з ліками та щепленнями. А яке тут поле діяльності для ініціативних і заповзятливих! Бо ж можна і не однією МІНіфермою обзавестися, а, наприклад, кількома десятками. Адже клопотів з ними небагато - впорається одна людина. А вкладені кошти в акселераційному кролівництві подвоюються з дивовижною швидкістю. Наприклад, вкладений господарем на початку року умовний капітал у розмірі 1000 гривень подвоюється вже через 4 місяці. Далі через кожні 4 місяці сума знову подвоюється, і в кінці року вже маємо 8000 гривень. В якій ще галузі відшукається такий вражаючий обіг коштів?

Безумовно, на перший погляд в акселераційній методиці розведення кроликів присутні багато незрозумілих і навіть «фантастичних» моментів. Причина - в недостатку інформації по цій темі. Той матеріал, що інколи трапляється, в більшості розрізнений, а іноді - навіть суперечливий. Але можемо порадувати читачів: по даній темі зовсім недавно видана спеціальна брошура під назвою «Необычайные возможности домашней МИНифермы». Поданий в ній систематизований матеріал допоможе вам повною мірою зрозуміти сутність революційного винаходу, побачити його переваги і перспективи, розповість про успішний практичний досвід. Видання буде цікавим і корисним кожному, хто цікавиться цією по-справжньому новою галуззю тваринництва.

Читачі журналу «Дім, сад, город» мають виняткову нагоду безкоштовно замовити брошуру «Необычайные возможности домашней МИНифермы» поштою. Для цього потрібно РОЗБІРЛИВО заповнити купон-замовлення (або ж просто написати заявку), разом з ним вкласти в конверт поштові марки на 1 грн. (для пересилки) і відправити його за адресою:

П/с 20 «Заявка-ДСГ», вул. Незалежності, 54,
смт Стара Вижівка, Волинська обл., 44400

Шановні читачі! Акселераційна методика кролівництва, безумовно, варта належної уваги. Тому покваптесь ознайомитися з новими можливостями для успішного і прибуткового господарювання, що відкриваються з незвичайною домашньою помічницею - МІНіфермою!

лінія відрізу

КУПОН-ЗАМОВЛЕННЯ **ДСГ**

(заповнити розбірливо)

Прошу **безкоштовно** вислати за вказаною адресою брошуру "Необычайные возможности домашней МИНифермы". *Поштові марки на 1 грн. додаю.*

Ваші П.І.П.: ____________________
(прізвище)

____
(ім'я, по батькові)

Ваша адреса: ____________________

____
(вулиця, номер будинку, квартири, населений пункт, район, область)

Індекс: □□□□□□ *Підпис:* ________

лінія відрізу

ЧИТАЙТЕ З КОРИСТЮ!

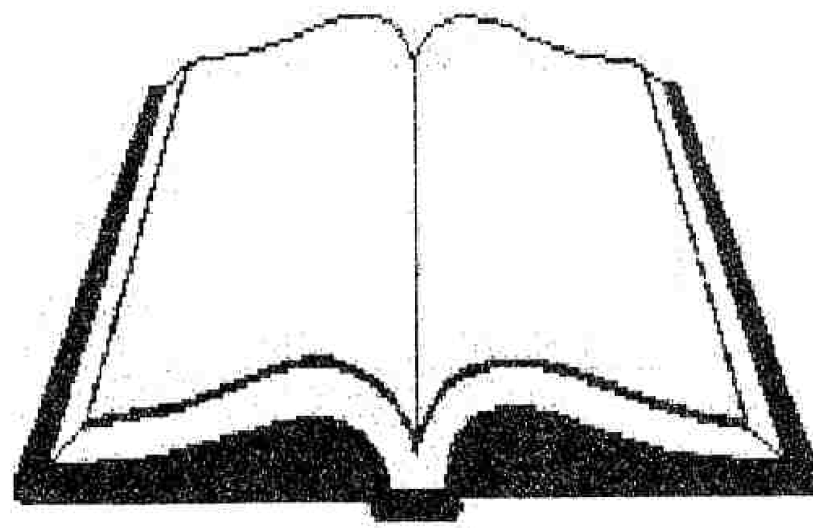
Чотири унікальні збірки видань тепер доступні кожному!

ДОРОГІ ЧИТАЧІ!

Фірма "Гарантійне агенство" пропонує до вашої уваги унікальний поштовий каталог.

Видання, названі у ньому, допоможуть вам вирішити величезну кількість повсякденних проблем і турбот, стати ще красивішими і сильнішими, поліпшити здоров'я та достаток, а це значить — зробити своє життя та життя близьких вам людей максимально наповненим, цікавим і комфортним.

Практичними знаннями, почерпнутими з нашого каталогу, вже користуються десятки тисяч читачів по всій країні. Його унікальний зміст опрацьовано на основі потреб більшості людей: всі технології, методики та рецепти неодноразово випробувані, прості, ефективні, не потребують серйозних витрат і доступні всім бажаючим.

Завдяки розширеному асортиментові при максимально низьких цінах наші видання набули широкої популярності, а пільговий варіант замовлення зробив унікальну бібліотеку доступною кожному.

Наше головне правило – робити все для того, щоб будь-яка людина, навіть та, яка мешкає у найбільш віддаленому куточку нашої країни, могла швидко і легко отримати потрібну їй інформацію. Хочеться також підкреслити, що названі ціни включають усі поштові витрати, пов'язані з пересилкою замовлених вами видань накладним платежем на вашу адресу, як би далеко ви не знаходилися.

ОПЛАТА ПРИ ОТРИМАННІ ЗАМОВЛЕННЯ НА ПОШТІ.

ПОГЛЯНЬТЕ НА АСОРТИМЕНТ ВИДАНЬ І ПОСПІШАЙТЕ ЗРОБИТИ ЗАМОВЛЕННЯ!

I. КРАСА І ЗДОРОВ'Я *(збірка видань)*

01. ***"Супертіло".*** Унікальний методичний посібник для всіх, хто прагне розвинути сильне, міцне та пружне тіло, – заняття без тренажерів і "хімії". Ваша сила – це впевненість у будь-якій ситуації! **Ціна – 2,50 грн.**

02. ***"Напої чемпіонів".*** Рецепти приготування протеїнових коктейлів для нарощування об'єму ваших м'язів. Чудове доповнення до посібника "Супертіло"! **Ціна – 1,50 грн.**

03. ***"Високий зріст – це гарно!"*** Унікальний практичний посібник з прискореного збільшення росту на 6–8 см у будь-якому віці. Являє собою комплекс простих і зрозумілих кожному вправ, дієт і рекомендацій, в результаті яких ви можете здійснити свою мрію — стати вищими! **Ціна – 2 грн.**

04. ***"Схуднути не проблема!"*** Дуже ефективна методика схуднення без голодної дієти і спеціальних вправ. Прощавайте зайві кілограми! **Ціна – 1,50 грн.**

05. ***Розпрощайтеся із животиком!*** Цей посібник допоможе вам "прибрати" живіт, що розтовстів. І просто, і без зусиль! **Ціна – 2 грн.**

06. ***"Хочете набрати вагу?"*** Унікальний посібник і збірник практичних рекомендацій для всіх, хто хоче позбутися худого, виснаженого вигляду і за короткий час набрати вагу. Ці ефективні рецепти і вправи допомогли вже сотням людей! **Ціна – 1, 50 грн.**

07. ***"Здорові зуби".*** Унікальна методика природного нарощування і лікування зубів без пломбування. Наведені рекомендації та рецепти простих засобів дозволять вам не думати про дантистів і завжди мати здорові зуби. Спробуйте й забудьте про зубний біль! **Ціна – 2 грн.**

08. ***"Чудове волосся!"*** Рецепти приготування простих і ефективних засобів, що допоможуть запобігти випаданню волосся, зміцнити його корені, позбавлять від лупи і свербіжу. Нічим не гірше фірмових шампунів! ***Ціна – 1,50 грн.***

09. ***"Ідеальний бюст!"*** Цей унікальний збірник нескладних вправ став справжнім відкриттям для багатьох дівчат і жінок. Ви дізнаєтеся про те, як зберегти груди гарними, пружними, а найголовніше – як всього за кілька місяців збільшити об'єм бюста на 4–6 см! **Ціна – 2,50 грн.**

10. ***"Осина талія".*** Комплекс неймовірно ефективних вправ для підвищення тонусу м'язів живота і стегон, для бокових і косих м'язів і, звичайно, для зменшення об'єму талії. Ваші стегна стануть пружними, талія – вузькою, а живіт зовсім пласким. **Ціна – 2 грн.**

11. ***"Ви надзвичайно чарівні!"*** Комплексна методика і рецепти мазей для безслідного і безболісного усунення волосся з тіла. Чудовий спосіб зробити свою шкіру ідеально гладенькою! **Ціна – 2 грн.**

12. ***"Струнка і гарна!"*** Довгі ноги та округлі сіднички – символ привабливості сучасної жінки! Ці вправи допоможуть вам досягти бажаного результату! **Ціна – 1,50 грн.**

13. ***"Як бути завжди коханою".*** Практичні поради, як подобатися всім, як зберегти свою молодість і красу у будь-якому віці. Вічні секрети спокуси! **Ціна – 2 грн.**

14. ***"Рецепти краси".*** Збірник простих рецептів виготовлення лаку, гелю, бальзаму, шампунів та фарб для волосся, кремів для обличчя, від веснянок та вугрів, висипів. Чудова заміна імпортної косметики! **Ціна – 1,50 грн.**

15. ***"Алкоголізм – лихо".*** Прості методи лікування алкоголізму засобами народної медицини. Рецепти зняття похмілля, виведення із запою, настої для приведення до нормального стану людини, п'яної як хлющ; як пити і не п'яніти. **Ціна – 2 грн.**

16. ***"Паління – це шкідливо".*** Рецепт простої та надійної методики для тих, хто вирішив покінчити з палінням раз і назавжди. Найоптимальніший варіант! **Ціна – 2 грн.**

II. ПІЗНАЙ СЕБЕ (збірка видань)

01. ***"Суперпам'ять".*** Це найефективніша методика розвитку пам'яті. Вона підвищить ваш інтелект, розвине природні здібності, поліпшить усі види пам'яті. Ви зможете швидко запам'ятовувати інформацію будь-яких обсягів, обходитися без записної книжки, легко вивчити іноземну мову. **Ціна – 2 ,50 грн.**

02. ***"Поліглот".*** Хочете володіти іноземною мовою так само легко, як і рідною? Найновіша методика вивчення допоможе вам у цьому. Вона розрахована на будь-яку мову, можна навіть вивчати кілька мов одночасно! **Ціна – 2,50 грн.**

03. ***"Швидке читання".*** За допомогою цієї методики ви у кілька разів збільшите швидкість читання газет і журналів, літератури зі спеціальності та ділової інформації, художньої літератури і при цьому будете запам'ятовувати до 90% швидко прочитаного тексту. **Ціна – 2,50 грн.**

04. ***"Для ваших очей".*** Оригінальна й ефективна методика виправлення дефектів зору, складена лікарями Бейтсом та Утєхіним. Ви зможете протягом короткого часу самостійно назавжди позбутися окулярів! **Ціна – 2,50 грн.**

05. ***"Надзвичайні секрети".*** Кожна людина за своєю природою – екстрасенс. Треба тільки створити умови для виявлення цих можливостей і вони проявляться! Як розвинути в собі екстрасенсорні можливості, як отримувати енергію з космосу, діагностика захворювань і лікування по фотографії, безконтактний масаж – усе це і багато іншого ви знайдете у запропонованому виданні. **Ціна – 2 грн.**

06. ***"Гармонія розуму".*** Цей практичний посібник допоможе вам розвинути телепатичні здібності, розповість про вправи для їх тренування, що таке психічний та енергетичний напад і як від них захиститися, як навчитися ясновидінню. **Ціна – 1, 50 грн.**

07. ***"Сила духу".*** Як розвинути сміливість і впевненість у собі – такі необхідні риси характеру. **Ціна – 1,50 грн.**

08. ***"Народна мудрість".*** Як захистити себе та близьких від "лихого ока", як лікувати переляк та хвороби, що виникли внаслідок дії "лихого ока", зурочення. **Ціна – 1 грн.**

09. ***"Секс-магія".*** Мистецтво чарівності та спокуси – чудова можливість причарувати кого завгодно! Без жодних зусиль ви досягнете того, що недоступне іншим. **Ціна – 2 грн.**

10. ***"Надзвичайне – поруч".*** Розшифрований ключ і таблиці великого Нострадамуса для пізнання своєї долі. Перед вами відкриються сторінки сучасного й майбутнього, приховані бажання друзів та злі наміри ворогів. Таємниці кохання розкриються перед вами. Дізнавшись про свою долю, можна спробувати запобігти неприємностям, що вам загрожують, або порадіти приємним подіям, які вас очікують у майбутньому. Кінець сумнівам! **Ціна – 2,50 грн.**

11. ***"Фараон".*** Рецепт еліксиру для посилення статевої функції організму. Відчуйте його благотворний вплив на ваш організм. Напій справді чудодійний! **Ціна – 1,50 грн.**

12. ***"Чоловіча сила".*** Випробуваний метод відновлення потенції зі збільшенням тривалості статевого акту до бажаної межі. І ви знову у чудовій формі! **Ціна – 2 грн.**

13. ***"Спокійний сон".*** Вправи, що реально допомагають позбутися хропіння. Результат стане відчутним вже через два тижні! **Ціна – 1,50 грн.**

14. ***"Самолікування".*** Збірник рецептів лікування бронхіту, бронхіальної астми, остеохондрозу, енурезу, екземи, варикозного розширення вен, гастриту, геморою, діатезу, зубного болю та інших хвороб та захворювань. Укладений на основі досвіду народної медицини та тибетських довгожителів. **Ціна – 1,50 грн.**

15. ***"Це унікально".*** Рецептура приготування простого народного засобу, який вилікує багато ваших хвороб, зніме втому, нормалізує сон, посилить статеву функцію організму, дасть гарний настрій і бадьорість. Дуже корисно та ефективно! **Ціна – 2 грн.**

III. НОВІ МОЖЛИВОСТІ (збірка видань)

01. ***"Суперурожай".*** Унікальний методичний посібник для дачників і садівників, який допоможе отримувати 3 тонни помідорів із сотки, 1,5 тонни картоплі із сотки, високий урожай огірків (до 120 штук з 1 кв. метра), потрійний урожай малини. Укладений та перевірений на практиці досвідченими садівниками та городниками-селекціонерами. Абсолютно реально на будь-якому городі. **Ціна – 2,50 грн.**

02. ***"Все про картоплю".*** Збірник рекомендацій щодо підвищення врожаю картоплі та отримання його на 1,5 місяця раніше звичайного строку, як виростити мішок картоплі на 1 кв. м, як отримати врожай вже у травні, як виростити сорт картоплі, який не їсть колорадський жук, рецепт надзвичайно сильного екологічно чистого засобу – колорадський жук знищить сам себе! **Ціна – 2,50 грн.**

03. ***"Електроніка на рибалці".*** Опис та схема збирання дуже простої та ефективної звукової приманки для риби. Вона збирає багато риби у місці ловлі, не маючи нічого спільного з варварськими методами "забою" риби та водних організмів. Електронні комплектуючі для її збирання дешеві та доступні. Без улову не підете! **Ціна – 2 грн.**

04. ***"Удачливий риболов".*** Десятки рецептів ефективних прикормів і принад для будь-якого виду риби, хижої, "мирної", верховодної, глибоководної! Укладені відомими риболовами-спортсменами та перевірені багаторічною практикою риболовлі. Буде клювати постійно й захоплююча рибалка Вам забезпечена! **Ціна – 2,50 грн.**

05. ***"Сіті робіть самі!".*** Креслення та опис виготовлення ручної машини для плетіння сіток будь-якого розміру та способи їх плетіння. Без проблем сплетете рибник, підсаку, малявочницю та сітки великого розміру. **Ціна – 2,50 грн.**

06. ***"Тонування".*** Технологія тонування автомобільного скла, світлофільтрів та скла для окулярів. Будь-який тон: світло-коричневий, жовтий, молочно-білий, зелений, смарагдовий, рубіновий та ін. **Ціна – 1,50 грн.**

07. ***"Безкоштовний бензин робіть самі!"*** Детальний посібник для самостійного збирання простого міні-апарата для виготовлення у домашніх умовах 100% замінника бензину будь-якої марки (А-76, АИ-93 та ін.) з води та побутового газу. Матеріали для збирання доступні всім, а паливо, яке ви отримаєте, до того ж підвищить ресурс двигуна в 1,5 – 2 рази. Надаються рекомендації конструктора установки. Поради і досвід практиків-аматорів, їх варіанти. Надзвичайна економія коштів для кожного власника автомобіля! **Ціна – 2,50 грн.**

08. ***"Замість бензину кухонний газ!"*** Керівництво з виготовлення польового комплекту газобалонної апаратури для будь-якого автомобіля з доступних комплектуючих, поради щодо переведення машини з бензину на звичайний природний газ, а також креслення та описи збирання унікальної міні-установки для заправлення переобладнаного автомобіля природним газом від квартирної газової мережі. Матеріальні витрати невеликі, а користь від установки максимальна! **Ціна – 2 грн.**

09. ***"Економія".*** Народні способи економії автомобільного пального на 20–30 % при експлуатації автомобілів та мотоциклів. **Ціна – 1,50 грн.**

10. ***"Маленькі хитрощі, необхідні в дорозі".*** Як запустити двигун у сильний мороз, пристосування для швидкого розбортування коліс, як самостійно витягти автомобіль, що застряг, та інші поради. **Ціна – 1,50 грн.**

11. ***"Якщо ви випили за кермом"*** Поради досвідченого водія тим, хто трішки випив, але з якихось причин змушений сісти за кермо, як не потрапити в аварію, як приховати від інспектора свій стан, як з ним розмовляти та інші корисні поради. **Ціна – 1,50 грн.**

12. ***"Хутро, шкурки та шапки".*** Детальний посібник і рекомендації досвідчених сибірських кушнірів щодо вичинки та фарбування шкурок та інші корисні поради. **Ціна – 1,50 грн.**

13. ***"Колекціонер".*** Ви хочете продати монети СРСР, але не знаєте їхньої реальної вартості? Каталог, у якому наведені ціни на монети СРСР та Росії з 1700 по 1992 р. **Ціна – 1 грн.**

14. ***"Телеантена власними руками!"*** Практичний посібник зі збирання унікального антенного пристрою, за допомогою якого будь-який телевізор прийматиме багато нових цікавих комерційних та інших телеканалів не тільки України, Росії та СНД, а й далекого зарубіжжя! Конструкцію може зібрати навіть радіоаматор-початківець з широко поширених деталей. **Ціна – 2,50 грн.**

15. ***"Антенний підсилювач".*** Опис і схема збирання простого антенного підсилювача, який забезпечить відмінну якість зображення у зоні непевного приймання і дасть змогу нормально приймати навіть віддалені телесигнали. Незамінний пристрій для справжніх телеглядачів. **Ціна – 2,50 грн.**

IV. ЗНАДОБИТЬСЯ УСІМ (збірка видань)

01. ***"Цегла – майже безкоштовно!"*** Посібник з виготовлення червоної термостійкої цегли з практично безплатних, доступних усім матеріалів. За якістю та зовнішнім виглядом майже нічим не відрізняється від промислової! **Ціна – 1,50 грн.**

02. ***"Будівельні блоки".*** Проста технологія виготовлення будівельних блоків підвищеної міцності і без цементу! Можливі будь-які розміри, форми, кольори. **Ціна – 1,50 грн.**

03. ***"Міцно і практично".*** Посібник зі збирання власноручно простого механічного пристрою для плетіння сітки-рабиці – універсального матеріалу, з якого можна зробити і огорожу для захисту городу або пасіки, і клітку для кролів або курчат, а також арматуру для блочних конструкцій. **Ціна – 1,50 грн.**

04. ***"Електроди для зварювання".*** Прості рецепти виготовлення електродів із найбільш доступних матеріалів, а також рецепт відомого серед умільців "термітного олівця", котрий може замінити електрозварювання. **Ціна – 1,50 грн.**

05. ***"Помічник майстра".*** Детальна інструкція і схема збирання зварювального апарата, який можна зібрати лише за пару днів. Він зварює метал товщиною до 20 мм і при цьому працює від мережі 220 В. Напевно стане у пригоді в гаражі при ремонті автомобіля, на дачі, у побуті. **Ціна – 2 грн.**

06. ***"Ремонт сантехніки".*** Детальний опис технології відновлення емальованого покриття на ваннах, раковинах, посуді в домашніх умовах. **Ціна – 1,50 грн.**

07. ***"Чудодійна рідина!"*** Збірка рецептів простих засобів для видалення з паперу будь-якого типу різних печаток, штампів, записів і т. і. Необхідні хімікати продаються у кожній аптеці! **Ціна – 1,50 грн.**

08. ***"Печатки і штампи".*** Способи виготовлення в домашніх умовах печаток, штампів, штемпелів та екслібрисів будь-якої складності. Найбільш доступна технологія. **Ціна – 1 грн.**

09. ***"Міні-ксерокс зі збільшувача".*** Посібник з переробки звичайного фотозбільшувача на домашній міні-ксерокс, здатний щоденно виготовляти потрібну кількість копій. **Ціна – 1 грн.**

10. ***"Вічна лампочка".*** Простий секрет перетворення звичайної лампочки, після якого вона стане "вічною" і ніколи не перегорить. **Ціна – 1 грн.**

11. ***"Ворог іржі".*** Рецептура спеціальної мазі для 100%-го видалення іржі та захисту від неї кузова, днища, інших частин автомобіля та будь-яких металевих виробів (замки, петлі і т.і.). Тепер вам забезпечено надійний захист від корозії! **Ціна – 1,50 грн.**

12. ***"Кінескоп".*** Простий спосіб відновлення телевізійного кінескопа, який "сів". **Ціна – 1 грн.**

13. ***"Захисник".*** Опис і схема виготовлення потужного кишенькового електрошокера – максимально ефективного приладу для самозахисту. "Захисник" паралізує нападника струмом та засліплює його яскравим спалахом. Вечірні прогулянки стануть спокійнішими! **Ціна – 1,50 грн.**

14. ***"Шпигун".*** Проста схема "жучка" для прослуховування приміщень і автомобілів у радіусі 100 м по побутовому ультракороткохвильовому приймачу. **Ціна – 2 грн.**

15. ***"Сторож".*** Посібник з виготовлення універсального радіоохоронного пристрою для автомобіля, гаража, квартири і т.і. Простий у збиранні, але нічим не поступається дорогим імпортним конструкціям! **Ціна – 1,50 грн.**

16. ***"Кулінарні рецепти".*** Як приготувати в домашніх умовах маргарин вищого ґатунку, оцет, штучний мед, мармелад, цукерки, дріжджі, кетчуп, шампанське, "чорну ікру", морозиво, хрустку картоплю та інші продукти. **Ціна – 1,50 грн.**

17. ***"Спирт і пиво!"*** Збірка рецептів простого виготовлення у домашніх умовах питного спирту без цукру з доступних компонентів і продуктів, а також секрети виготовлення надзвичайно смачного домашнього пива 10 сортів на будь-який смак. Завжди буде що поставити на стіл і чим приємно здивувати гостей! **Ціна – 2,50 грн.**

18. ***"Позбавтеся шкідників!"*** Збірка рецептів виготовлення надзвичайно ефективних сумішей для боротьби з набридливими комахами: тарганами, мухами, клопами, блохами, вошами, а також рецепти засобів проти мишей та пацюків. **Ціна – 1,50 грн.**

19. ***"Візьміться за справу!"*** У цьому посібнику пропонується понад 30 способів, як чесно і легально заробити гроші вдома. Всі способи не потребують вкладення значних коштів, високої кваліфікації, а прибутковість залежить від вашого бажання працювати та заробляти. **Ціна – 2,50 грн.**

СПЕЦІАЛЬНА ПРОПОЗИЦІЯ

Віднедавна ми маємо можливість запропонувати вам пільговий варіант замовлення, який істотно зекономить ваші кошти. Тепер ви можете придбати у фірми "Гарантійне агентство" повний комплект із чотирьох збірок, який включає 65 видань, у чотири рази дешевше їх загальної вартості – за 30 грн. Погодьтеся, на сьогодні це не дуже велика сума за універсальні видання, які будуть корисними у кожному домі і не раз нададуть вам і вашим близьким таку потрібну й жадану допомогу у різних життєвих ситуаціях. Вирішуйте!

ЯК ОФОРМИТИ ЗАМОВЛЕННЯ

- Акуратно й розбірливо заповніть БЛАНК ЗАМОВЛЕННЯ. Відмітьте вибрану збірку видань "галочкою". Якщо одного БЛАНКА ЗАМОВЛЕННЯ не вистачає, замовленння можна оформити на простому листку паперу. Мінімальне замовлення, 1 збірка видань удвічі дешевше від їх загальної вартості. (Усі чотири збірки видаються російською мовою).
- Покладіть заповнений БЛАНК ЗАМОВЛЕННЯ у конверт і відправте на адресу:

м. Дніпропетровськ, 49000, а/с 107
"Гарантійне агентство".

- Після отримання вашої заявки ваше замовлення буде сформоване, запаковане і відправлене на вашу адресу накладним платежем. Своє замовлення ви оплатите при отриманні на пошті.

Дякуємо за увагу і чекаємо на Ваше замовлення!

БЛАНК ЗАМОВЛЕННЯ

Д.С.О.

Я ЗАМОВЛЯЮ:
ЗБІРКУ ВИДАНЬ

☐ І. Краса і здоров'я – комплект із 16 видань всього за 15 грн.

☐ ІІ. Пізнай себе – комплект із 15 видань всього за 15 грн.

☐ ІІІ. Нові можливості – комплект із 15 видань всього за 15 грн.

☐ IV. Знадобиться усім – комплект із 19 видань всього за 15 грн.

СПЕЦІАЛЬНА ПРОПОЗИЦІЯ!

☐ Повний комплект із чотирьох збірок, який включає 65 видань

У ЧОТИРИ РАЗИ ДЕШЕВШЕ від загальної вартості – за 30 гривень

Моя адреса: ____________________
(поштовий індекс, адреса)

____
(прізвище, ініціали)

м. Дніпропетровськ, 49000, а/с 107
"Гарантійне агентство"

Оплата замовлення при отриманні

СТВЕРДЖУЮТЬ АГРОНОМИ ТА ВЧЕНІ — ТІЛЬКИ З "МАРСом" БУДУТЬ ОВОЧІ РОСТИ

І не тільки овочі, а й інші польові, городні та садові культури, для вирощування яких багатофункціональний препарат МАРС-У успішно застосовується вже декілька років як професійними аграріями, так і аматорами, забезпечуючи отримання високих урожаїв біологічно чистої продукції. Препарат МАРС-У є результатом багаторічних досліджень, що проводилися в Інституті проблем кріобіології та кріомедицини, результатом польових досліджень в Інституті рослинництва, Інституті овочівництва та баштанництва, Інституті "Магарач", на дослідній станції лікарських рослин. Президіум Північно-Східного відділення Національної Академії наук України прийняв спеціальну постанову щодо цього препарату, відзначаючи його велике значення для вирощування зернових, зернобобових і технічних культур, для садівництва та виноградарства, а також необхідність широкого повсюдного практичного застосування. Особливе значення препарат МАРС-У може мати при вирощуванні ріпаку, як з точки зору підвищення його зимо та морозостійкості, так і збільшення врожайності та отримання екологічно чистої продукції.

Який склад препарату МАРС-У? Це точно збалансована суміш з поліетиленоксидів з різною молекулярною масою та біологічно активних речовин природного походження (гуматів), що пройшли складну технологічну обробку на ліцензованому підприємстві (фірма "Алеф"). У стані поставки це висококонцентрований розчин, що підлягає розведенню під час застосування.

Коли і як застосовують препарат? При передпосівній обробці насіння рослин замочують у розчині, що містить не тільки знезаражуючі речовини, що стандартно застосовуються, а й концентрат МАРС-У - 2% у розчині. Під час обприскування вегетуючих рослин концентрату МАРС-У у розчині повинно бути не більше 0,5%, причому це може бути як самостійний розчин, так і у поєднанні з іншими препаратами, наприклад з будь-яким із інсектицидів проти колорадського жука та інших шкідників.

Що відбувається у процесі обробки? Сильно виражена проникаюча здатність препарату дає змогу йому увійти у міжклітинний та внутрішньоклітинний простір насіння чи листя та викликати наступні ефекти.

В насінні. Частина речовини потрапляє в середину насіння, частина створює на його поверхні проникну обволікаючу плівку, яка дає можливість: 1) надійно зберігати насіння у грунті до накопичення вологи, достатньої для нормального його проростання, для захисту від впливу несприятливих факторів;

2) стимулювати енергію проростання, синхронізуючи польову схожість; 3) надійно утримувати на насінні різноманітні протравники, зменшуючи їхню концентрацію; 4) змінювати метаболізм рослин у початковій фазі його розвитку, затримуючи зростання його стеблової частини на користь інтенсивного кореневутворення, що пізніше позитивно впливає на темпи зростання й розвитку рослин у цілому та на його адаптивну стійкість за несприятливих погодних умов (заморозки та посухи),що склалися.

На вегетуючих рослинах. Просякнувши у між та внутрішньоклітинний простір, речовина зв`язує вільну воду, що там міститься, чим перешкоджає утворенню у глибині рослин гідрокристалів за низьких температур, роблячи рослини більш морозостійкими. За високих температур МАРС-У установлює такий напрямок дії осмотичного тиску у рослині, який спрямований на підйом вологи з великих глибин, чому сприяє і краще розвинута коренева система.

Що дає застосування МАРС-У? На зернових культурах приріст врожаю становить у середньому 4,5 ц/га (за даними Інституту рослинництва та ТОВ "Росія, Волновахського району), тобто витрата 5 гривень на придбання препарату дає приріст урожаю на 300 - 500 грн. Обробка помідорів у польових умовах (25 мл на 1 л води на 10 кв. м.) сприяла кращій приживлюваності, прискорила на 2 тижні квітування та плодоутворення, дало змогу отримати такі показники якості: сума цукрів - на 21% вища, сума органічних кислот - на 23% вища, аскорбінова кислота - на 5%, суха речовина - на 17% більше. Кількість квіток та плодів помідорів збільшилась у середньому удвічі порівняно з контрольними насадженнями. Аналогічні здобутки отримані на інших овочевих культурах. Обробка виноградників підвищила зміст цукру в плодах - до 1%, масу грона - від 10 до 40% в залежності від сорту, поліпшилося визрівання лози, тобто підвищилося її виживання у зимових умовах.

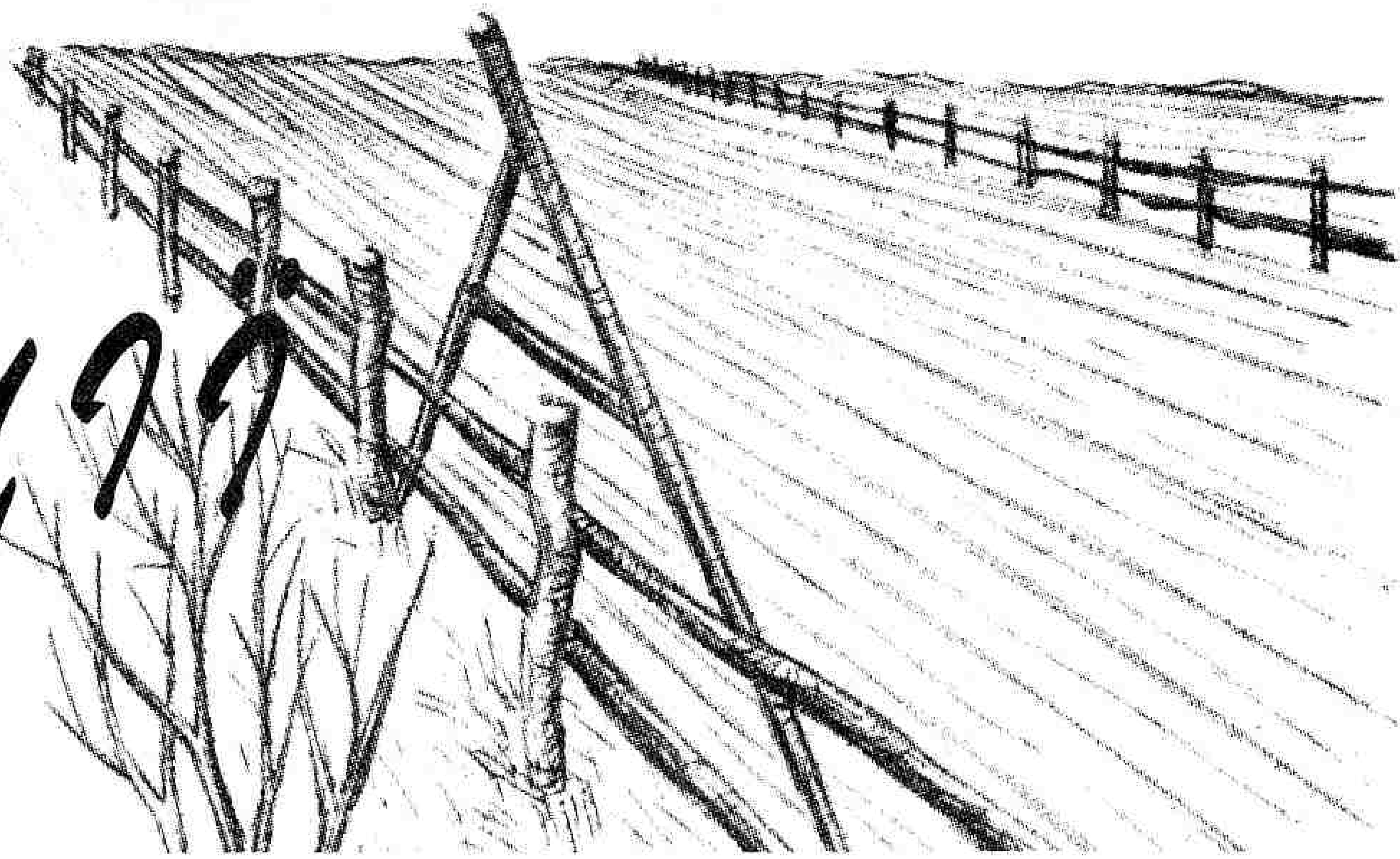
І, насамкінець, необхідно відмітити такі якості препарату МАРС-У, як токсична безпека (LD50 = 32,8гр/кг), негорючість, вибухонебезпечність, розкладання грунтовими бактеріями.

За перенасиченістю ринку агрохімії закордонними препаратами чи препаратами сумнівного походження , з їхньою високою токсичністю і кумулятивністю, поява високоякісного вітчизняного препарату - це подія, яка потребує всебічної підтримки та уваги, а надто після такої суворої зими, коли є потреба пересівати значні площі, коли постраждали трав`яні спортивні та ландшафтні газони. Ось тут препарат МАРС-У, застосований під час посівів зернових, певною мірою допоможе вирівняти завданий збиток. Прогноз стосовно весняних заморозків також вказує овочівникам і садівникам на своєчасне придбання для їхнього арсеналу потужного кріопротекторного та стимулюючого препарату.

А.М.Коваленко

Наша адреса: "асоціація "Укрмедпром", пл. Свободи, 5, Держпром,1 під'їзд, Харків, 61022. Тел./факс: (057) 705-19-57, 705-19-54, 757-44-60. E-mail: ump@vlink.kharkov.ua

ЮРИДИЧНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

Рубрику веде
І.Миронець, ***кандидат юридичних наук***

ПРАВО УГОДИ НА ПРИВАТИЗАЦІЮ ЗЕМЛІ

Коли купували будинок, не було на руках акта на землю. Тому земля залишилася за бабусею.

Чи можна зараз оформити цю землю або купити її? Як це зробити?

Т.І. Лазебник,
Київщина

До особи, яка придбала житловий будинок, інші господарські будівлі або споруди, переходить і право власності на земельну ділянку, на якій вони розташовані у розмірах, встановлених договором (ст. 377 Цивільного Кодексу України).

Якщо договором про купівлю-продаж житлового будинку, іншої будівлі або споруди розмір земельної ділянки не визначений (як у нашому випадку), до набувача будинку переходить право власності на ту частину земельної ділянки, яка зайнята житловим будинком, іншими будівлями або спорудами, та на частину земельної ділянки, яка є необхідною для їхнього обслуговування.

Право власності на земельну ділянку також оформляється договором купівлі-продажу, на підставі якого місцевий орган влади покупцеві видає державний акт на право власності на земельну ділянку.

Якщо земельна ділянка попереднім власником не була приватизована, користування нею здійснюється на умовах договору оренди укладаним з місцевим органом самоврядування.

Якщо ж землекористувач, котрий володіє цією земельною ділянкою, яка прилягає до будівлі, хоче приватизувати її всю, то повинен мати на увазі, що згідно ст. 121 Земельного Кодексу безоплатна приватизація проводиться в таких випадках і розмірах:

для ведення фермерського господарства — в розмірі середньої земельної частки, визначеної для членів сільськогосподарських підприємств, розташованих на території місцевої ради, де розташоване фермерське господарство;

для ведення особистого селянського господарства — не більше 2 гектарів;

для обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) у селах — не більше 0,25 гектара; в селищах — не більше 0,15 гектара; в містах — не більше 0,10 гектара;

для індивідуального дачного будівництва — не більше 0,10 гектара.

ЧИ ВХОДИТЬ ДО ЗЕМЕЛЬНОГО НАДІЛУ ПРИСАДИБНА ДІЛЯНКА?

Шановний добродію Миронець! Дайте, будь ласка, відповідь на поставлене запитання.

Я — працівник соціальної сфери (нині пенсіонер), учасник війни.

Маю присадибну ділянку 0,40 га.

Згідно з чинним законодавством маю одержувати земельний наділ у розмірі 1,5 га.

Чи входить до цього наділу моя присадибна ділянка?

З повагою та надією на відповідь.

Т.В. Павлюк, Вінницька обл.

Громадяни України мають право одержати безоплатно із земель державної або комунальної власності земельні ділянки в таких розмірах:

1. Для ведення фермерського господарства в розмірі земельної частки (паю), визначеної для членів сільськогосподарських підприємств, розташованих на території сільської, селищної, міської ради, де розташоване фермерське господарство.

2. Для ведення особистого селянського господарства — не більше 2 гектари; для ведення садівництва — не більше 0,12 гектара.

3. Для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель та споруд (присадибна ділянка) у селах — не більше 0,25 гектара.

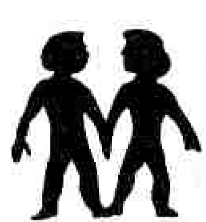
У селищах — не більше 0,15 гектара.
У містах — не більше 0,10 гектара.

4. Для індивідуального дачного будівництва — не більше 0,10 гектара;

Для будівництва індивідуальних гаражів — не більше 0,10 гектара.

Розмір земельних ділянок, що передаються безоплатно для ведення особистого селянського господарства, може бути збільшено у разі одержання у натурі (на місцевості) земельної частки (паю) (ст. 121 Земельного кодексу).

Присадибна ділянка громадянина може бути розширена за умови переходу його на статус ведення особистого селянського господарства, але розмір такої ділянки не може перевищувати 2 гектари.

БЛИЗНЯТА. 29.04 (12.59) — 1.05 (18.18)

Продовжуючи роботи з вирощування сільськогосподарських культур у міжряддях молодого саду, треба пам'ятати, що найбільш придатними для цього є картопля, зелений горошок, квасоля, столові буряки, морква, редиска, редька, цибуля, часник, кабачки, гарбузи, патисони, кавуни, дині, помідори, огірки, капуста, квіти.

Не слід вирощувати культури, які забирають із ґрунту у першій половині вегетації багато вологи і поживних речовин або заважають проведенню робіт по догляду за деревами.

Залежно від погодних умов у травні або ж і в квітні, і в травні (у кілька строків) у відкритий ґрунт висівають багато овочевих культур. Перед сівбою насіння намочують і пророщують, зокрема насіння моркви, столових буряків, редиски, редьки, огірків, гарбузів, кабачків.

Слід перевірити суничну ділянку. На місці тих рослин, що випали протягом зими, висадіть нові. При цьому пильнуйте, щоб вони не були заглиблені чи, навпаки, виходили високо над поверхнею ґрунту.

РАК. 1 (18.18) — 4 (3.19)

Вирощуючи міжрядні культури в саду, пристовбурні смуги або круги слід утримувати під чорним паром, тобто в розпушеному стані, чистими від бур'янів. У рік садіння дерев пристовбурні круги повинні мати діаметр, як правило, не менше 1 м, потім щороку їх збільшують на 0,5 м.

ЛЕВ. 4 (3.19) — 6 (15.21)

Перша чверть Місяця — 5 (8.13)

Використовуючи міжряддя саду, слід звертати увагу на стан дерев. Якщо у них однорічні прирости не досягають потрібних розмірів, а поливати сад немає можливості, потрібно утримувати ґрунт у міжряддях під чорним паром.

Якщо ви намітили через три дні під знаком Діви висівати моркву, то тепер не забувайте намочити насіння.

У травні необхідно обприскати сад проти червоного і бурого яблуневих кліщів, яблуневої медяниці, зеленої попелиці, квіткогриза. Для цього можна використати антіо, дурсбан, золон, інші препарати, дозволені для використання в присадибному господарстві.

У травні розпочинається сокорух дерев. Це означає, що можна здійснити щеплення за кору.

ДІВА. 6 (15.21) — 9 (4.11)

Якщо ваш сад на південному чи південно-західному схилі, особливо без зрошення, міжрядні культури краще не вирощувати, бо вони дуже пригнічуватимуть ріст дерев.

Висівають у ґрунт намочене насіння моркви.

Зараз і в наступній декаді масово з'явиться колорадський жук. Своєчасно проведене ефективне обприскування картоплі дасть змогу зберегти врожай.

Проти цибулевої мухи можна застосувати відлякувальні засоби — тютюновий пил (у чистому вигляді або наполовину з вапном, 1—2 кг на 10 кв. м), попіл чи торф, яким посипають ґрунт. Для цього існують і препарати: арріво, карате, фастак, децис, банкол та інші, які дозволені для використання у приватному секторі.

Висаджують пророщену картоплю, якщо цього не зробили раніше.

Для боротьби з дротяником слід обпудрити розсаду і бульби попелом, в який деякі городники додають трохи нафталіну.

ТЕРЕЗИ. 9 (4.11) — 11 (15.25)

У саду, який вступив у плодоношення, ґрунт утримують під чорним паром, чистим від бур'янів і розпушеним. Якщо погода дощова і ґрунт ущільнюється, його знову розпушують. Так утримують ґрунт у садах, де немає можливості поливати дерева, а опадів влітку випадає недостатньо.

Як тільки розквітли півонії та бузина, сійте у ґрунт квасолю, боби, кукурудзу, висаджуйте чорнобривці, вербену, гвоздику садову і китайську, кларкію та інші квіти.

На початку й наприкінці цвітіння садів проти моніліозного всихання гілок вишні й абрикоси обробляють фунгіцидами—фундазолом, скором, байлетоном, хлорокисом міді. Під час цвітіння саду обприскувати рослини не можна, бо загинуть бджоли.

СКОРПІОН. 11 (15.25) — 13 (23.57)

Повний Місяць — ***13 (9.51)***

Якщо ваш сад в низині і добре забезпечений водою або поливається, то ґрунт доцільно утримувати під задернінням злаковими травами. Завдяки цьому він збагачується органічними речовинами, поліпшуються його фізичні властивості, він менше перегрівається під час літньої спеки. Крім того, вирощування багаторічних трав є протиерозійним заходом на схилах. Найдоцільніше висівати тіньовитривалі низькорослі трави: тонконіг лучний, вівсяницю червону і лучну, райграс тощо. Їх можна висівати і навесні, і влітку. На 10 квадратних метрів висівають, залежно від розмірів, 10—20 грамів насіння. Можна використовувати кожну траву окремо або в суміші з двох—трьох компонентів.

Багаторічні трави слід часто скошувати, коли вони сягають 15—20 сантиметрів у висоту.

Висівають у відкритий ґрунт петрушку, кріп, салат, щавель, висаджують загартовану розсаду капусти.

СТРІЛЕЦЬ. 13 (23.57) — 16 (6.00)

Досвідчені садівники утримують ґрунт у садових міжряддях під задернінням протягом трьох—чотирьох років, потім два—три роки під чорним паром, після чого знову висівають багаторічні трави.

Висаджують у відкритий ґрунт розсаду помідорів, баклажанів, перцю, висівають насіння огірків, гарбузів, кабачків, патисонів.

Якщо восени у своєму саду ви не підживлювали дерева й кущові рослини, зробіть це тепер.

КОЗЕРІГ. 16 (6.00) — 18 (10.20)

Останнім часом садівники використовують для задерніння ґрунту мітлицю пагононосну. Коре-

нева система цієї трави розміщена у верхньому шарі ґрунту (на глибині до 10—15 см) і зовсім не заважає діяльності кореневої системи плодових дерев. Надземна частина відростає лише на 10—15 сантиметрів і не потребує підкошування. Поверхня ґрунту завдяки цій траві має ніжний світло-зелений колір.

Розмножується мітлиця пагононосна не насінням, а стеблами, на яких утворюються корінці. Їх відокремлюють від материнської рослини і густо висаджують на новому місці. Слід пам'ятати, що мітлиця добре росте лише на достатньо зволожених ґрунтах. Висаджувати цю траву можна упродовж весни і літа у вологий ґрунт.

Висівають у відкритий ґрунт моркву, столові буряки, редьку й редиску, інші коренеплідні культури.

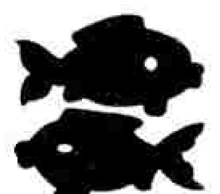

ВОДОЛІЙ. 18 (10.20) — 20 (13.40)

Важливим заходом догляду за ґрунтом у саду є перекопування пристовбурних смуг і кругів та знищення бур'янів, якщо в них не висіяні трави. Перекопують ґрунт на різну глибину, залежно від глибини залягання коріння, не допускаючи його пошкодження. Безпосередньо під деревами у пристовбурних кругах під час перекопування лопату заглиблюють на 10—12 см. При цьому її ставлять радіально щодо дерева, аби менше пошкоджувалися корені.

У міжряддях саду з деревами на сильнорослих підщепах ґрунт перекопують на глибину 18—20 см, на слаборослих підщепах, особливо карликових, — на 10—12 см, у міжряддях кісточкових порід — на 14—16 см.

Проводять поверхневе розпушування (5—8 см), але так, щоб не пошкодити коріння. Це ж стосується і прополювання чорної смородини, порічок, аґрусу та операцій під час відгортання ґрунту навколо кущів.

РИБИ. 20 (13.40) — 22 (19.26)

Остання чверть Місяця — ***20 (12.21)***

У селянських господарствах і в садово-городніх товариствах плодові дерева часто вирощують на схилах. Якщо ґрунт тут утримують під чорним паром, під час великих дощів сильно змивається шар ґрунту і утворюються промоїни. Завдяки вирощуванню в міжряддях упоперек схилів злакових трав ерозію можна призупинити.

Висівають у ґрунт салати (різних термінів дозрівання), базилік, інші рослини, з яких мають намір використовувати у стравах (особливо в салатах) листя.

У четвертій—п'ятій п'ятиденці з'являється буряковий довгоносик. Якщо у вас є можливість придбати фастак, золон, нурел, обробіть посіви одним з цих препаратів.

ОВЕН. 22 (19.26) — 24 (19.02)

Дуже важливим агротехнічним заходом є мульчування ґрунту. Садівники-початківці часто недооцінюють його. Мульча затримує вологу в ґрунті, зменшує його нагрівання влітку. Крім того, перегниваючи, збагачує ґрунт на елементи живлення. Взимку вона захищає корені від підмерзання, особливо на піщаних ґрунтах.

Кращим мульчувальним матеріалом є перегній, перепріла, подрібнена солома, торфокомпости і навіть тирса, якщо в ній немає залишків кори. Мульчують пристовбурні круги діаметром 1—2 м.

Залежно від віку дерева, мульчу насипають шаром до 10 см. Дуже корисно мульчувати ґрунт біля дерев яблуні та груші на слаборослих підщепах або дерев інших порід з слабозимостійкою кореневою системою.

Кавуни, дині, патисони, інші гарбузові культури бояться заморозків.

У зв'язку з цим городники нерідко висівають насіння цих культур у горщики, паперові й пластмасові склянки тощо, щоб пересаджувати їх уже в безпечні теплі дні у ґрунт. Зробіть це під знаками зодіаку Овна, Стрільця, Лева.

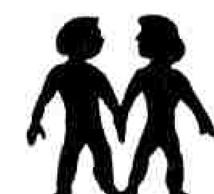

ТЕЛЕЦЬ. 24 (19.02) — 26 (22.20)

Внесення добрив у саду — один з основних заходів збереження доброго росту дерев і підвищення їхньої врожайності. Як показують наукові дослідження, за грамотного використання добрив урожайність можна збільшити в півтора—два рази без погіршення якості плодів.

Плодові дерева яблуні та інших порід поглинають із ґрунту з сотки саду по 0,9—1,2 кг азоту, 0,9—1 калію і по 0,3—0,4 кг фосфору. Щоб не знижувати врожайність дерев, таку кількість елементів живлення слід регулярно поповнювати.

В останній декаді травня і на початку червня досвідчені городники не рекомендують висівати і висаджувати сільськогосподарські культури. Навіть приказка мовить: "Коли прийшов іюнь, то хоч сади, хоч плюнь". Проте деякі овочі, наприклад, редиску, редьку та інші культури висівають через 15—20 днів, щоб мати їх свіжими для вживання.

БЛИЗНЯТА. 26 (22.20) — 29 (3.35)

Новий Місяць ***27 (21.55)***

Щоб добрива дали ефект, їх слід вносити у зону діяльності активної кореневої системи. Чим старіше дерево, тим глибше у нього розміщуються активні корені в ґрунті і тим глибше потрібно вносити добрива. Але не можна допускати пошкодження коренів — як скелетних, так і дрібних мичкуватих.

На легких піщаних ґрунтах за вегетацію досить глибоко (до 100 см) можуть промиватися азотні добрива. Ось чому їх рекомендують вносити навесні і влітку під час підживлення. На суглинкових і глинистих ґрунтах від 65 до 75 відсотків норми азотних добрив також можна вносити навесні

РАК. 29 (3.35) — 31 (11.52)

Якщо для вашого саду не вистачає гною, вирощують різні культури з метою загортання зеленої маси у ґрунт для збагачування його органічною речовиною. Посів сидератів рівноцінний внесенню в ґрунт 0,3—0,5 т гною на 100 квадратних метрів.

Особливо цінною сидеральною культурою для піщаних ґрунтів Полісся та північного Лісостепу України є люпин. Його висівають по 2 кг на сотку. Для набубнявіння й проростання насіння люпину потрібно багато вологи, тому його сіють після дощу в останні дні травня і в першій половині червня.

ЗДОРОВЕ ЖИВЛЕННЯ РОСЛИН – ХЕЛАТНІ МІКРОДОБРИВА «РЕАКОМ».

1. ЧОМУ ТАКІ ВАЖЛИВІ МІКРОЕЛЕМЕНТИ?

Мікроелементами називають хімічні елементи, необхідні для нормальної життєдіяльності рослин і тварин, що використовуються ними в мікрокількостях порівняно з основними елементами живлення (азот, фосфор, калій). Проте біологічна роль мікроелементів велика. Найважливіші з мікроелементів —залізо, марганець, мідь, цинк, молібден, кобальт і бор (Fe, Mn, Cu, Zn, Mo, Co, B). Нестача мікроелементів в ґрунті є причиною зниження швидкості та узгодженості протікання процесів, що відповідають за розвиток живого організму. Це може призвести до захворювань і навіть стати причиною загибелі рослин. А відтак, рослини не реалізують своїх можливостей і дають низький та не завжди якісний урожай. З кожним урожаєм з ґрунту виносяться елементи живлення рослин, а повертаються, в кращому разі азот, фосфор і калій при внесенні звичайних мінеральних добрив. Слід зазначити, що винесення мікроелементів в цьому випадку не компенсується і лише внесення гною може дещо зменшити дефіцит мікроелементів. Але і в цьому разі, якщо в певній місцевості в ґрунті не вистачає того чи іншого мікроелемента, то і в гної його буде недостатньо, а його внесення відповідно не компенсує виснаження ґрунту по мікроелементах. Мікроелементи не можуть бути замінені іншими речовинами, а їх дефіцит обов'язково повинен бути поповнений з урахуванням форми, в якій вони перебуватимуть у ґрунті.

Рослини можуть засвоювати мікроелементи у водорозчинній формі (рухомій і біологічно активній формі мікроелемента). Мікроелементи беруть безпосередню участь у формуванні врожаю, визначають його якість і кількість.

У ряді випадків тільки комплекс мікроелементів може відновити нормальний розвиток рослин. Оскільки мікроелементи входять до складу ферментів і вітамінів, що синтезуються рослинами, беруть участь практично в усіх фізіологічних процесах, їх часто називають біометалами —«елементами життя».

2. ЩО ТАКЕ «ХЕЛАТНА ФОРМА» МІКРОЕЛЕМЕНТІВ І ЧОМУ ВОНА НАЙЕФЕКТИВНІША?

Раніше мікроелементи застосовували в так званій сольовій формі, тобто у вигляді неорганічних солей металів (залізний, мідний, цинковий купорос та ін.). Така форма має цілий ряд недоліків, зокрема вона шкідлива для ґрунту (засолення ґрунту) і погано засвоюється рослинами (лише на 20 —30%). На зміну солям прийшли хелати мікроелементів – складні органічні комплексні сполуки, що діють в живих організмах і грунті. Одержують їх шляхом поєднання катіонів металів (мікроелементів) з молекулами органічних кислот (хелантів) з утворенням стійких сполук —хелатов (від грецького «chele» — клішня). Образно кажучи, органічна молекула ніби захоплює метал у «клішню», мембрана клітини розпізнає цей комплекс як речовину, споріднену з біологічними структурами, і далі іон металу засвоюється рослиною, а хелант розпадається на простіші речовини. Саме у вигляді комплексних сполук усе живе використовує мікроелементи —так, наприклад, вітамін В12 є не що інше, як складна комплексна сполука кобальту, а зелене забарвлення рослин обумовлено наявністю у клітинах рослин комплексної сполуки магнію —хлорофілу. Хелати, що застосовуються в сільському господарстві, добре розчинні у воді, повністю засвоюються рослинами, нетоксичні, не зв'язуються ґрунтом, не конкурують один з одним. Для рослин це природне живлення. До речі, і для людей також. Так, останні сучасні серії харчових домішок —переважно хелати мікроелементів.

3. МІКРОДОБРИВА «РЕАКОМ» — 100%-не МІКРОЕЛЕМЕНТНЕ ЖИВЛЕННЯ!

Єдиний український виробник хелатних мікродобрив —НВЦ «РЕАКОМ» спільно з провідними інститутами Української академії аграрних наук (УААН), розробив і випускає широкий спектр мікроелементних препаратів.

Відомо, що різні культури мають різні потреби в мікроелементах, причому це залежить від багатьох чинників: виду рослини, кліматичних умов, умов живлення, вмісту доступних мікроелементів у ґрунті та ін. Так, буряки особливо потребують бор, кукурудза – цинк, пшениця – мідь і т.д.. Упродовж багатьох років в НВЦ «РЕАКОМ» спільно з різними НДІ УААН проводилися дослідження з визначення потреб різних рослин у мікроелементах саме для українських грунтово-кліматичних умов. У результаті в мікродобривах «РЕАКОМ» мікроелементи (Fe, Mn, Cu, Zn, Mo, Co, B) ретельно збалансовані під різні культури саме в тих кількостях і співвідношеннях, в яких вони життєво необхідні для рослин:

– **РЕАКОМ** для кімнатних рослин;
– **РЕАКОМ** для садово-городніх культур (універсальний);
– **РЕАКОМ** для томатів;
– **РЕАКОМ** для огірків;
– **РЕАКОМ** для винограду;
– **РЕАКОМ**-хелат заліза (від хлорозу);
– **РЕАКОМ** для картоплі;
– **РЕАКОМ** для газону та хвойних;
– **РЕАКОМ**-квітник;
– **РЕАКОМ** для ягідних культур.

Мікроелементи, що входять до складу мікродобрив «РЕАКОМ» у хелатній формі, сприяють: повнішому засвоєнню поживних речовин; підвищенню стійкості до хвороб, посухи, холоду; прискоренню цвітіння та зав'язування плодів; збільшенню змісту аскорбінової кислоти в плодах; зниженню рівня нітратів.

Ці екологічно чисті мікродобрива забезпечують добрий розвиток рослин, захищають від хвороб і сприяють отриманню високого та якісного урожаю. Мікродобрива «РЕАКОМ» зареєстровані в Укрдержхімкомісії і запатентовані в Україні.

Галузь застосування мікроелементів «РЕАКОМ»:
— передпосівна обробка насіння;
— позакореневе і кореневе підживлення рослин.

4. ПЕРЕДПОСІВНА ОБРОБКА НАСІННЯ МІКРОЕЛЕМЕНТАМИ – ДОБРИЙ СТАРТ!

Обробка насіння мікроелементами «РЕАКОМ» підвищує енергію проростання, схожість, стійкість до хвороб і несприятливих погодних умов. Дана операція забезпечує найкращі умови мікроелементного живлення рослин на початковому етапі росту, що є дуже важливим для подальшого розвитку і, врешті, — для отримання смачного й багатого урожаю.

Невелику кількость насіння доцільно обробляти препаратами «РЕАКОМ» перед сівбою. Передпосівну обробку насіння здійснюють замочуванням у 5 —10%-ному розчині мікродобрив протягом 3-4 годин.

5. ЧИМ ДОБРЕ ПОЗАКОРНЕВЕ ПІДЖИВЛЕННЯ МІКРОДОБРИВАМИ «РЕАКОМ»?

Найефективніший спосіб застосування мікродобрив «РЕАКОМ» – позакореневі підживлення (обприскування). За позакореневого підживлення поживні речовини засвоюються приблизно на 80 -90%, тоді як при кореневому —лише на 20 —30%, тому у першому випадку потрібно значно менше поживних елементів для досягнення однакового ефекту. Проте не слід забувати, що позакореневе підживлення не замінить нормальних умов для коренів! Якщо корені голодують, страждають від сухості або задихаються —то досягнути результату лише позакореневим підживленням не вдасться. Позакореневе підживлення основними елементами живлення (азотом, фосфором і калієм) часто має лише «косметичний ефект» —для швидкого усунення дефіциту того або іншого елемента живлення. А ось мікроелементи якраз найдоцільніше вносити способом позакореневого підживлення, оскільки потреби в мікроелементах цілком можна забезпечити через листкову поверхню.

При внесенні мікродобрив по вегетуючих рослинах мікроелементи, потрапляючи на поверхню листя, проникають у його тканини і включаються в біохімічні реакції обміну в рослині. Цей прийом дає змогу значно підвищити коефіцієнт використання мікроелементів і забезпечити рослини необхідним набором мікроелементів у період формування репродуктивних органів. Наявні численні роботи щодо позакореневого внесення мікродобрив однозначно засвідчують позитивний вплив цього прийому на вро-

жайність і якість сільськогосподарських та садово-ягідних культур. Позакореневе підживлення рослин забезпечує їх поживними речовинами, змінює стан плазми, а відтак —і водний режим, підсилює активність ферментів, у результаті чого активізується обмін речовин у кореневій системі і підвищується надходження поживних речовин з ґрунту та їх перерозподіл у рослинах.

Норма витрати препаратів РЕАКОМ для овочевих культур становить 25 мл (розведених у 8 —10 л води) для обприскування 1 —1,5 сотки городу (залежно від віку і виду рослин). Обробку можна починати з появою першого листа і далі з інтервалом у 2 —3 тижні.

Щоб уникнути опіків молодого листя, слід застосовувати робочий розчин з меншою концентрацією. Для садових дерев, ягідних культур, виноградників необхідно розвести 25 мл препарату в 6 —10 л води. Норма витрати робочого розчину істотно залежить від площі листкової поверхні рослин; обприскування необхідно виконувати до рівномірного змочування листя, не допускаючи стікання розчину. Обробку можна починати з появою першого листя і далі з інтервалом у 2 —3 тижні.

За хлорозу (залізній недостатності) садових дерев, виноградників та інших рослин необхідно застосовувати препарат «РЕАКОМ-хелат заліза».

6. ЗАСТОСУВАННЯ РЕАКОМУ В КРАПЛИННОМУ ЗРОШУВАННІ ТА БАКОВИХ СУМІШАХ.

Цілком можливо, а часто і найдоцільніше, використовувати мікродобрива «РЕАКОМ» у бакових сумішах, тобто спільно з обробкою інсектицидами та фунгіцидами проти шкідників і хвороб. При цьому норми фунгіцидів потрібно зменшити на 20-30%. У результаті сумісного застосування, по-перше, скорочується кількість обробок, а по-друге, і це головне, рослина значно краще витримує стрес після обробки хімікатами і одночасно отримує живлення мікроелементами.

Внесення мікродобрив через системи краплинного поливу особливо ефективне, оскільки дає змогу безпосередньо доставити мікроелементи до коренів рослин, ступінь засвоєння мікроелементів у цьому разі аналогічна позакореневому внесенню. Норма витрати препарату становить 60 —100 мл на 1000 л поливної води при регулярному поливі. Можливе також застосування препаратів у суміші спільно із засобами захисту рослин і макродобривами, але перед використанням необхідно перевірити препарати на сумісність, для чого слід змішати робочі розчини препаратів і переконатися у відсутності осаду. Найдоцільніше (так чинять професійні овочівники в гідропонних теплицях) чергувати способи застосування мікродобрив, тобто регулярно подавати мікродобрива через систему краплинного поливу, та періодично проводити позакореневе підживлення (обприскування).

9. ЩО ОДЕРЖУЄМО В РЕЗУЛЬТАТІ ЗАСТОСУВАННЯ МІКРОДОБРИВ «РЕАКОМ»?

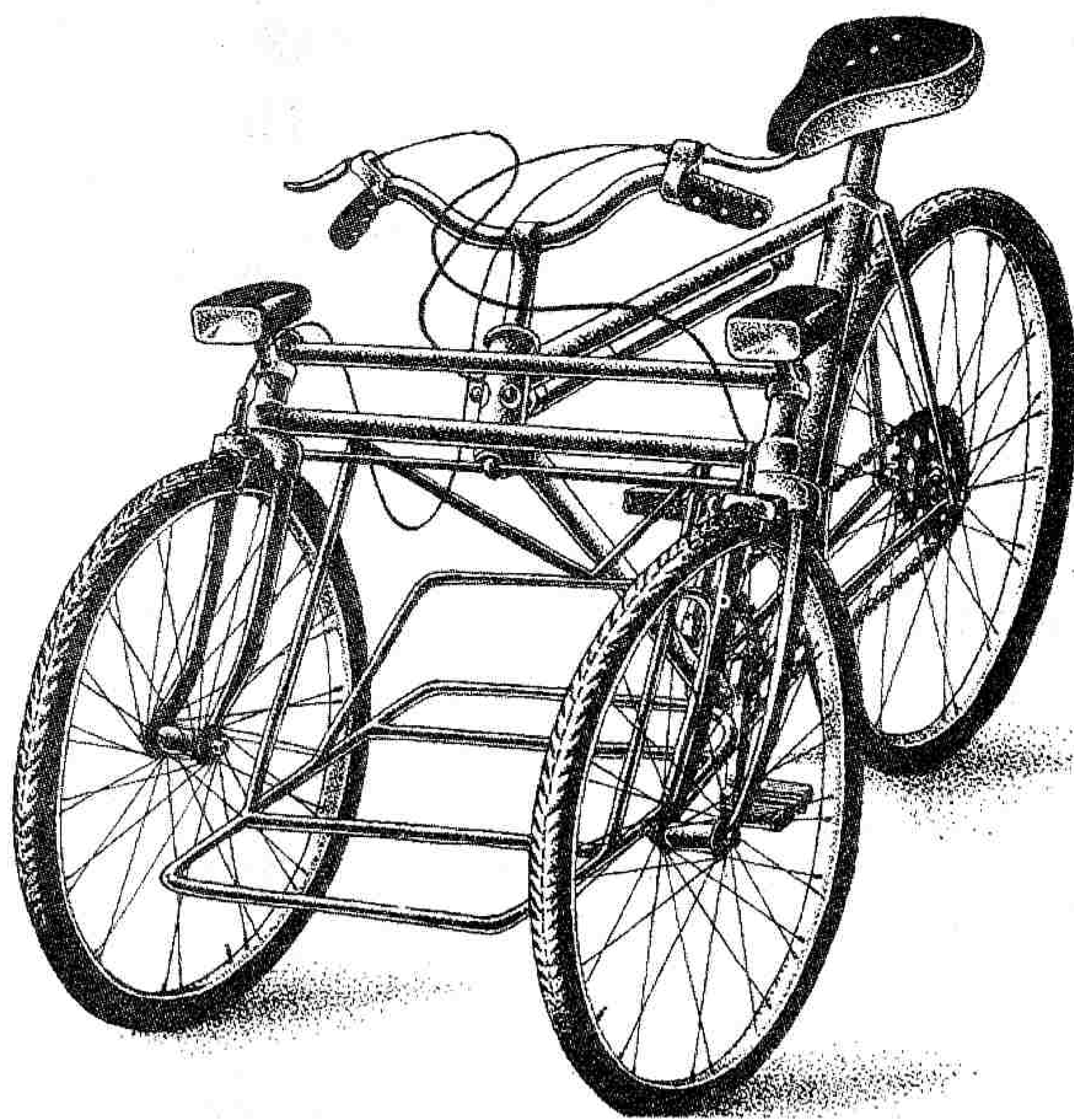
І, нарешті, виникає питання, які ж переваги дає застовування мікродобрив садівникам, городникам, сільгоспвиробникам і до чого може призвести нестача мікроелементів? Застосування мікродобрив завдяки прискоренню біологічних процесів у рослинах сприяє підвищенню врожайності (для овочів —на 20 — 30%), при цьому значно поліпшується якість урожаю:

- підвищення вмісту корисних речовин у плодах (наприклад, вітаміну С, глюкози, фруктози у винограді, фруктах, ягодах; крохмалю, протеїну —у картоплі і т.д.);
- підвищення вмісту в плодах самих мікроелементів, які також необхідні і людині, щоб їжа була не тільки ситною, але й здоровою та корисною;
- зниження рівня нітратів у плодах, завдяки повному засвоєнню рослинами азоту;
- поліпшення смакових якостей плодів;
- підвищення термінів зберігання продукції.

При цьому мікродобрива «РЕАКОМ» підвищують стійкість рослин до хвороб, посухи і холоду; поліпшують екологію грунтів, сприяють повному засвоєнню поживних речовин, нормалізують загальний обмін речовин у рослинах.

У РЕЗУЛЬТАТІ, ЗАСТОСОВУЮЧИ МІКРОДОБРИВА, ВИ ВИРОЩУЄТЕ БАГАТИЙ, А НАЙГОЛОВНІШЕ — СМАЧНИЙ І ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТИЙ УРОЖАЙ!

ВАНТАЖНО-ПАСАЖИРСЬКИЙ ВЕЛОСИПЕД

У журналі за квітень 2005 р. пан Рибатчин навів дві схеми таких велосипедів. Мені здається, що ці велосипеди надто трудомісткі для виготовлення. Значно простіша конструкція нашого земляка з Харкова пана Стебченка.

За основу беруть звичайний велосипед. Технічною особливістю цього веловаговика є приставка — паралелограм з двома поворотними вилками. Керування здійснюється за допомогою кермової трапеції. Нетрадиційне розміщення здвоєних передніх коліс надає велосипеду стійкості на поворотах, а в багажнику між передніми колесами розміщується вантаж.

Людина знайома з слюсарними та зварювальними роботами може виготовити такий велосипед за дуже короткий строк. З поданого рисунка все зрозуміло.

Бажаю успіху!
Віталій Саміла

НЕХИТРІ ДРІБНИЧКИ

ЯКЩО НАСТІЙ З ПІНОЮ, ЧАЙ ЗАВАРЕНО ПРАВИЛЬНО

Є такий афоризм: чай має бути як поцілунок — гарячий, міцний і солодкий. Секретів приготування якісного напою дуже багато. Як же правильно заварити чай?

Для заварювання фарфоровий чайник треба добре розігріти. Робиться це для того, щоб підсилити екстрагування чаю. Звичайний спосіб нагрівання — обполоснути чайник 3—4 рази окропом. Коли вода закипить "білим ключем", у чайник закладають порцію сухого чаю і відразу ж заливають окропом залежно від сорту чаю — до половини, до 1/3 (суміш зеленого і чорного чаю), а то й на менше (зелений чай) ємкості. Чайник слід швидко закрити кришкою і накрити серветкою. Час настоювання — до 10 хв. Коли чай настоїться, чайник доливають окропом, але не до краю. І тільки за третім разом чайник доливають майже до самого краю. Після закінчення заварювання слід звернути увагу на наявність піни. Якщо настій з піною, чай заварено правильно.

Пропоную...

...виготовлення теплиць, зимові сади, тепличний дріт для обігріву ґрунту.

Тел. 8 (096) 778-45-25; 8 (050) 133-94-02

...120 нових комплексностійких сортів винограду, найкращі сорти малини.

Тамара Онищенко,
вул. Санітарна, 19, м. Запоріжжя, 69118,
тел. 8 (0612) 96-67-56

...в'єтнамські поросята, свиноматки і молодняк.
Київська обл., тел. 8 (04471) 3-13-70, 8 (097) 775-88-10

...саджанці фундука оптом на осінь 2006 р.

Валентин Олександрович Криворотько,
с. Бутовці, Хорольський р-н, Полтавська обл., 37823,
тел. 8 (050) 580-33-85

...в'єтнамські свині.

м. Полтава, тел. 8 (0532) 58-83-31

...саджанці елітних сортів суниці великоплідної садової (світової селекції). Конверт — каталог.

Б.М. Масленко,
пр. Комунальний, 3, м. Кіровоград, 25018

...корейські поросята.

Вінницька обл., тел. 8 (097) 466-84-46,
(097) 516-85-34

...найкращі сорти суниці: Ольвія, Кент, Королева Єлизавета та інші, малини, аґрусу, смородини. Опт, роздріб, поштою.

Ю.В. Коміренко,
вул. Леніна, 399, с. Мошни, Черкаський р-н,
Черкаська обл., 19615,
тел. 8 (0472) 30-29-28

...молодняк в'єтнамських свиней.

Черкаська обл., тел. 8 (04749) 75-5-18

...бджоли.

м. Ірпінь, тел. 8 (297) 92-9-31

...шиншилу.

Тел. 8 (04725) 8-85-89, 8 (067) 982-67-01,
8 (044) 552-22-60

...івін — стимулятор схожості, розвитку, врожайності.
Мітак — від попелиці, плодожерки.
Медекс — від фітофтори.

Тел. 8 (044) 292-95-11

...молодняк в'єтнамських свиней.
Сумська обл., тел. 8 (066) 354-36-64

...укорінені живці хвойних декоративних рослин на дорощування 20-ти найменувань.

Володимир Ярославович Кузенко,
тел. 8 (032) 227-52-53, 8 (067) 773-89-29

...молодняк в'єтнамських свиней.

Лариса,
Дніпропетровська обл.
тел. 8 (050) 451-10-05, 8 (05690) 3-11-91

...красивоквітуючі, декоративнолистяні, ліаноподібні, діжкові кімнатні рослини, пеларгонії, фуксії, садові ліани та кущі, багаторічна статице.

Ірина Ярославівна Буряк,
вул. Шкільна, 21-а, м. Жидачів, Львівська обл., 81700

...саджанці, чубуки комплексностійких сортів винограду. Конверт — каталог.

Е.М. Олефір,
вул. Авраменка, 18-84, м. Запоріжжя, 69120,
тел. 8 (0612) 67-49-53; моб. 8 (066) 772-58-89

...систему крапельного зрошення, комплект (сотка і більше).

Тел. 8 (050) 923-32-97

...задача для допитливих! Якою живністю потрібно зайняти лише 0,5 кв. м підлоги, щоб одержати 240 грн. прибутку кожного місяця? Або що треба вирощувати, щоб за 45 днів з 4 кв. м приміщення отримати 590 грн.? А як заробити стартовий капітал без стартового капіталу? Відповідь — у каталозі комерційних технологій. Для ознайомлення надсилається поштою (безкоштовно). Вкладіть заадресований конверт.

А/с "Техноком-ДГ",
вул. Незалежності, 54, смт Стара Вижівка,
Волинська обл., 44400

...цибулини лілій: ЛА-гібриди, ОТ-гібриди, Орієнтальні, Азіатські, Лонгифлорум на весну і охолоджені — протягом усього року. Конверт — каталог.

Л.В.Петрусенко-Касьянова,
вул. Шевченка, 77, смт Голоби, Волинська обл., 45070

...шиншили дорослі і молодняк.

А/с 3, смт Голованівськ,
Кіровоградська обл., 26500
тел. 8 (050) 98-205-90

...тюльпани 300 сортів (60 бахромчастих), нарциси, гіацинти, дрібноцибулинні.

Анастасія Іванівна Базильчук,
а/с 100, м. Київ, 04074

...нарциси, гладіолуси, тюльпани, лілії, клематиси — для зрізу і квітників. Низькі ціни, безкоштовні консультації, каталог у вашому конверті.

Галина Миколаївна Дейцева,
а/с 33, м. Кременчук-8, Полтавська обл., 39608,
тел. 8 (05366) 68-951

...міцелій грибів: боровика, шиї-таке, печериці, гливи, маслюків, барана. Садивну картоплю, плоскоріз Фокіна, вічнозелені, кімнатні: банан, вишня, кавове дерево; троянди, сенполії, хризантеми — мініатюрні та ін.; смородину, лимонник, айву. Дихальний тренажер Фролова. Мумійо. "Престиж" — для боротьби з колорадським жуком. Книги.

Борис Олександрович Карпич,
п/с 32, м. Харків, 61052

...насіння овочів і квітів голландської, французької, німецької, вітчизняної селекції у європакеті. Спанбонд, інше. Конверт з однією маркою — 1 каталог, з двома — 2 каталоги.

А/с 87, м. Київ, 03170

...саджанці троянд найсучасніших сортів. Плетисті, ландшафтні, ґрунтопокривні, чайногібридні, хвойні, плодові культури.

вул. Високогірна, 14, м. Дніпропетровськ, 49048,
тел. 8 (056) 791-34-82; 8 (0562) 98-10-84

...нові сорти саджанців троянд на зріз і для озеленення з відкритою та закритою кореневою системою. Запрошуємо до співпраці зацікавлених підприємців.

Ю.І. Дутчак,
с. Стрілецький Кут, Кіцманський р-н, Чернівецька обл.,
тел. 8 (067) 372-47-37, 8 (067) 372-47-27,
8 (03736) 57-022

...в'єтнамські свині.

м. Київ, тел. (067) 90-89-126

...шиншили племінні окрас стандарт.

Тел. 8 (097) 238-61-81

...післяплатою саджанці самшиту, гортензії, калини, малини жовтої Десертна, смородини червоної Дивовижна, чорної Селеченська, Фаворит, Виноградна — по 6 гривень за один.

Пересилка — 7 гривень.

Олег Грогуль,
вул. Мічуріна, 18, кв. 27, м. Козятин,
Вінницька обл., 22100

Пропоную ...

...іриси, лілійники, гіацинти, тюльпани, нарциси. Конверт — каталог.

З.К. Глуменко,
вул. Щорса, 20, с. Кожанка, Фастівський р-н, Київська обл., 08550

...лілії, тюльпани, іриси багаторічники.

Є.П. Яшкова,
пров. 2-й Овражний, 39, м. Рені, Одеська обл., 68800

...інкубаційні яйця, добові курчата, молодняк порід: кохінхін чорний, голубий, брама куріпчаста, золотиста, світла, темна; орпінгтон різних окрасів, юрловські голосисті, орловські ситцеві, фавероль (лососева), нью-джерсі, племінний молодняк чистопорідних в'єтнамських свиней, а також дорослі свиноматки.

С.М. Гезун,
вул. Шевченка, 162-а, с. Родниківка, Уманський р-н, Черкаська обл., 20300, тел. 8 (050) 3838288

...30 сортів гіацинтів, крокуси, нарциси, іриси, лілійники. Конверт — каталог.

В.В. Литвин,
вул. Щорса, 7/9, кв. 53, м. Київ, 03150

...корейські поросята.

Олег Петрович,
моб. 8 (067) 176 -72-70

...міні-піги і в'єтнамські свинки.

вул. Ватутіна, 41, с. Неграші, Києво-Святошинський р-н, Київська обл., тел. 8 (044) 469-98-57, 8 (050) 442-98-57

...високоврожайну картоплю Агаве, Вітара, Беллароза та ін. (50).

Ніна Костишина,
с. Стрижівка, Любарський р-н, Житомирська обл., 13100, тел. 8 (04147) 2-10-33, моб. 8 (097) 805-02-59

Якщо ви бажаєте розмістити оголошення на сторінках нашого журналу, вам потрібно переказати на розрахунковий рахунок № 26006026435831 у Печерському відділенні Київської міської філії АКБ "Укрсоцбанк", МФО 322012, код 25662848 по 2,50 грн. за кожне слово, враховуючи адресу і прізвище. Оголошення друкується через два місяці після того, як редакція отримає ваш текст оголошення разом з квитанцією про оплату.

Адреса редакції: вул. Краківська, 20, Київ-94, 02094, тел. (044) 292-95-11, тел./факс (044) 292-94-60

...найкращі, найновіші сорти айстр (100), живці хризантем (120) та інші квіти. Конверт — каталог.

Іван Іванович Васюта,
с. Зачепилівка, Новосанжарський р-н, Полтавська обл., 39300

...білу великоквіткову надранню травневу ромашку, червону — травневу, великоквіткову білу червневу, голубу, білу махрову. Реалізація: весна і серпень.

Олександра Павлівна Байталюк,
с. Нагіряна, Чортківський р-н, Тернопільська обл., 48543, тел. 8 (03552) 64-485

...саджанці персиків (20) і нектаринів (7).

Юрій Жох,
вул. Шевченка, 2, м. Ладижин, Вінницька обл., 24321, тел. 8 (04343) 6-15-54, 6-22-06

...конструкції саморобних косарок (10 грн.) і ручного та мотокультиватора з віброножем (5 грн.) і каталог порад.

п/с 4, м. Тараща, Київська обл., 09500

...саджанці, чубуки комплексностійких сортів винограду. Найкращі сорти малини. Конверт — каталог.

Тамара Онищенко,
вул. Санітарна, 19, м. Запоріжжя, 69118, тел. 8 (0612) 96-67-56

...терміново продам сім'ю в'єтнамських свиней з поросятами, недорого.

Саша,
тел. 8(066) 3974436

...корейські поросята.

Вінницька обл., 8 (04344) 41-2-34

...в'єтнамські свині.

Полтавська обл., тел. 8(066) 30-13-854, 8 (05364) 9-32-41

...індики Харківські 56, цесарки.

Оксана,
Черкаська обл., 8 (066) 191-73-76

...кури юрловські, брами, орпінгтони, поросята.

Юрій,
8 (097) 833-05-05, 8 (05163) 94-579

...корейські свині: поросні свиноматки та молодняк.

Львівська обл., тел. 8 (097) 131-50-25, 8 (032) 299-48-83

...свині в'єтнамської породи.

м. Переяслав-Хмельницький, тел. 8 (066) 7776212

...листкові живці та бульби глоксинії.

Віталій,
тел. 8 (03352) 4-79-99

...укорінені живці сучасних сортів хризантем (140 сортів). Можлива відправка.

Сергій Петрович Логвін,
вул. Космічна,18, с. Жовтневе, Вільнянський, р-н, Запорізька обл., 70016, тел. 8 (06143) 95-2-16, 8 (050) 28-55-350, 8 (050) 191-03-99

...кролиководам: комп'ютерні диски DVD, відео-касети, креслення міні-ферм, технологію вирощування кроликів акселератів.

В.Г. Сорокін,
пр. Хіміків, 36-27, м. Сєвєродонецьк, 93401, тел. 8 (06452) 6-21-57, 8 (050) 218-05-86

...в'єтнамські свині. Різні сім'ї.

м. Київ, тел. 8 (050) 537-99-88, 8 (050) 901-53-39

...червоного каліфорнійського черв'яка і біогумус — органічне добриво (продукт переробки перегною червоним каліфорнійським черв'яком).

Тетяна Тимофіївна Гогия,
вул. Шевченка, 5, м. Городище, Черкаська обл., 19500, тел. 8 (066) 339-27-90, 8 (067) 416-81-85

У редакції журналу "Дім, сад, город" можна придбати журнали — свіжі та за минулі роки з питань садівництва і городництва, виноградарства, квітникарства, бджільництва, охорони здоров'я, будівництва і благоустрою, сільського туризму, історії і культури. "Яблунька" — журнал для дітей про таємниці природи, походження тварин і рослин, казки народів світу з малюнками-розмальовками. Великий вибір тематичних брошур на тему: квітникарство, тваринництво, городництво, садівництво, виноградарство, здоров'я, туризм, бджільництво.

Адреса редакції: вул. Краківська, 20, кім. 102, м. Київ, 02094, тел. 292-95-11.

Що робити садівникам після лютої зими

"Ой, мороз, мороз, не морозь меня" — співається у відомій російській пісні. Січневі морози 2006 року надовго не тільки залишаться в пам'яті людей багатьох європейських країн, а й позначаться на плодових деревах, які також є живими організмами. Зимові пошкодження плодових рослин спостерігаються майже щорічно, але наслідки цієї зими в багатьох регіонах України, цілком ймовірно, будуть катастрофічними, бо мінімальна температура повітря в окремих місцях сягала позначок -30—40°С.

Як рослини витримують морози

Рослини зони помірного клімату пристосовані витримувати зимові холоди, вступаючи у період спокою. Здатність витримувати низькі й перемінні температури залежить від фізіологічного стану рослин та їхніх генетичних особливостей. Видимим проявом підготовки рослин до періоду спокою є листопад, але ще до початку листопаду рослини розпочинають цей процес. У них завершується вегетативний ріст, визрівають тканини, в коренях і гілках накопичуються поживні речовини. В цей підготовчий до перезимівлі період бажано допомогти дереву, бо слабкий листковий апарат і нестача води та поживних елементів можуть значно послабити дерево. На жаль, осінь минулого року в багатьох місцях країни була дуже сухою, що не могло не позначитися негативно на підготовці рослин до зими.

Процес загартовування рослин складається з двох фаз. Перша відбувається при низьких плюсових температурах, друга — при мінусових. Гинуть рослини від морозів внаслідок утворення льоду, що призводить до зневоднювання й механічного пошкодження клітин. За швидкого охолодження лід утворюється в клітинах і поза ними, причому внутрішньоклітинний лід розриває структури протоплазми клітин, особливо за повторного відтаювання. Тому рослини повинні захиститися від подібного шляхом змін фізіологічного стану: у них збільшується вміст захисних речовин, перебудовується сама структура клітин, які набувають спроможності витримувати заморожування. Ці процеси відбуваються восени під впливом прохолодної погоди і зменшення тривалості світлового дня. Рослини, що вступили у стан спокою, загартовуються приблизно протягом місяця за низької позитивної температури 0—5°С, набуваючи здатності витримувати морози -20—30 °С. Надалі загартовування відбувається при мінусових температурах і в результаті морозостійкість ще більше підвищується.

Слід розрізняти морозостійкість і зимостійкість. Морозостійкість — це здатність рослин у період спокою витримувати мінусові температури, а зимостійкість — це пристосованість рослин до комплексного впливу несприятливих факторів зимового періоду. До них належать не лише низька температура, а й її різкі коливання, тривалі відлиги, сонячне перегрівання, зимове висушування тощо. Стійкість плодових культур визначається поєднанням чотирьох компонентів зимостійкості: перший з яких — це стійкість рослин до ранніх морозів на початку зими, другий — до критичних морозів в середині зими, третій у період відлиг, четвертий — це стійкість до морозів, що повертаються після відлиг.

Рівень морозостійкості можна надзвичайно підвищити. Спеціально підготовлені рослини в лабораторних умовах витримували без пошкоджень значну мінусову температуру, чого не трапляється в живій природі. Так, навіть після впливу на гілки рослин температурами до -200 °С і нижче вони зберігали життєздатність. І водночас рослини, що втратили загартування після зимової відлиги, можуть загинути навіть від незначних поворотних морозів. Не завжди висока морозостійкість забезпечує відповідно високу зимостійкість рослин. Так буває, коли високоморозостійкі сорти плодових рослин із Сибіру можуть вимерзнути в не найхолодніші європейські зими. Це пов'язано з тим, що вони мають нетривалий період глибокого спокою і внаслідок відлиг швидко втрачають властивість високої морозовитривалості.

Тривалість глибокого спокою різних культур різниться, збільшуючись у ряді: мигдаль, абрикоса, вишня, слива, груша, айва, яблуня. Закінчується період глибокого спокою в більшості культур приблизно в середині січня. За ним безпосередньо починається період вимушеного спокою, настання якого можна визначити за розпусканням бруньок на гілках, що перенесені у тепло. Вимушений спокій триває до весняного розпукування бруньок, причому у різних органів і тканин тривалість спокою неоднакова. Коріння не має періоду спокою й може рости упродовж зими, якщо температура ґрунту сприятлива. У листкових бруньок і бруньок біля основи пагона спокій глибший, аніж у квіткових бруньок і бруньок у середній і верхній частинах пагона. Тканини кореневої шийки раніше від інших виходять із вимушеного спокою й тому найчутливіші до несприятливих природних умов.

Зимові пошкодження

Ступінь і характер пошкоджень можуть бути різноманітними в різні зими й навіть у ту саму зиму в одного і того ж дерева. Це залежить від поєднання умов зими й попереднього літа, а також фізіологічного стану самої рослини. В результаті кора, камбій і деревина одержують пошкодження різного ступеня, можуть вимерзнути квіткові бруньки, молоді пагони, коренева система й надземна частина.

Надземна частина плодових дерев залежно від особливостей сорту і культури витримує зимове зниження температури до -20—50°С. Так, персик витримує -20—25 °С, яблуня -30—35 °С, причому сорти, що походять з середньої смуги Росії і Сибіру, можуть витримати морози -35—50 °С. Рослини із сильними пошкодженнями кори й камбію погано ростуть, мають дрібні

листки й, зазвичай, гинуть. Пошкодження деревини менш небезпечне, бо рослини частково можуть відновити пошкоджені ділянки. Одначе наслідки підмерзання проявлятимуться ще кілька років. Навіть у тих дерев, які не мають зовнішніх ознак морозних пошкоджень (одним з проявів закупорювання провідної системи є молочний блиск), внаслідок зміни основних фізіологічних процесів відбувається зниження продуктивності й тривалості життя. Ослаблене дерево може загинути в наступні зими від слабких морозів, які є безпечними для здорових рослин.

Сильно страждають взимку квіткові бруньки, насамперед у кісточкових культур. Стійкість квіткових бруньок підвищується в ряду: абрикоса, персик, черешня, слива, яблуня. При цьому є значні сортові розбіжності в межах кожної культури.

Боровинка), а найменш зимостійкі — сіянці айви, лісової груші й яблуні лісової південного походження. Клонові підщепи яблуні і груші західноєвропейського походження поступаються за зимостійкістю підщепам вітчизняної селекції. У кісточкових культур найзимостійкішими є сіянці антипки і абрикоси, а найменш зимостійкі — сіянці мигдалю, персика, черешні, аличі. Стійкість клонових підщеп кісточкових культур залежить від зимостійкості вихідних батьківських форм. Корені садових суниць можуть витримати до -13-16°С, хоча пошкоджуються вже при -7-9°С.

Окрім безпосередньої дії низької температури плодовим культурам можуть завдати шкоди морозобоїни, сонячні опіки, зимова посуха тощо. Морозобоїни — це поздовжні розтріскування кори й деревини, іноді до центра стовбура. Утворюються вони при сильних морозах з різкими коливаннями денної й нічної температури. Подібні пошкодження пов'язані із тривалістю ростових процесів і зі ступенем визрівання деревини. Дерева, що вчасно підготувалися до перезимівлі, стійкіші. Частіше пошкоджуються молоді дерева зимових сортів на високих штамбах, котрі ростуть на перезволожених ділянках.

Критична мінімальна температура (°С) для різних плодових культур південної зони садівництва за фазами розвитку

Фаза розвитку	Яблуня	Груша	Айва	Слива	Черешня	Персик	Абрикоса
Вимушений спокій	-28	-26	-30	-27	-26	-25	-24
Набубнявіння квіткових бруньок	-25	-24	-25	-25	-24	-23	-23
Розпукування квіткових бруньок	-12	-16	-22	-10	-20	-15	-10
Поява пелюсток	-4	-3	-10	-7	-8	-8	-5
Квітування	-2	-2	-2,5	-2	-2,2	-5	-3
Молоді плоди (зав'язь)	-1,5	-1,9	-2,2	-1	-1	-2	-1

Звичайно квіткові бруньки пошкоджуються наприкінці зими, коли вони, почавши розвиватися під дією потепління, різко знижують рівень морозостійкості і гинуть від повернення морозів. Але після таких січневих морозів, як у цьому році, багато садівничих регіонів можуть відпочивати від урожаю фруктів. Стійкість квіткових бруньок значною мірою залежить від часу закладання й ступеня їхньої диференціації. Іноді після морозів пошкоджуються не самі квіткові бруньки, а лише провідні тканини під ними. Тоді дерево, що здавалося б нормально квітує, скидає квітки без утворення плодів.

Оцінюють підмерзання тканин і органів через 5—7 днів після сильних морозів (нижче -25 °С), відрощуючи в кімнатних умовах гілки плодових культур. Це дає змогу ще в розпал зими мати картину можливих пошкоджень і визначити заходи для їхнього подолання. Пошкодження клітин кори, камбію й деревини можна побачити на поперечних і поздовжніх зрізах гілок. Непошкоджена кора має зеленкуватий колір, а камбій і деревина — білий або яскраво сірий. Через деякий час після пошкодження морозом тканини набувають бурого або брунатного забарвлення. Аналогічно визначають ступінь пошкодження бруньок плодових дерев і суничних флянців.

Там, де через відсутність снігового покриву в результаті зниження температури ґрунт дуже промерз, можливі також значні пошкодження кореневої системи. Вона пошкоджується при температурі -10—16 °С, хоча восени під час ранніх морозів корені можуть підмерзнути й за вищих температур. Дуже чутливими до морозів є всисні корені, які гинуть при температурі -3—5 °С. У зерняткових культур найбільш зимостійкими підщепами є сіянці сибірської яблуні, китайки, старожитніх середньоросійських сортів культурної яблуні (Антонівка,

Радіаційне нагрівання часто призводить до сонячно-морозних пошкоджень кори плодових дерев. З підвищенням температури при нагріванні тканини рослини починають передчасно виходити зі стану спокою й наступне різке зниження температури призводить до їхнього пошкодження — сонячних опіків. Залежно від ступеня пошкодження відмирають поверхневі тканини або вся кора до камбію. Згодом відмерла кора відстає, оголюючи деревину, яку заселяє сажистий грибок — чорний рак плодових культур, який заселяє уражені гілки й усе дерево. Найсильніше страждають від опіків рослини, що ростуть в умовах недостатнього й нерівномірного зрошення, на бідних ґрунтах, а також молоді дерева, особливо в рік садіння. Нерідко кора дуже пошкоджується у розвилках гілок. Цей тип пошкоджень дуже небезпечний і трапляється в усіх зонах садівництва. Вважають, що причиною подібних пошкоджень у відносно молодих дерев може бути або опік кори, коли лід, що утворився, виконує роль лінзи, або перезволоження кори.

Багато садівників, полюбляючи ласувати персиками, завжди побоюються, що взимку їхні дерева можуть вимерзнути, хоча найчастіше гілки страждають не стільки від низьких температур, скільки від зимового висушування. Взимку за сонячної погоди рослини прогріваються, сильно випаровують вологу й висихають, бо випаровування води з пагонів не компенсуєть-

ся надходженням вологи із ґрунту в цей період. За зниження температури ґрунту до 0 °С корені рослин уже практично не поглинають воду, а із замерзанням цей процес зовсім припиняється. Тим часом надземна частина продовжує випаровувати воду й рослина опиняється у стані фізіологічної сухості. Небезпека зимового висушування підвищується за низької відносної вологості повітря, сильних вітрів, тривалого періоду низьких температур, глибокого промерзання ґрунту й низької його вологості в осінньо-зимовий період. За сильного зниження вологості ґрунту вимерзають плодові бруньки у кісточкових культур, пошкоджуються стовбури і розвилки сонячними опіками й морозобоїнами, вимерзає коренева система. Незимостійкі культури відзначаються найбільшими втратами вологи в бруньках і пагонах у зимовий період, особливо наприкінці зими. Найменше випаровує вологи в зимові місяці яблуня, більше — абрикоса, черешня, персик, груша, ще більше — чорна смородина і малина. Найсильніше зневоднюються пагони дерев, що не закінчили ріст або погано визріли, зі слабко розвинутими покривними тканинами.

Оцінка зимових пошкоджень навесні

Ця люта зима, внісши корективи у сортимент плодових культур і підщеп, дає змогу оцінити придатність тих чи інших ділянок під сади.

Але ж що треба робити зараз, коли зима скінчилася. Якщо ви не визначали ступеня пошкоджень садових рослин взимку після сильних морозів, це слід зробити тепер. Потрібно знати ступінь ураження квіткових бруньок і гілок різного віку (кора, камбій, деревина) морозами, штамбів — морозобоїнами та сонячними опіками. Це має значення для розробки заходів з догляду за пошкодженими садовими насадженнями. Оцінювання проводять під час розпукування бруньок і наприкінці першої половини вегетаційного періоду.

Для обліку підмерзання аналізують бруньки зерняткових культур на кільчатках, а кісточкових культур — на букетних гілочках і приростах минулого року. Бруньки розрізують впоперек лезом бритви. Якщо вся брунька (у зерняткових культур) чи її центральна частина (у кісточкових культур) брунатна або чорна — вона пошкоджена і сподіватися на квітування не доводиться. У черешні, вишні, сливи зимостійкість зачатків окремих квіток у бруньці неоднакова, тому брунька може бути пошкодженою повністю або частково. Підморожені бруньки абрикоса, персика, сливи навесні обсипаються. Зимостійкість бруньок у різних частинах крони і різних типах пагонів буває різною, що треба враховувати як при визначенні пошкоджень, так і потім під час обрізування. Навіть якщо три чверті квіткових бруньок пошкоджені, ще є надія на можливість отримання нормального врожаю.

Після аналізування бруньок, оцінюють ступінь пошкодження кори, камбію і деревини різновікових гілок. На зрізах пошкоджені морозами тканини мають брунатне забарвлення, непошкоджені — світло-сіре або світло-зелене.

Загальний ступінь пошкодження дерева оцінюють за шкалою М.А.Соловйової:

0 — непошкоджені: зовнішні ознаки пошкоджень відсутні; листя розвивається нормально; на зрізах 2—3-річних гілок деревина і серцевина не мають побуріння;

1 — слабопошкоджені: спостерігається загибель частини квіткових бруньок, плодушок, однорічного приросту; однорічний приріст пошкоджений на 20 %; на зрізах 2—3-річних гілок спостерігається пошкодження деревини і серцевини; має місце поверхневе пошкодження невеликих ділянок кори стовбура і скелетних гілок;

2 — середньопошкоджені: пошкоджені верхівки скелетних гілок; при пошкодженому штамбі загинуло менше третини скелетних гілок; на штамбі і скелетних гілках пошкоджена кора (невеличкі поздовжні тріщини або плями); на зрізах гілок 3—5-річного віку і старіших деревина і серцевина пошкоджені менше, аніж на половині площі, що аналізувалася;

3 — сильнопошкоджені: пошкоджені верхівки скелетних гілок: при пошкодженому штамбі загинуло більше третини скелетних гілок; на штамбі і скелетних гілках кора потемніла і розтріскалася; на зрізах гілок 3—5-річного віку і старіших деревина і серцевина пошкоджені більше, аніж на половині площі, що аналізувалася;

4 — ті, що загинули: надземна частина повністю вимерзла. Треба встановити причину загибелі дерева — через пошкодження надземної частини чи кореневої системи.

Аналогічно визначають ступінь пошкодження саджанців, роблячи поперечні розрізи з верхівки однорічки або підщепи до кореневої шийки, а також аналізуючи корені. У слабопошкоджених рослин відсутні зовнішні ознаки ураження, на зрізах помітні пошкодження серцевини і деревини не більші за 5—10 % від загальної площі зрізу. У середньопошкоджених рослин можуть бути відморожені верхівки, а деревина пошкоджена менш як наполовину від загальної площі зрізу. У таких саджанців при пошкодженні коренів, кора і камбій здорові, а площа пошкодженої деревина на зрізі не перевищує 20 %. У сильнопошкоджених рослин кора, камбій і деревина коренів повністю вимерзли або кора і камбій мають сильні пошкодження; надземна частина має кільцеве пошкодження вище кореневої шийки; площа пошкодженої деревини перевищує 50% загальної площі зрізу, а кора має сажковий наліт; при живих коренях відмерзла вся надземна частина до рівня снігового покриву.

Догляд за пошкодженими морозами рослинами

Правильний і своєчасний догляд дає можливість зменшити заподіяний збиток і відновити дерева. Після суворої зими в першу чергу необхідно визначити ступінь і характер пошкодження рослин.

Слабопошкоджені саджанці, що зимували у розсаднику, формують як здорові, а середньопошкоджені обрізують трохи сильніше, повністю зрізуючи ушкоджену надземну частину. Якщо їх висаджують у саду, то їм забезпечують найретельніший догляд. Сильнопошкоджені саджанці зрізують на зворотний (повторний) ріст; для садіння в сад навесні цього року вони непридатні. Непридатні для закладання саду також саджанці з відкритого прикопу, у яких пошкоджені корені та кора і камбій, або у них спостерігається відста-

Багато віків люди використовують звичайну лісову чорницю в їжу і з лікувальною метою. У нас, в Україні, справжні цінувальники її ягід уже вирощують чорницю на присадибних ділянках. Адже неможливо залишитися байдужим до однієї з найсмачніших і найкорисніших ягід. До того ж і виростити рослини чорниці зовсім нескладно.

Кущі чорниці невисокі, трішки вищі за кущі брусниці, ледве сягають коліна. Кореневище майже горизонтальне, добре розвинуте. Листочки дрібні, яйцеподібні. На гілочках сидять наче пришиті. Квітує чорниця у травні—червні. Плоди — кулеподібні чорно-сині ягоди з голубуватим восковим нальотом. Достигають у липні—серпні. Розмножують чорницю насінням і вегетативно. Вона витримує затінення, але на освітлених ділянках плодоносить краще.

Чорницю садять як восени, так і навесні з обов'язковим заглибленням рослин на 3—4 см порівняно з тим, як вона росла в розсаднику. Для садіння я роблю грядки заввишки 20—30 см. Заповнюю їх торфом, змішаним з

Чорницю — на присадибні ділянки

тирсою (до 30%) і родючою городньою землею (до 10%) з метою економії торфу. Саджанці висаджую суцільним масивом. Рясно поливаю. Поверхню грядки мульчую торфом з тирсою або глицею.

Плоди і листя чорниці слугують як лікарська сировина. Ягоди слід збирати стиглими, сортувати, але не мити. Сушити можна на сонці, розстеливши тонким шаром на папері або на тканині. Із сирих і сушених плодів можна приготувати відвари, киселі, соки, варення і сиропи. Чорниця — транспортабельна. В холодильнику її можна зберігати до трьох тижнів.

Листя збирають під час цвітіння. Сушать його на горищі або під навісом, періодично перевертаючи. Сушені плоди і листя у дерев'яній тарі в сухому місці зберігаються до двох років.

Здавна відомо, що в домі, де споживають чорницю, обходяться без лікаря. Ще древні лікарі були дуже високої думки про цілющі властивості ягід і листків чорниці. Сучасна наука дає нові підтвердження цьому. Ягоди чорниці виявилися справжньою коморою вітамінів і біологічно активних речовин. Унікальне поєднання цих речовин має протисклеротичну, протимікробну, в'яжучу (закріплюючу), сечогінну, кровоспинну, протизапальну (при гнійних ранах), болетамувальну (при ревматизмі), протиглистну і протидіабетичну дію на організм.

Уже достеменно доведено, що ягоди чорниці запобігають раковим захворюванням, поліпшують травлення, виводять з організму людини шлаки і радіонукліди. У більшості препаратів для покращення зору головним компонентом є чорниця. Для гостроти зору чорницю призначають водіям і навіть льотчикам.

І це далеко неповний перелік усіх достоїнств чорниці. Тож, гадаю, вона варта того, щоб зайняти чільне місце у ягіднику на кожній присадибній ділянці.

Василь Дрянга,
смт Новопсков, Луганська обл.

ВИНОГРАД:

Досвід вирощування винограду на півдні України свідчить, що виноградні кущі тут нерідко пошкоджуються морозами. Критично низькі для вічок виноградної лози температури повторюються на півдні України з періодичністю 2—3 роки із 10. Черговий сюрприз принесла і нинішня зима. Починаючи з другої половини січня, на всій території України спостерігалося інтенсивне вторгнення холодного повітря. Особливо несприятливий розвиток метеорологічних умов у південних областях країни склався наприкінці другої декади січня, коли у короткий термін (протягом ночі) температура повітря з позитивних значень знизилась до −16—17°С, а у наступні дні досягла позначки −24—27°С.

Значний перепад температур до критичних для винограду значень і їх тривала дія поставили під загрозу не тільки майбутній урожай, але в деяких випадках — і збереження кущів.

Проведене після морозів обстеження виноградників та аналізи зимуючих вічок засвідчили, що картина пошкоджень дуже строката. Так, загибель центральних (плодоносніших) бруньок у вічках технічних сортів винограду становить 60—100 %, а у більшості столових сортів — 85—100 %.

Найдужче від морозів постраждали виноградники степової частини Криму, де на фоні повної загибелі вічок спостерігається пошкодження однорічних лоз і навіть багаторічної деревини.

Для того щоб зменшити негативні наслідки морозів на кущі винограду, відновити силу росту, одержати максимально можливий урожай і забезпечити його закладання на наступний рік, слід ретельно визначити ступінь пошкодження винограду і проводити обрізування кущів з урахуванням їх стану. При цьому слід пам'ятати, що морози здійснюють неоднаковий вплив на характер пошкодження окремих органів та частин виноградного куща. Найстійкіші до морозу — тканини багаторічної деревини (штамб, рукави), менше — однорічні пагони. Особливо нестійкі вічка і, зокрема, центральні диференційованіші бруньки в них. Бруньки заміщення і вічка, зазвичай,

Як урятувати пошкоджені морозом кущі?

зберігаються краще. Сплячі бруньки, що знаходяться під корою багаторічних частин куща, гинуть лише тоді, коли вимерзають штамби та рукави.

Ступінь і характер пошкодження кущів багато в дечому залежать від морозостійкості сорту. Найстійкіші до морозів гібриди американського походження (Ізабелла, Лідія, Буфало та ін.), сорти-гібриди прямі виробники (Зайбель, Кудерк, Гаяр та ін.), сорти і гібридні форми російської селекції (Восторг, Вікторія, Талісман та ін.).

Характерно, що більшість наведених сортів при загибелі центральної бруньки можуть забезпечити гідний урожай із заміщаючих бруньок, навіть із сплячих, і це необхідно враховувати при обрізуванні.

Найменш стійкі до морозу столові сорти винограду азіатського та європейського походження (Карабурну, Чауш, Різамат, Тайфі рожевий та ін.).

Різний ступінь пошкодження морозом вічок одного і того ж сорту винограду зумовлений, у більшості випадків, експозицією і рельєфом місцевості, станом кущів і однорічних пагонів, рівнем захисту їх від шкідників і хвороб у минулому році.

Тому перш ніж розпочати обрізування кущів, необхідно визначити пошкодження вічок щодо кожної ділянки і сорту та внести відповідні корективи, встановлюючи довжину обрізування і навантаження кущів вічками. Стан бруньок у вічках визначають, роблячи лезом розрізи уздовж вічка. Пошкоджена брунька має темно-коричневий колір, а жива — світло-зелений.

Визначити загибель вічок можна ще таким чином. Поставити однорічні пагони у теплому приміщенні у воду і дати брунькам розпуститися. Враховуючи кількість розвинених бруньок, роблять висновок про ступінь їх пошкодження.

Дані загибелі бруньок у вічках враховують при обрізуванні кущів. Якщо загибель центральних бруньок не перевищує 70%, то у цьому році можна отримати нормальний урожай шляхом збільшення навантаження кущів вічками.

Навантаження таких кущів краще здійснювати за рахунок створення підсилених плодових ланок, тобто у ланці залишати не одну, а дві плодові стрілки.

Але при цьому треба враховувати ще й характер пошкодження бруньок уздовж однорічної лози. Якщо загинуло більше у нижній частині лози, стрілки слід залишати довшими, а коли більшість центральних бруньок пошкоджена на верхівках лоз, можна обрізувати на довжину, притаманну сорту, підсилюючи плодову ланку.

Величина навантаження кущів, відповідно до відсотка загиблих центральних бруньок, розраховується за формулою:

$$H = \frac{100 \times K}{100 - A},$$

де: Н — шукане навантаження кущів вічками, шт.
К — оптимальне навантаження кущів вічками, шт.
А — відсоток загиблих центральних бруньок.

На кущах, де пошкоджено 70—90% центральних бруньок, навантаження збільшують, залишаючи усі нормально розвинуті пагони, які обрізують на 8—12 вічок. Для того, щоб не порушити формування кущів і створити повноцінні плодові ланки наступного року, на кущах слід залишати додаткову кількість 2—3-вічкових сучків заміщення.

При загибелі більш як 90% бруньок, усі нормально розвинуті пагони, які розташовані на минулорічних сучках заміщення і плодових стрілках, зрізують, залишаючи лише 2—3 вічка. Відновлюють приріст кущів, а згодом і елементів формування за рахунок пагонів, які розвинуться з більш морозостійких кутових вічок і сплячих бруньок. У цьому випадку не зайвим буде встановити стан однорічних пагонів і багаторічної деревини. Для цього уздовж пагона у декількох місцях роблять поздовжні надрізи кори. У непошкоджених пагонів луб має яскраво-зелене забарвлення, при слабкому пошкодженні — він злегка бурий, а при сильному — темно-коричневий. Пошкоджені морозом однорічні пагони не слід використовувати для створення елементів крони кущів. Дуже пошкоджені багаторічні частини кущів краще цього ж року відновити.

За будь-якого ступеня пошкодження кущів власникам присадибних ділянок не слід впадати у відчай і вживати кардинальних заходів — видалення кущів або їх частин. Краще за все дочекатися початку вегетації і обрізувати пошкоджені кущі з набубнявілими або навіть розвиненими вічками.

Для виноградарів-аматорів певний інтерес може викликати одержання урожаю на пасинках, особливо після значного пошкодження кущів морозом. Для цього з метою стимулювання розвитку пасинків основні пагони прищипують при появі на них 9—11 вузлів, видаливши точку росту з прилеглими до неї 2—3 вузлами.

Слід пам'ятати, що урожай винограду на пасинках можна отримати лише на сортах раннього і дуже раннього строків достигання (Перлина Саба, Іршаї Олівер, Одеський ранній та ін.). У пізніших сортів грона до кінця вегетації не достигнуть. У подальшому пасинки, які відплодоносили, можна використовувати для відновлення пошкоджених морозами кущів.

Якщо очевидно, що кущ залишиться без урожаю, обрізувати його можна так, щоб замінити багаторічні штамби і рукави і таким чином відновити його силу росту і здатність до плодоношення в наступні роки.

Несприятливі умови поточної зими доцільно також використати для перещеплення старих кущів новими сортами.

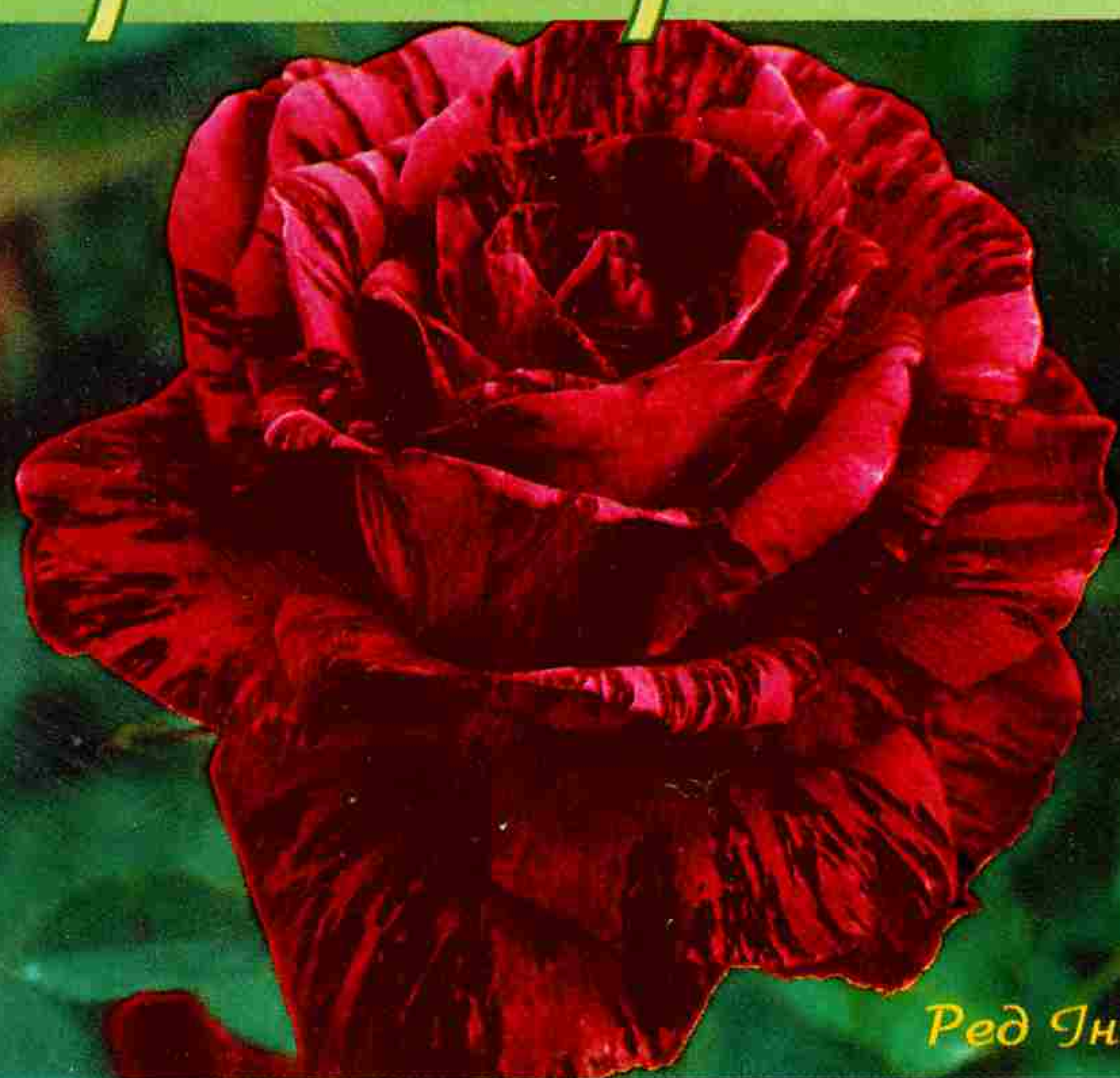
Пошкоджений морозами виноградник потребує ретельного догляду, особливу увагу слід приділити зеленим операціям, як засобу встановлення оптимального навантаження уражених кущів пагонами і відновлення їх формувань, підживленню мінеральними добривами, поливам, боротьбі з шкідниками і хворобами.

С.В.Микитенко,
провідний науковий співробітник,
ННЦ "Інститут виноградарства і виноробства ім. В.Є.Таїрова"

Ностальгія

Абракадабра

Догляд за трояндами навесні

Ред Інтуішн

Принцеса Фарах

Серед різноманіття квіткових рослин, що оточують нас протягом життя, неперевершеною королевою залишається троянда. Але ми постійно повинні пам'ятати, що троянда родом з південних країн, тому кліматичні умови України не зовсім сприятливі для вирощування цієї культури, за винятком Південного узбережжя Криму, де троянди зимують без укриття. Тож в умовах України всі троянди потребують захисту взимку, за винятком паркових та шипшин.

Умови минулої осені та початку зими були сприятливі для загартування й успішної перезимівлі. Тому там, де кущі були вкриті землею, тирсою, а ще краще — гілками хвойних порід і присипані землею, вони успішно витримали зиму, незважаючи на те, що морози цієї зими сягали до 30 і більше градусів на півночі та сході, і, безперечно, завдали великих втрат садівникам та квітникарям на всій території країни.

Необхідно відзначити, що троянди добре зимують, якщо під укриттям зберігається стабільна температура з позначкою мінус 2—3°С, а короткочасно навіть і більше градусів морозу.

Гірше, якщо під укриттям температура плюсова. Це спричиняє пробудження троянд, набубнявіння і проростання бруньок, розвиток хвороб, особливо бактеріального опіку.

Коливання температури взимку від сильних морозів до сталих відлиг, а особливо за відсутності снігового покриву, призводить до загибелі кущів. Дуже негативно впливає на перезимівлю троянд тривале весняне потепління в лютому — березні, коли температура підвищується до 15°С і більше тепла, а потім настає різке похолодання. За підвищення температури починає інтенсивно розвиватися надземна частина куща, бруньки розпукуються, а коренева система істотно відстає в рості і неспроможна забезпечити надземну частину водою та поживними речовинами.

Знесилені рослини потерпають від виснаження, а з настанням морозів гинуть, тому не потрібно поспішати знімати зимове укриття завчасно, а якщо подібна ситуація створилася, то пагони необхідно укоротити, а кущі на деякий час підгорнути землею. З приходом весни і настанням сталих плюсових температур кущі троянд необхідно звільнити від зимового укриття. Краще це зробити в хмарну погоду або надвечір, щоб рослини трохи обвітрилися і пристосувалися до нових умов.

Затягувати з розкриванням кущів також не варто, весняне сонце добре прогріває укриття, бруньки починають проростати, пагони під укриттям витягуються, а потім з'являється загроза їх відламування.

Під час розкривання кущів хвойні гілки, тирсу, солому, а також інший укривний матеріал, усі рештки листя, бутонів троянд збирають і виносять за межі ділянки. Враховуючи те, що на рослинних рештках зимують шкідники та спори збудників хвороб, краще всі рештки укриття разом із старим листям спалити. Ґрунт, яким прикривали кущі на зиму, рівномірно розгортають між кущами.

Знявши укриття, пильно оглядають кущі. Пагони, що загинули, мають темно-коричневий або чорний колір, а ті, що успішно перезимували — зелений.

Зазвичай, гинуть від морозу молоді пагони, які не здерев'яніли до початку зими, а також верхній молодий приріст.

У першу чергу видаляють усі відмерлі пагони, слабкі та уражені хворобами, які ростуть до середини куща.

Якщо на трояндовому кущі вище місця щеплення залишилося 1—2 см зеленої (живої) деревини, то такий кущ можна зберегти. Виріжте секатором верхню частину відмерлих (чорних) пагонів до зеленої деревини, зріз замастіть садовим варом.

Троянди, як і інші рослини, мають великий "запас міцності". За сприятливих умов та ретельного догляду на кущі пробуджуються сплячі бруньки, які дають початок майбутнім пагонам. І вже до середини літа кущі троянд знову милуватимуть ваше око своєю красою.

З обрізуванням троянд, на наш погляд, поспішати не варто. Цю операцію ми виконуємо через 3—5 днів після розкривання кущів, тоді як бруньки почнуть рости і буде чітко видно закладання майбутніх пагонів.

Залежно від сили розвитку на кущі залишаємо від трьох до п'яти найсильніших одно-, дворічних пагонів, решту видаляємо.

На кожному із незрізаних пагонів залишаємо також 3—4 бруньки, які швидко ростуть і перетворюються в молоді пагони (рис. 1).

Існує закономірність: якщо кущ обрізати низько, залишивши по 1—2 бруньки на пагоні, отримаємо сильнорослі високі пагони, а якщо обрізати високо і залишити по 3—5 бруньок, то отримаємо більше квітконосних пагонів, але вони будуть низькоросліші.

Пагони обрізують секатором, який повинен бути гострим і залишати чистий зріз, і в жодному разі не розчавлювати та не травмувати деревину.

Зріз має бути косим, на 0,5 см вище над брунькою (рис. 2).

Рис. 1. Обрізування куща троянд навесні.

Усі зрізи обов'язково замащують садовим варом або масляною фарбою.

Якщо зрізати безпосередньо над брунькою і не замазати садовим варом, деревина може загнивати і молодий майбутній пагін загине, якщо високо — залишиться пеньок. Остаточно формують кущ троянд, коли пагони відростуть на 3—5 см. У разі, коли кущ добре розвинутий, сформований, залишають більше пагонів, слабший — менше, решту виламують.

Пагони витких троянд підв'язують до шпалери. Враховуючи те, що виткі троянди формують генеративні бруньки на дворічних та старших за віком пагонах, їм приділяють найбільше уваги, вирізуючи при цьому старіші пагони та дрібні молоді, які загущують кущ. Вирізують такі пагони якнайнижче, у майбутньому це сприятиме відростанню нових молодих сильнорослих пагонів.

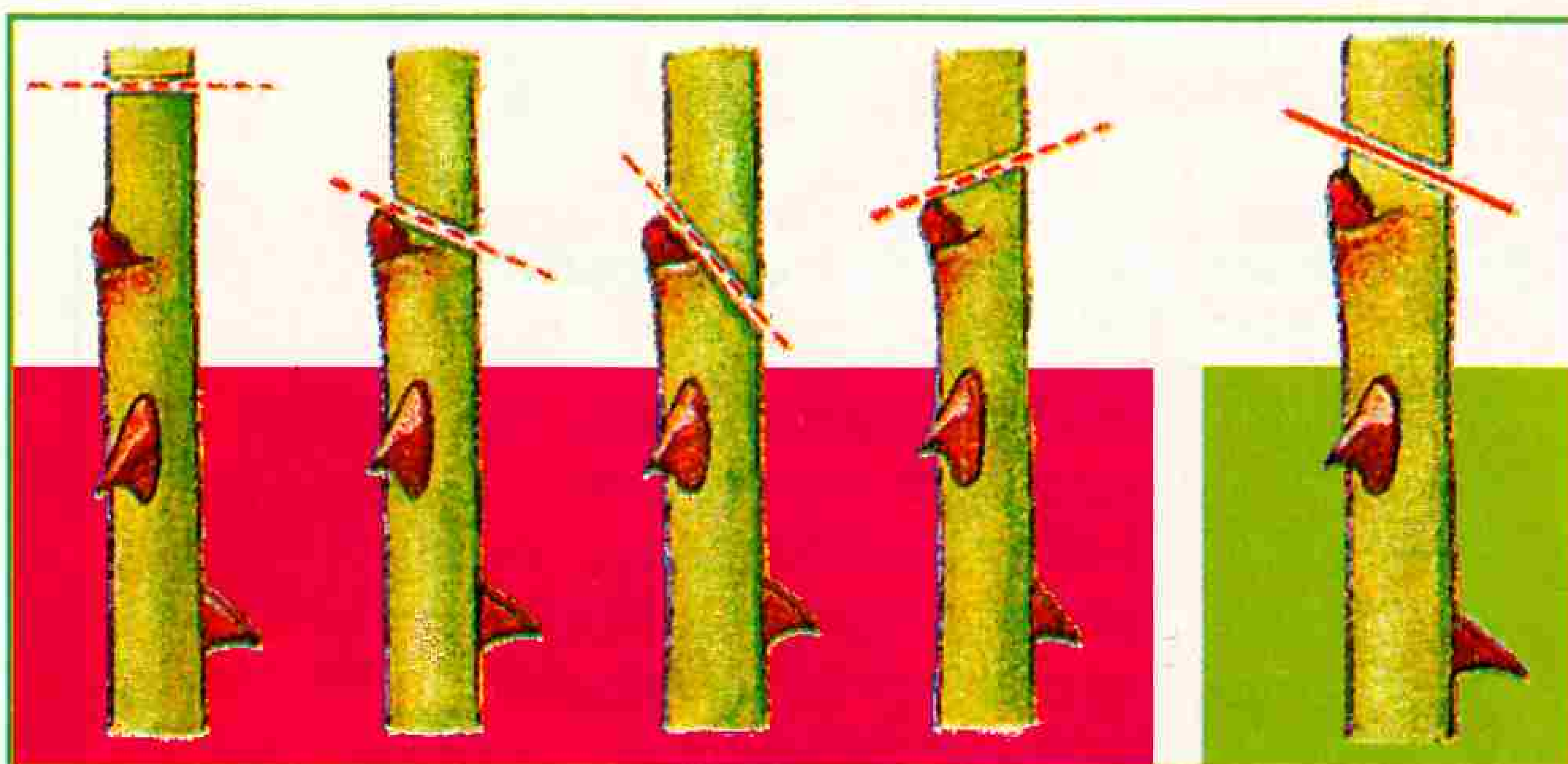

Рис. 2. НЕПРАВИЛЬНО ПРАВИЛЬНО
Найважливіші правила обрізування пагонів троянд.

Щоб створити красиву симетричну крону, штамбові троянди обрізують коротко, залишаючи на пагоні по 3—4 бруньки.

На деяких кущах нижче місця щеплення пробуджуються сплячі бруньки дикої порослі — шипшини. Якщо її своєчасно не вирізати, такий кущ за 2—3 роки перетвориться на кущ шипшини. Поросль шипшини росте вдвічі швидше і пригнічує прищеплений культурний сорт. Вирізувати дику поросль необхідно безпосередньо на коренях (рис. 3), у місці її відростання, перед цим розкривши ґрунт до кореневої системи.

Вирізавши поросль, ґрунт у міжряддях розпушують, вносячи одночасно на 1 м² по 40—50 г мінеральних добрив. Співвідношення N, P_2O_5, K_2O становить 1,5: 0,5: 1,5.

Троянди не люблять високої концентрації солей у водному розчині, тому мінеральні добрива вносять частіше, але в меншій концентрації.

Добрі результати дає внесення рідких органічних добрив — коров'як (1:10) або курячий послід (1:15—20).

Рис. 3. Поросль шипшини слід видаляти безпосередньо на коренях.

Якщо ґрунт після зими сухий, його перед внесенням добрив обов'язково треба полити.

Подальший догляд за трояндами полягає у створенні належних умов для їхнього росту й розвитку — це боротьба з бур'янами, захист рослин від шкідників та хвороб, розпушування ґрунту, поливи тощо.

В.П. Цукур, вчений агроном,
Д.В. Бєлих, садівник

ЗІ ШКІДНИКАМИ ПОКІНЧЕНО!

Екологічно безпечний біоінсектицид

- **УНІВЕРСАЛЬНИЙ** - проти всіх листоїдних шкідників
- **ЕФЕКТИВНИЙ** навіть після 100 обробок, звикання нема!
- **БЕЗПЕЧНИЙ** для людини, тварин, черв'яків, бджіл
- **НЕ ФІТОТОКСИЧНИЙ** - зберігає 15-20% врожаю
- має природне походження - витяжка грунтового гриба
- швидко розпадається, плоди можна їсти через 2 доби!

Актофіт - самий розповсюджений препарат серед тепличних господарств України, широко застосовується и у відкритому грунті. Норма витрати - 200 мл на 6 соток.

Номер держреєстрації Б 00717, ТУ У 24.2-23624007-001-2005

Виробник: ВАТ "Біоветфарм"
Дистриб'ютор: ТОВ "Торговий Дім Клубу ОЗ"
(044)233-48-78, 554-22-19, Київ, вул. Бучми 5А,
Опт магазинам (044)203-55-60; фермерам (044)331-27-55

клуб органічного землеробства

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ЗАХИСТ РОСЛИН
від грибків, бактерій, вірусів

Екологічно безпечний біофунгіцид

- Не поступається кращим хімічним препаратам
- Підсилює імунітет рослин, стимулює ріст, підвищує врожаї
- Має природне походження, нетоксичний
- Плоди можна вживати через добу після обробки!
- Діє на протязі всього періоду вегетації

Перевірений в умовах закритого та відкритого грунту в різних кліматичних зонах України, Росії та Німеччини. Водорозчинний концентрат, норма витрати 100 мл на сотку.

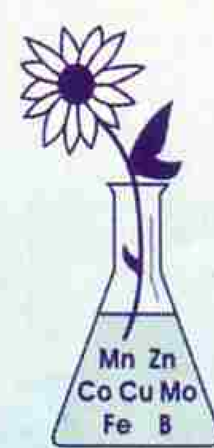

Посвідчення держреєстрації А №00801, ліцензія АА №669168

Виробник: українсько-німецьке СП "Мікотон-Аглікон"
Дистриб'ютор: ТОВ "Торговий Дім Клубу ОЗ"
(044)233-48-78, 554-22-19, Київ, вул. Бучми 5А,
Опт магазинам (044)203-55-60; фермерам (044)331-27-55

клуб органічного землеробства

МІКРОДОБРИВА РЕАКОМ®

КОМПЛЕКС МІКРОЕЛЕМЕНТІВ У БІОЛОГІЧНО АКТИВНІЙ ФОРМІ

ЗРОБЛЕНО В УКРАЇНІ

- КІМНАТНІ РОСЛИНИ
- САД-ГОРОД
- ТОМАТИ
- ОГІРКИ
- КАРТОПЛЯ
- ХЕЛАТ ЗАЛІЗА
- ВИНОГРАД
- КВІТНИК
- ГАЗОН-ХВОЯ
- ЯГІДКА

ТОРГОВИЙ ДІМ РЕАКОМ

Гуртова та роздрібна торгівля:
м. Дніпропетровськ, 49019, вул. Ударників, 30,
т (0562) 31-91-77; т/ф (0562) 38-19-70; td@reacom.dp.ua,
м.Харків, 61000, пр. Гагарина, 20, 2 пов., оф. 4,
т (057) 757-20-13, т/ф (057) 703-44-22, td-reacom-agro@vl.kharkov.ua
м.Черкаси, 18006, а/с 1151, т (0472) 65-32-06

НАЙКРАЩЕ ДЛЯ ВАШОГО САДУ

Мотопомпи Robin-Subaru

ДЛЯ ЧИСТОЇ ТА ЗАБРУДНЕНОЇ ВОДИ

ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ПОЛИВУ

Uniflex®

Мережа спеціалізованих садово-технічних центрів ВКП "ЕСКО":

КИЇВ, Виставка-продаж: вул. П. Сагайдачного, 29/1, тел. (044) 238-65-55; **КИЇВ**, вул.Басейна 13, тел.: (044) 235-85-31, 235-85-32; **КИЇВ**, вул. Межигірська, 87-Б, тел. (044) 467-75-86;
ОДЕСА, вул.Строганова, 29, тел.: (0482) 37-6176; **ДОНЕЦЬК**, вул.Артема, 146, тел.: (062) 381-8722, 381-8783; **ДНІПРОПЕТРОВСЬК**, вул. Вокзальна, 6, тел. (056) 721-5257, 721-5295; **МИКОЛАЇВ**, Херсонське шосе, 61, тел. (0512) 44-48-65

Біла Церква: «Фортуна», тел. (04463) 9-81-24, 3-20-34; **Вінниця:** ТТЦ «Майстер», тел. (0432) 32-08-01, 35-72-57, 52-03-48; **Київ:** ТЦ «Садово-городня техніка», тел. (044) 467-67-62; «Фермер на Подолі», вул. Межигірська, 55/20; **Кіровоград:** «Літіція», тел. (0522) 23-02-65, 55-10-56; **Кременчук:** ПП «Голембієвський», тел. (05366) 2-41-26, (0536) 79-61-78; **Кривий Ріг:** ТОВ «Кривбаспром», тел. (0564) 92-25-39, 74-70-47; **Львів:** «Дім інструментів», тел. (0322) 75-82-33, 96-63-36; **Мелітополь:** «Насіння «Семініс», тел. (06192) 5-02-87; **Севастополь:** «Панорама-К», тел. (0692) 23-00-00, 23-22-41; ПП «Техноман», тел. (0692) 45-41-50, 55-75-72; **Сімферополь:** «Зелений Світ», тел. (0652) 54-88-85, 54-88-86; **Сімферополь:** «Воскресенье», тел. (0652) 600-936, 600-937; **Харків:** Салон Силової Техніки SVS, тел. (0572) 17-50-11, 17-50-12; **Хмельницький:** ТЦ «Дачник», тел. (0382) 65-43-97; **Хмельницький:** «Гассіб», тел. (03822) 9-11-32, 9-11-99; **Черкаси:** «Електротехніка», тел. (0472) 45-75-81, 45-42-65; **Чернігів:** «ТТТ», тел. (04622) 5-33-91; **Чернівецька обл.:** «Дім, сад, город», тел. (03731) 43-3-49, 8-050-6168080.

Українські писанки

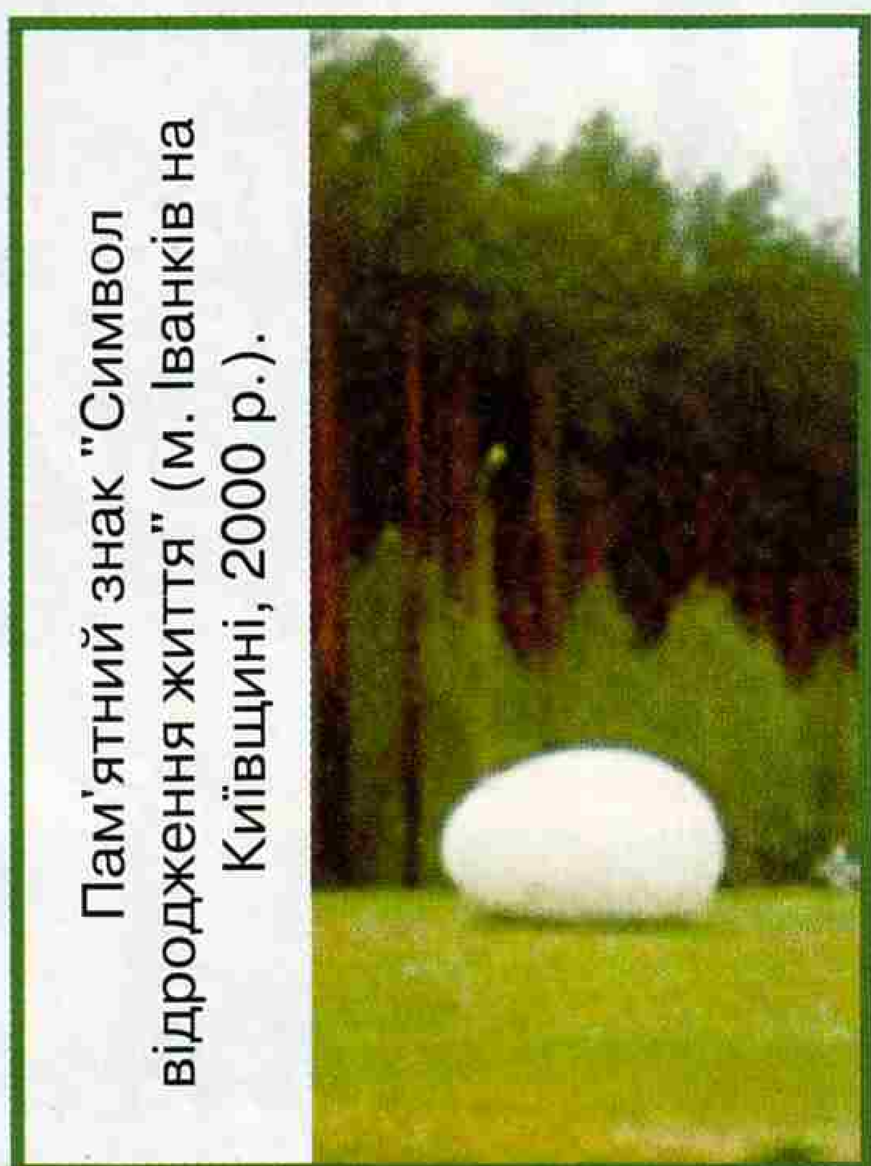
Історія походження писанки сягає в далеке минуле українського народу й пов'язана з язичницьким ритуалом похвали вічного закону весняного відродження життя на Землі.

Таємниця яйця-зародка тисячоліттями викликала найрізноманітніші асоціації і була одним із найбільших див для стародавніх людей.

В язичницький період яйце вважали символом чудодійної сили природи, більше того — вірили, що з нього народився Всесвіт. У середні віки яйце символізувало чотири елементи світоутворення: шкаралупа — Землю, мембрана — Повітря, білок — Воду, жовток — Вогонь.

Багато народів світу вважали, що яйце символізує таїну весняного пробудження на Землі й перемоги життя над смертю. "Яйце-райце" здавна було символом воскресіння й початку всього живого. Життя, яке зберігалося в яйці, потрібно було захистити від злих сил, тому шкаралупу покривали фарбою і наносили різноманітні знаки-символи. В старовинних санскритських текстах слово "писати" означало малювати, прикрашати, а слово "писанга" — красивий, кольоровий.

Святкування приходу весни у давні часи на території України припадало на кінець квітня — початок травня. Дівчата й хлопці, старі й діти йшли до гаю, який оживав після зимової сплячки, де піснями і танцями славили повернення життєдайного весняного сонця, водили гаївки, веснянки, влаштовували молодецькі забави, ігри, катали розписані символічними знаками галунки. (Використання під час виготовлення писанок галуну, щоб фарба краще бралася за яйце, в деяких регіонах України зумовило їхню назву — галунки).

Пам'ятний знак "Символ відродження життя" (м. Іванків на Київщині, 2000 р.).

Малюнки-символи, розписані на писанках, трапляються здебільшого із зображенням солярних знаків — Сонця, Місяця, зірок, води. Геометричні — безконечника, трикутника, ромба, свастики, тризуба, перунової стріли. Крім символів, які мають конкретні графічні зображення, існують й інші зображення — рослин, людей, тварин, речей, явищ. Рослинні — світове дерево, дерево життя, чарівне дерево, вазон, колосок. Трапляються зображення людини (Праматір, Берегиня з піднесеними до неба руками), оленя, коня, півня, птаха, собаки, корови, лелеки. Про надання яйцю животворного значення свідчить, зокрема, поширений у оздобленні писанки орнаментальний мотив сонця — джерела усього сущого на землі.

З цих культових весняних обрядів християни й запозичили роль яйця як життєдайної сили. Звичай святкування Пасхи християни перейняли з Іудаїзму. Саме слово "пасха" в перекладі з давньоєврейської означає "визволення". За Євангелієм звичай святкування Пасхи пов'язаний з легендою про страждання, мученицьку смерть і воскресіння Христа. Ці події сталися, як відомо, наприкінці квітня — на початку травня.

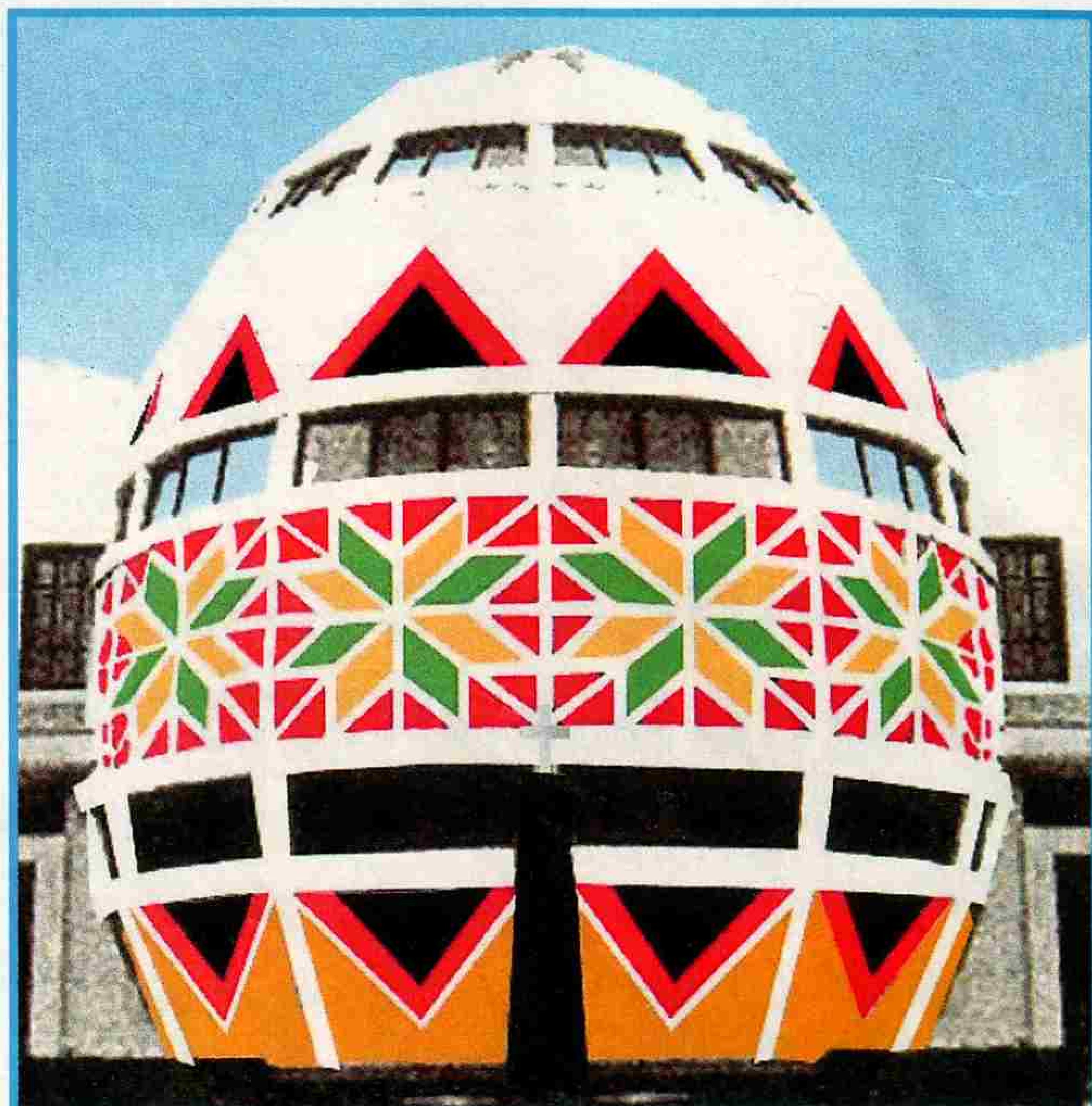
За легендою, перше пасхальне яйце свята Марія Магдалена подарувала римському імператору Тіберію. В той час було прийнято: хто приходить до імператора, підносить йому подарунок. Бідна Марія, яка не мала нічого, крім віри в Ісуса, подарувала Тіберію куряче яйце і промовила: "Христос воскрес!" На що імператор зауважив їй, що ніхто не може воскреснути із мертвих, і в це неможливо повірити, як і в те, що біле яйце може стати червоним. Тіберій ще не договорив ці слова, як яйце стало змінюватися з білого на червоне. Християни перейняли цей звичай, вклали в нього інше поняття: червоний колір має особливу силу, бо в пасхальні дні він забарвлений кров'ю Христа.

У християнстві існує звичай — на свято Христового Воскресіння обмінюватися великодніми, розписаними фарбами писанками та обдаровувати один одного крашанками.

Звичай розмальовувати яйця з нагоди Великодня, зазнавши упродовж декількох століть складних трансформацій і збагатившись безліччю нових орнаментальних мотивів, перетворився у прекрасне народне мистецтво. Писанка — одна з найяскравіших сторінок декоративного мистецтва України.

Писанки, зазвичай, виготовляють з курячих яєць. Але розписують і качині, гусячі, голубині, а нині й страусині яйця. Розписують також яйця, виготовлені з дерева та кераміки.

Найбільшого поширення у наших пращурів писанкарство набуло в X—XII ст. Тоді для ринків Київської Русі майстри майоліки виготовляли багато керамічних писанок. Деякі з них зберігаються й нині у різних музеях України.

Музей народного мистецтв Гуцульщини і Покуття ім. Йосафата Кобринського (м. Коломия, 2000 р.).

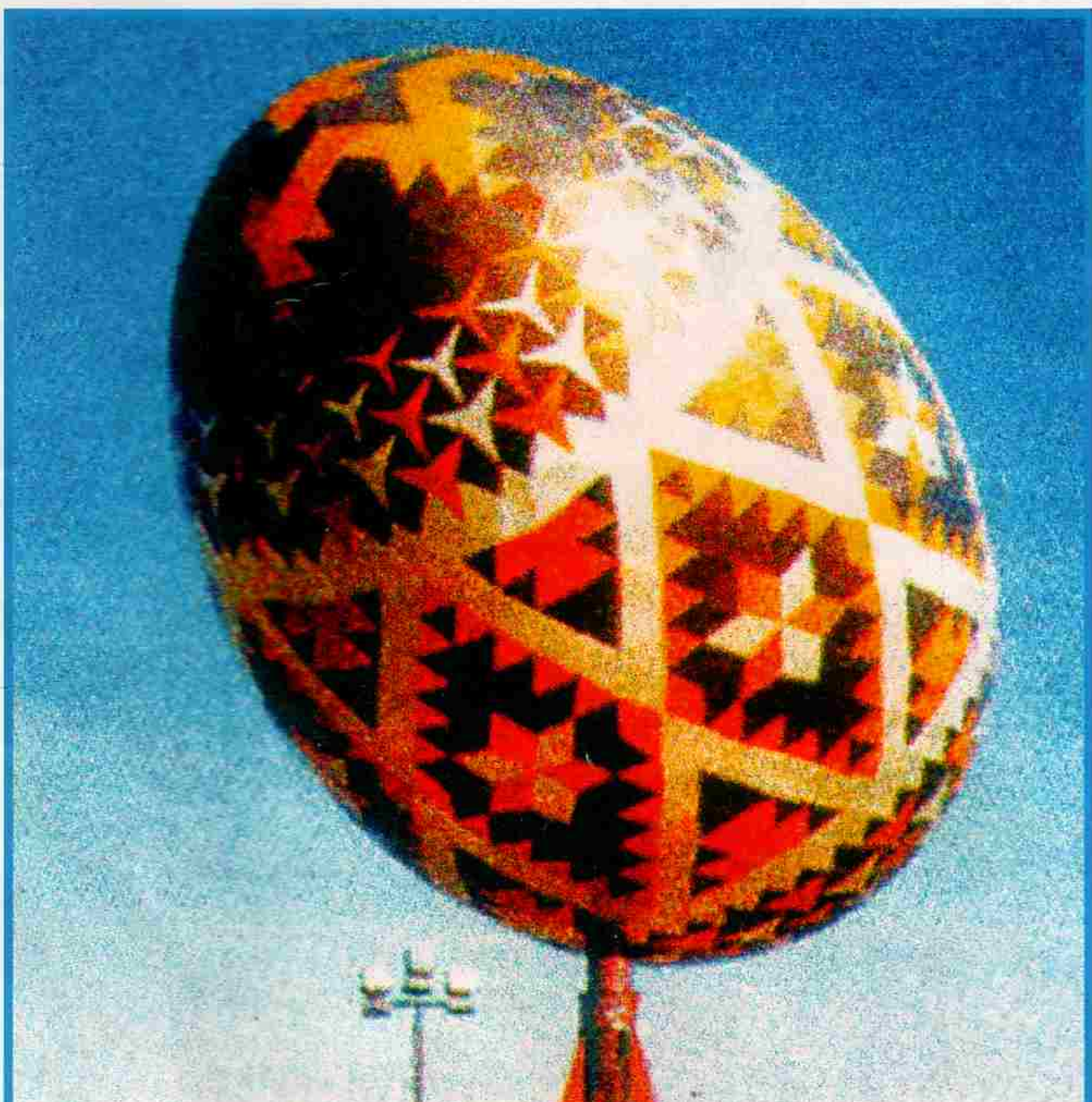
У 1885 році російська ювелірна фірма "Фаберже" розпочала випускати сюрпризи у вигляді пасхальних яєць для царя Олександра III, а пізніше — і для Миколи II. Тематика пасхальних яєць зумовлювалася знаменними датами в житті російської держави й царської сім'ї. Всього їх було виготовлено 56 шт. Нині тільки 10 пасхальних яєць знаходяться у музеях Московського Кремля. Решта були продані 26 січня 1933 року в американських художніх салонах бізнесменом Армандом Хаммером. Усе це Хаммер отримав із Москви, від радянської влади для продажу. Пасхальне яйце продавалося по 450 доларів за штуку. Від продажу раритетів радянська влада не дуже збагатіла, але втратила назавжди 46 дорогоцінних пасхальних яєць. І тільки через 70 років російський бізнесмен, голова директорів нафтової компанії "ТНК", Віктор Вексельберг на аукціоні "Крісті" викупив колекцію з 9 пасхальних яєць фірми "Фаберже", заплативши за кожне яйце майже по 1 млн. доларів. Обіцянки передати пасхальні яйця до музею він не дотримав. Вони зберігаються у нього вдома.

Ці роботи є вершиною творчості ювелірної фірми "Фаберже" і принесли їй всесвітнє визнання.

За технологією розпису писанки поділяються на: "крашанки" — яйця, пофарбовані тільки в червоний колір; "крапанки" — тобто яйця, покриті кольоровими плямами на тлі іншого кольору; власне "писанки" — яйця розписані за допомогою воску різними декоративними орнаментами; "мальованки" — яйця розмальовані пензлем і нарешті "шкрябанки", або "дряпанки" — це один із найдавніших методів, які застосовували наші пращури. Яйця фарбують у будь-який темний колір, а потім металевим вістрям чи голкою зішкрябують пофарбований шар із шкаралупи, створюючи найрізноманітніші ажурні орнаменти. Деякі "дряпанки" за своїм виконанням можуть конкурувати з найдосконалішими художніми ювелірними виробами.

Фарби для розпису писанок здебільшого готують за традиційними рецептами з багатьох компонентів живої природи — з кори та коренів дерев, кущів, листя, плодів, квітів, лушпиння цибулі, трав, шкаралупи волоських горіхів. Цікаво, що в усіх країнх світу яйця красять в червоно-коричневий колір лушпинням цибулі. Практично з кожної рослини, дерева, куща, що ростуть у саду чи на городі, полі, лісі можна було одержати барвник для фарбування яєць.

Червоні яйця отримаєте, якщо зварите їх у відварі з материнки, червоного буряка, кори вишні (варити 10 хв);

Пам'ятник українській писанці
у провінції Альберта (Канада).

темно-коричневі яйця — у відварі з кори дикої груші;

жовті — у відварі з листя дикої груші, квіток ромашки, горицвіту, гречаної полови;

зелені — у відварі з зеленого рясту, шпинату, молодої зеленої озимини;

фіолетові — у відварі з квіток вільшини;

бронзові — у відварі з кори дуба;

коричневі — у відварі з кори крушини, берези, дуба, шкаралупи волоського горіха, латаття;

темно-сині — у відварі з цвіту сон-трави;

золоті яйця ви отримаєте, коли зварите яйця у відварі з шафрану чи жовтої резеди.

Поряд з натуральними фарбами, в Україні для розпису писанок, використовують й анілінові.

Нині найпростіший і найдоступніший спосіб розфарбовувати яйця — це придбання в магазинах готових до вжитку наборів барвників чи пасхальних наклейок.

Українські писанки, зокрема гуцульські, зажили світової слави. Їх знають у багатьох країнах світу. Гуцули змушені були залишати рідні місця, їхали шукати кращої долі на чужині. Там вони творили і нині творять маленькі дива — писанки. За вишуканістю творчого смаку і витонченістю виконання українські писанки можуть прирівнюватися до всесвітньовідомих шедеврів — іранських, індійських, китайських та японських мініатюр. Всюди, де живуть українці, там живе і писанка (США, Канада, Франція, Англія, Австрія, Румунія, Чехія, Словаччина, Польща...). Щороку в Польщі українцями, що там мешкають, влаштовуються конкурси писанок.

Писанкарство стало одним із найцікавіших явищ української культури. У писанкарстві — сутність української нації.

Найпоширеніше воно в Канаді. Там в українській діаспорі писанкарство зберігається впродовж багатьох десятиліть. У провінції Альберта (Канада) споруджено єдиний у світі пам'ятник Писанці. А ще його називають пам'ятником українцям, що проживають у Канаді. Писанка на чужині об'єднує українців.

Нині відроджується писанкарство в усіх регіонах України. Виник навіть музей писанки у місті Коломиї на Івано-Франківщині. Україна — єдина у світі держава, що має музей писанки, збудований у 2000 році в оригінальній архітектурній формі величезної писанки. Музей занесено до Королівської енциклопедії Великобританії як місце зібрання шедеврів світового мистецтва.

У музеї народного мистецтва Гуцульщини і Покуття імені Йосафата Кобринського зібрано тисячі писанок не лише з Прикарпаття, а й з усіх регіонів України, країн близького і далекого зарубіжжя.

У день 14-ї річниці аварії на Чорнобильській АЕС, 26 квітня 2000 року, на околиці міста Іванків, що на Київщині, відбулося відкриття пам'ятного знаку "Символ відродження життя" — скульптури у вигляді велетенського бетонного яйця (масою — 8,5 т, довжиною — 3,33, шириною — 2,34 м).

Виготовив скульптуру німецький зодчий Армін Кольблі — як символ зародження життя. "Яйце" було виготовлене ще у 1991 році у м. Бремені (Нижня Саксонія). Тривалий час воно знаходилося у Берліні. Потім його перевезли до Будапешту (Угорщина). А звідти воно розпочало свій шлях на Київщину. Допомагали у цьому Кольблі друзі та український молодіжний чорнобильський фонд.

Німецький скульптор, втілюючи свою ідею і проект у життя, мав на меті закласти у велетенське яйце контейнер з листами, адресованими нащадкам.

На відкритті пам'ятного знака були присутні жителі м. Іванкова та навколишніх сіл чорнобильської зони. Приїхали і представники послів в Україні з Німеччини, Великобританії, Естонії.

Усі бажаючі передали свої листи Кольблі з побажаннями до нащадків. Контейнер із посланнями до нащадків опустили через отвір в середину "яйця" і замурували бетоном.

Нині — це єдиний у світі пам'ятний знак яйцю, як символу життєдайної сили. І як говорили мудрі стародавні римляни — "Усе починається з яйця"!

О.І. Лашко,
с. Мархалівка, Київська обл.

СВЯТКУЄМО

У давні часи, готуючись пекти паску, господині з любов'ю говорили: "Прийшла пора пекти паску..."

Вихованці студії "Писанкарство" палацу дітей та юнацтва Дніпровського р-ну м. Києва. Оксана Шевченко, Керівник Людмила Анатоліївна Козаченко, Христина Ігнатьєва, Аліна Литвиненко, Марія Сібілєва, Іван Колодрівський, Марія Мальцева, Вероніка Рябцева

Паска з вершками

Щоб приготувати паску, треба мати: 5 склянок борошна, 1,5 склянки вершків, 250 г вершкового масла, 1 склянку цукру, десяток яєчних жовтків, 0,5 склянки мигдалю, 0,5 склянки родзинок, 0,5 склянки цукатів, 1 чайну ложечку солі, 100 г дріжджів, ванілін за смаком.

У підігріті вершки (1,5 склянки) всипаємо 100 г дріжджів, 2,5 склянки борошна і ставимо у тепле місце. А тим часом 8 яєчних жовтків розтираємо з склянкою цукру, додаємо 250 г м'якого масла і розтираємо добіла. Коли опара підійде, з'єднуємо її з розтертими жовтками з маслом і цукром, додаємо по півсклянки родзинок, нарізаних шматочками цукатів, подрібненого мигдалю або інших горіхів. Масу ретельно вимішуємо і додаємо до неї ще 2,5 склянки борошна, сіль та ванілін. Вимішуємо тісто і залишаємо його у теплому місці поки його об'єм не збільшиться у два рази. Після цього тісто ще раз вимішуємо і знову даємо йому підійти. Тільки після цього тісто на паску можна вважати готовим. З нього треба сформувати кульки і викласти їх у форми з високими стінками, завчасно змащеними маслом і вистеленими промасленим папером. Тісто у формі має займати не більше третини його висоти. Бажано, щоб форма з тістом постояла годину у теплому місці. Після цього паску ставимо у гарячу духовку (200 — 220^0 С) або у піч і випікаємо в середньому протягом години. Досвідчена господиня визначає час випікання, враховуючи розміри паски та температуру, при якій вона випікається.

Коли верх паски зарум'яниться, його треба накрити зволоженим папером, аби не пригорів. Під час випікання з паскою треба поводитись обережно, щоб не осіла: в хаті не розмовляти голосно, не грюкати дверима. Готову паску треба обережно викласти на чистий рушник, зачекати, поки охолоне, і тільки після цього верх покрити шаром глазурі.

Глазур готуємо так: один яєчний білок збиваємо до тих пір, поки його об'єм не збільшиться у 3—4 рази. Потім поступово у нього треба всипати (не перестаючи збивати) склянку цукрової пудри і додати 10 крапель лимонного соку. Все разом розтираємо добіла і змащуємо верхівку паски. Зверху можна прикрасити покупною різнокольоровою посипкою для паски.

Паска заварна

Приготувати заварну паску нескладно. Треба мати: 2,5 склянки борошна, 0,5 склянки молока, 50 г дріжджів, 4—5 яєць, 1—2 столові ложки цукру, 50 г вершкового масла, столову ложку з верхом родзинок, столову ложку подрібненого мигдалю, одну десертну ложку коньяку.

Коли молоко закипить, треба заварити третину склянки борошна. Вимішати до однорідної маси і охолодити. Додати дріжджі, розведені у теплому молоці, перемішати і дати піднятися. Додати жовтки, розтерті з цукром добіла, а потім збиті у піну білки. Після цього треба тісто залишити у теплому місці і дати йому підійти. Коли тісто підійде, треба влити розтоплене масло, додати решту борошна, замісити густе тісто, додати родзинки, сформувати паску, викласти її у формочки, зверху посипати подрібненим мигдалем, зачекати, поки паска у формі підійде, і після цього поставити у гарячу духовку для випікання.

Буженина, замаринована у вині

Беремо шматок свинини або телятини і заливаємо його розведеним натуральним вином у пропорції 1:1. Через 5—8

Буженина, замаринована у вині

Конкурс "Господиня"

год. виймаємо м'ясо, обсушуємо рушником, нашпиговуємо шматочками сала з часником, сіллю та перцем. Зверху м'ясо натираємо сіллю з перцем та смажимо з усіх боків на дуже гарячій сковороді до утворення рум'яної шкоринки. Потім буженину перекладаємо у гусятницю, додаємо трохи бульйону і тушкуємо на помірному вогні до готовності. Охолоджуємо. Перед подачею до столу нарізуємо шматочками.

Сирна паска

Для паски треба: 2,5 кг сиру, 200 г вершкового масла, 1 склянка густої сметани, 200 г цукру, 2 чайні ложечки солі, 0,5 або 1 склянка родзинок, 5 або 10 жовтків від варених яєць. Пропорція залежить від смаків.

Паску готують за 1 — 2 доби до Великодня. Якщо немає спеціальної форми для сирної паски, то сито вистеляють чистою марлею або тканиною, укладають її рівними складочками, наповнюють її підготовленим сиром. Сир зверху прикривають тією ж тканиною, натягуючи її. Зверху кладуть гніт, щоб стекла сироватка. Найпоширенішими додатками до сиру є вершкове масло, сметана, цукор, сіль, родзинки, жовтки від варених яєць.

Сир і жовтки треба протерти крізь сито, додати сметану, вершкове масло, сіль, цукор, родзинки, ретельно все перемішати, аби не було жодної грудочки. Покласти під гніт, щоб відійшла зайва рідина. Через добу обережно викласти на блюдо.

Кнелі рибні заливні

Беремо 500 г будь-якого рибного філе, пропускаємо через м'ясорубку, додаємо 3—4 сирих яйця, 1,5—2 склянки сухарів (скибочки білої сухої булки пропускаємо через м'ясорубку), спеції за смаком. Вимішуємо, формуємо кульки приблизно однакового розміру, але не менші як куряче яйце середнього розміру та вкидаємо у киплячий рибний бульйон або просто окріп. Доводимо до готовності протягом 7 хв.

Виловлюємо кнелі шумівкою і викладаємо на два блюда. Туди ж викладаємо половинки варених яєць жовтком догори з розрахунку на одну порцію кнелів — половинка яйця. У рибному бульйоні розводимо заправку (желатин, спеції) для заливної риби (інструкція є на пакетику) і обережно виливаємо на блюдо з кнелями так, щоб кнелі були покриті рідиною до половини. Прикрашаємо зеленню петрушки, шматочками лимона і охолоджуємо. До заливних кнелів смакуватиме хрін зі сметаною.

Кнелі рибні заливні

Тістечка "Чорний принц"

Щоб приготувати тістечка, треба мати: 2 яйця, 7 столових ложок цукру, 3/4 склянки подрібнених горіхів (фундук або грецькі), 10 зерен чорної кави, 2 столові ложки борошна.

Тістечка "Чорний принц"

Готуємо бісквітне тісто. Жовтки розтираємо з цукром, білки збиваємо. Поступово додаємо горіхи, мелену каву, жовтки з цукром і борошно. Виливаємо тісто на деко, вистелене промасленим папером. Коли бісквіт охолоне, розрізуємо його на три коржі і змащуємо кремом.

Щоб приготувати крем, треба мати: 2 чайні ложки меленої чорної кави, 3 яєчних жовтки, 6 столових ложок цукру, 2 столові ложки кукурудзяного крохмалю, 200 г вершкового масла.

Жовтки розтираємо з цукром і крохмалем, заварюємо чорну каву, даємо їй трохи охолонути і вливаємо до жовтків з крохмалем. Ставимо на помірний вогонь і варимо, поки крем не загусне. Масло збиваємо і поступово додаємо до нього масу із жовтків, кави і крохмалю. Ретельно вимішуємо. Після цього крем готовий.

Паска із збитими вершками

Треба мати: 3 кг сиру, 400 г цукру або цукрової пудри, 400 г вершкового масла, 2—3 жовтки, 1 склянку збитих вершків, ванілін або лимонну цедру.

Сир треба протерти через сито. Вершкове масло витримати годину у теплі, щоб його можна було легко розтерти у мисці з жовтками, цукром, ваніліном або лимонною цедрою. Жовтки можна класти сирі або варені. Але, враховуючи ситуацію з пташиним грипом, безпечніше використовувати жовтки варених яєць. Усі складові з'єднати, ретельно вимішати, покласти у форму під гніт.

Качка, фарширована грибами

Підготовлену тушку качки натираємо сіллю з перцем або іншими спеціями за смаком і даємо качці настоятись на спеціях. А тим часом смажимо на олії 500 г будь-яких грибів. Додаємо до них 0,5 склянки сметани, змішаної з одним яйцем, подрібнену зелень кропу та петрушки. Підготовлену тушку качки начиняємо грибним фаршем і зашиваємо. Качку кладемо на сковороду і смажимо у духовці, поливаючи соком, що виділяється, щоб м'ясо не пересохло. Коли качка буде готова, виймаємо нитки, нарізуємо порційними шматочками і подаємо з картопляним пюре.

Пиріжки з яйцями

Після паски, зазвичай, залишаються крашанки. Щоб вони не пропали, дбайлива господиня може приготувати пиріжки за дуже простим рецептом.

Для цього треба мати: 300 г борошна, 1 сире яйце, 2 ложки вершкового масла, 2 ложки сметани.

Для начинки: 5 яєць, смажену цибулю, сіль.

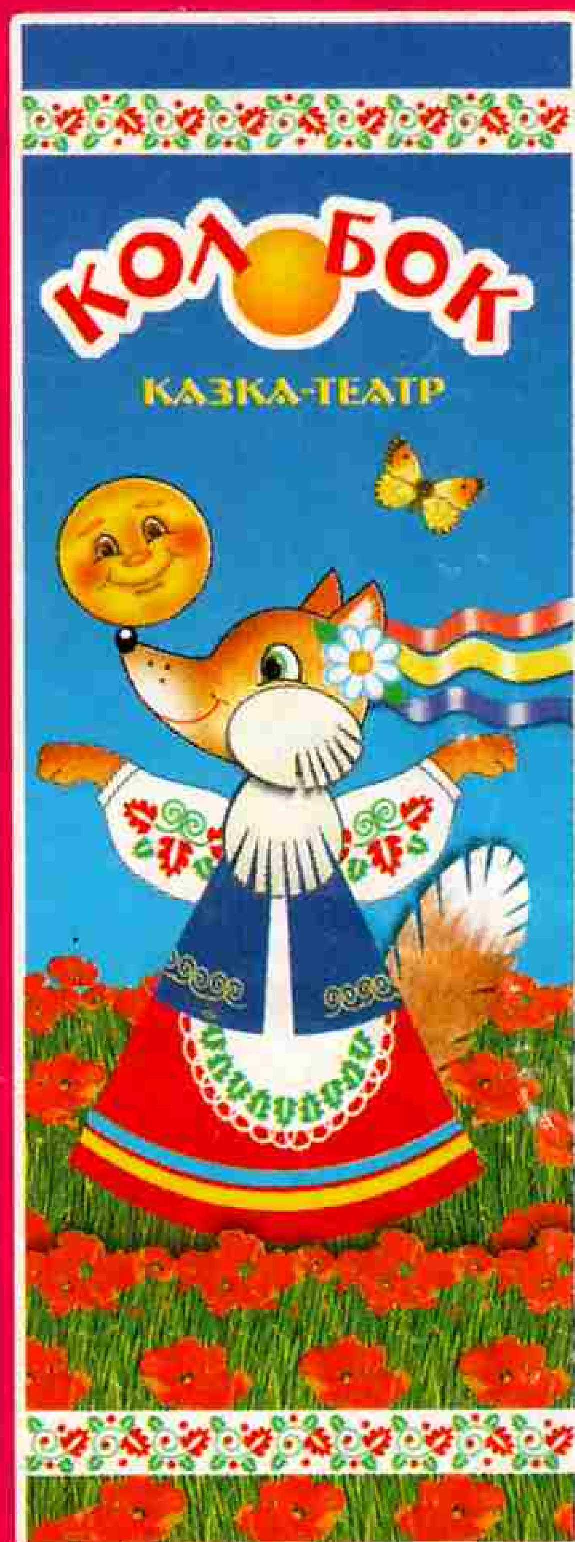
Розтираємо на піну дві ложки вершкового масла, додаємо 2 ложки сметани, борошно. Вимішуємо тісто, розкачуємо тонким шаром на столі, розкладаємо начинку (яйця дрібно посікти, додати смажену цибулю). Прикриваємо начинку краєм тіста і вирізуємо склянкою пиріжки у вигляді півмісяця. Пиріжки кладемо на лист, не змащений маслом. Зверху пиріжки змащуємо збитим яйцем і випікаємо в духовці. Такі пиріжки подають гарячими до бульйону.

Рецепти надіслала Галина Пізняр,
с. Синиця, Христинівський р-н, Черкаська область

Казка-театр з іграшками-саморобками

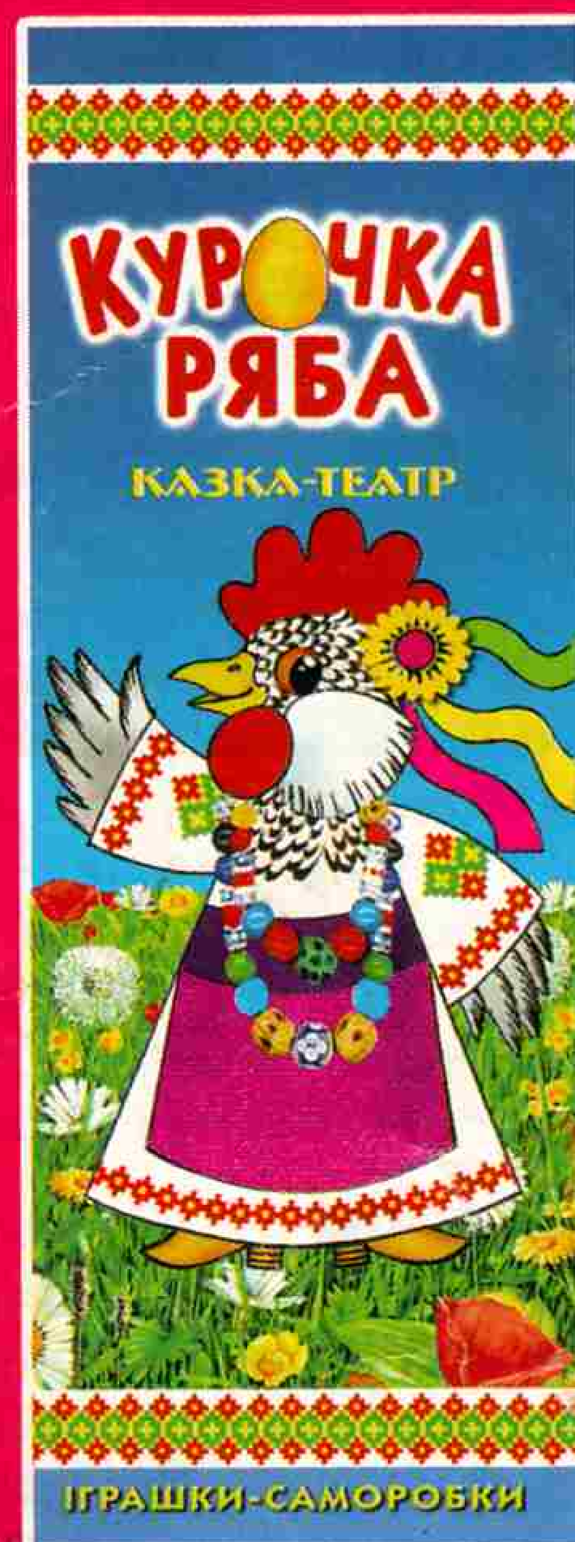

Малятам і школярам!

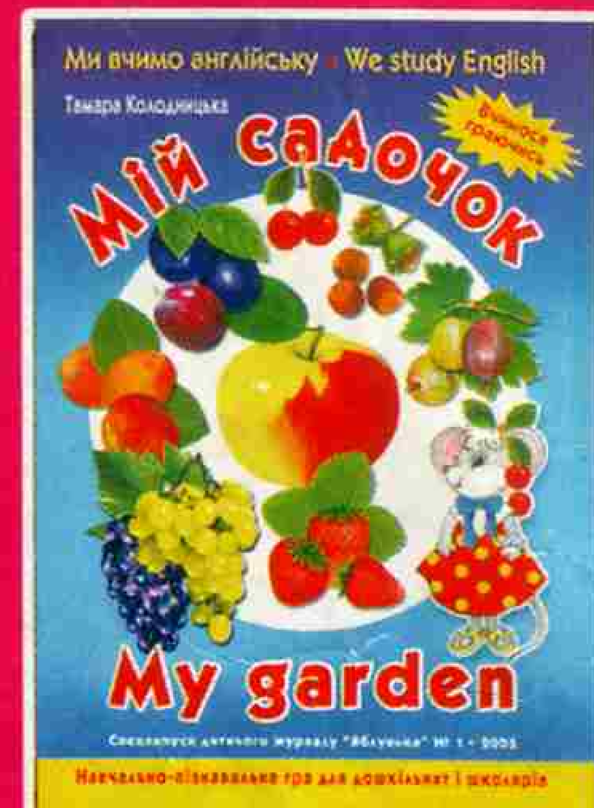
Пропонуємо комплект улюблених дитячих казок з іграшками-саморобками. У кожному випуску — сім казкових героїв.
Ціна одного випуску — 2 грн. 50 коп.
У кожній ігровій книжечці — дві ляльки-саморобки.
Ціна однієї книжечки — 75 коп.
Казки-театри та ігрові книжечки придбайте в редакції або замовляйте післяплатою за адресою редакції журналу "Яблунька": 02094, Київ-94, вул. Краківська, 20.
Довідки за телефоном: (044) 292-94-60.

Малятам і школярам, вихователям і вчителям!

"Веселі малята", "Мій садочок" — **захоплюючі настільні ігри для дітей віком 3—10 років. Ціна — 2 грн 50 к.**
"Чарівна казка" — **журнали-розфарбовки.**
У журналах — улюблені казки народів світу, вірші, оповідки з малюнками-розфарбовками.
Вартість 1 прим. — 1 грн. 20 к.

Пропонуємо комплекти "Чарівна казка" з пільговою знижкою: **6 казок-розфарбовок (на вибір) — 5 грн. 50 коп.**
Вартість комплекту з 20 казок-розфарбовок — 18 грн. 50 коп.

Усі видання, розміщені на цих сторінках, можна придбати в редакції або замовити післяплатою. Для колективних замовлень або оптових покупців діє гнучка система знижок.

Умови пересилки. Для оформлення замовлення необхідно написати потрібні вам номери журналів та кількість. Витрати за пересилку фіксовані залежно від вартості замовлення. Розрахунки зроблені згідно з державними поштовими розцінками. Якщо вартість замовлення становить від 5 до 10 грн., то вартість пересилки +6 грн.; 11—15 грн. + 6,50 грн.; 16—20 грн.; + 7,50 грн.; 21—35 грн. + 9,50 грн.; 35—50 грн. + 11,50 грн.; 51—60 грн. + 15 грн.; 61—80 грн. + 20 грн.; 80—100 грн. + 25 грн. Гроші наперед і в конвертах не висилайте.

Чітко пишіть повну адресу з індексом, прізвище, ім'я, по батькові.

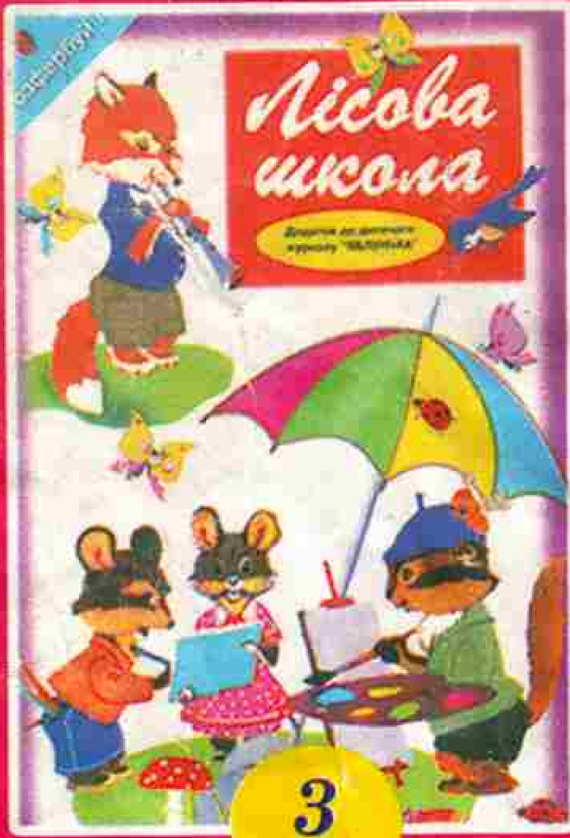
Замовлення надсилайте за адресою: Журнал "Яблунька". вул. Краківська, 20, Київ-94, 02094.
Тел./факс (044) 292-94-60, 559-46-85.
e-mail: yablunka@dimsadgorod.com

“Чарівна казка”: прочитай і розфарбуй!

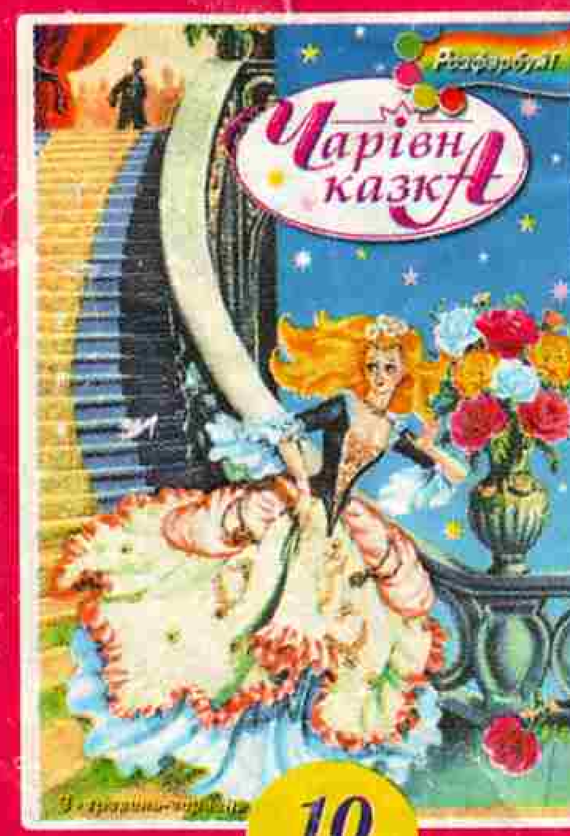

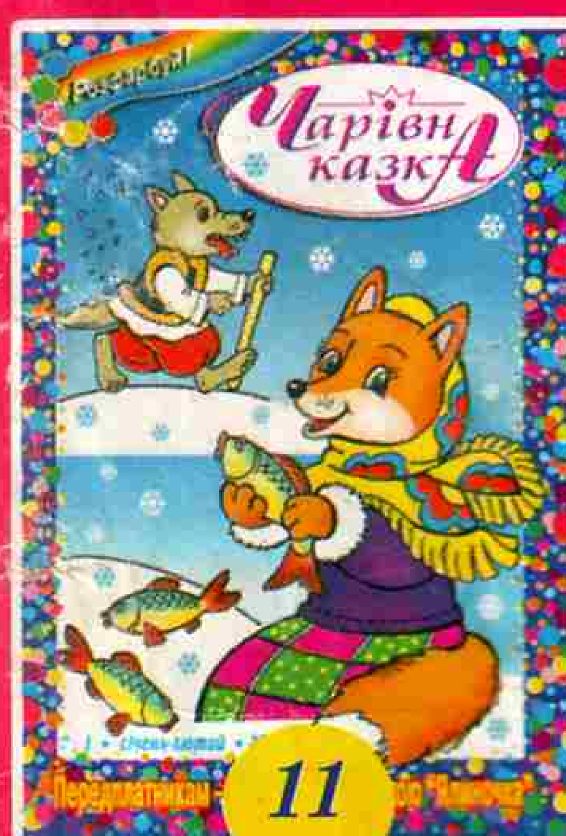

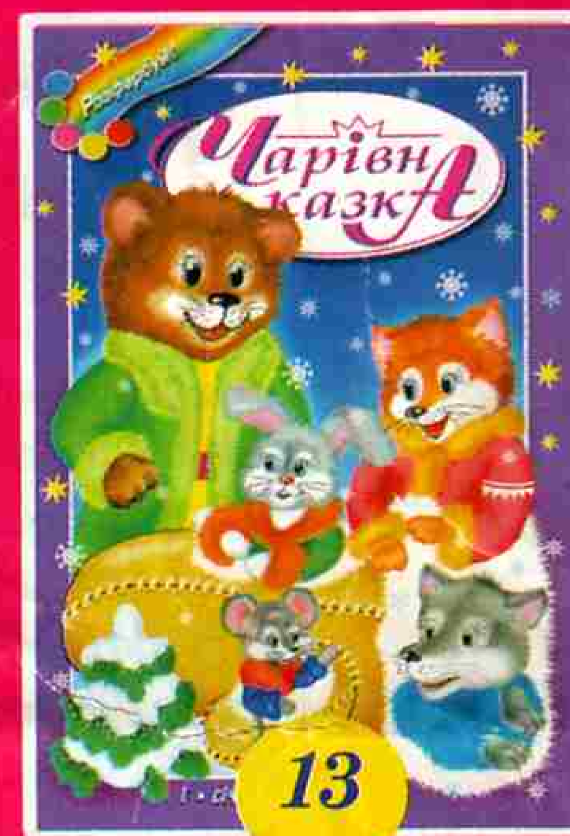

Журнали “Яблунька” та “Чарівна казка” — дітям!

Журнал "Яблунька"

Найкраще розважально-пізнавальне видання для дітей віком 4—12 років. Щономера 100 призів для дітей і батьків, спеціальні призи для дитячих бібліотек. 28 сторінок цікавої та корисної інформації малятам і школярам, батькам і вчителям.

Передплатний індекс 40306

Вартість видання з доставкою — 8 грн. 88 коп.

“Чарівна Яблунька”

комплект журналів “Яблунька” та “Чарівна казка” (журнал-розфарбовка).

Передплатний індекс 21870.

Вартість комплекту з доставкою та пільговою знижкою — 17 грн. 16 коп.

"Чарівна казка" (*Журнал-розфарбовка*)

Улюблені казки народів світу з малюнками-розфарбовками. У кожному номері — ігрові вкладки: настільні ігри, казки-театри з іграшками-саморобками, розважально-пізнавальні ігри з вивченням англійської мови. Друкує роботи юних художників у рамках конкурсу “Кольоровий світ”.

Передплатний індекс 01220.

Вартість видання з доставкою — 9 грн. 48 коп.

"Дім, сад, город"+ "Яблунька"

Комплект журналів (щомісячна передплата).

Передплатний індекс 22432.

На півроку: 3 журнали "Яблунька" та 6 журналів "Дім, сад, город".

Вартість видання з доставкою — 24 грн. 21 коп.

Наша родина

Доброго дня, шановна редакціє!

Пише до вас школярка Лариса Голуб з с. Томилівка на Київщині. "Дім, сад, город" ми передплачуємо вже восьмий рік. Зібралася чимала добірка журналів, яку батьки весь час перечитують, відшукують різні поради. Як тільки ми дізналися, що оголошено конкур "Наша родина", я вирішила розповісти всім читачам про нас, родину Голубів.

Наша родина велика. Тато Віталій Степанович, мама Ліана Ананіївна і 12 дітей: восьмеро дівчат і четверо хлопців.

Сестри Таня і Люда вийшли заміж і вже мають свої родини. У Тані зростають двоє синочків. Старші сестрички Оля та Інна і брати Максим і Ярослав — студенти різних київських навчальних закладів. А ми, молодші діти, — школярі. Ми займаємося у музичній школі, вчимося грати на різних інструментах. Наталя грає на гітарі, Павло — на акордеоні, Віта і я — на домбрі. Ось такий у нас сімейний оркестр. Менша сестричка Юля — другокласниця, а наш улюбленець Іллюша ще малий, йому п'ять років.

Наша родина дружна і працьовита. Кожний з нас має свої обов'язки у господарських справах. Утримуємо корову, маємо великий город і садок.

Ми, діти, найбільше любимо веселі свята, коли збирається разом уся наша велика і дружна родина. На цьому знімку ми у день весілля сестри Люди і Вадима. Я — біля молодого.

З повагою Лариса Голуб, 12 років, с. Томилівка,
Білоцерківський р-н, Київська обл.

На нашій обкладинці

"Писанкова веселка". Конкурс дитячої творчості з такою поетичною назвою щороку проходить у Києві напередодні світлого свята Великодня. На знімку — вихованці студії "Писанкарства" Палацу дітей та юнацтва Дніпровського району столиці. Іванко Колодрівський, другокласник, пишається тим, що старовинна вишиванка дивовижної краси дісталася йому від прабабусі Олі. Ця рукотворна краса дбайливо зберігається у родині, передається мов оберіг від покоління до покоління.

Оксані Шевченко 15 років. Шостий рік дівчина займається писанкарством і на міському конкурсі серед 17 творчих колективів одержала почесне третє місце. Оксана відмінно вчиться у школі. Улюблені предмети — екологія та інформатика. Молодший брат Оксани, до речі Тарас Григорович, теж займається писанкарством.

Барвисту вишиванку Оксані подарувала бабуся Ніна Данилівна з села Капустинці на Київщині.

Марічці Сібілєвій 11 років. Вона перший рік займається писанкарством, але з великим задоволенням і натхненням створює чарівну красу.

Фото Ніни Грехової.

У номері:

Щедра грядка

З поля, з лісу, з лугу

Ходімте в сад

Виноградник

Квітник

Історія, культура, традиції

„ДІМ, САД, ГОРОД"

виробничо-практичний журнал

№4, квітень, 2006 р.

Головний редактор — **М.І. Халимоненко**
Головний художник — **Т.П. Колодницька**
Заступники головного редактора
Б.К.Донгаш, І.Ф.Куштенко
Зав.відділами **А.М.Капітульська, О.В.Кисленко**
Літературний редактор — **М.П.Чернецька**
Дизайн, верстка — **В.В. Дубчак**
Комерційний директор **Г.А.Донець, тел. 292-90-45**
Реклама **В.В.Пацера, тел. 292-90-49**
Оголошення **О.К.Шевченко, тел. 292-95-11**
E-mail:reclama@dimsadgorod.com
Розповсюдження, маркетинг
Т.І.Лазебник, тел.292-94-60
E-mail: lazebnik@dimsadgorod.com
www.dimsadgorod.com

Видання зареєстровано, серія КВ, №3536 від 3.10.98
Підписано до друку 30.03.2006 р.
Загальний тираж 143 134 прим.
Ціна договірна.

Адреса редакції та видавця:
вул. Краківська, 20,
Київ-94, 02094.
Тел. (044) 292-95-13
E-mail: dsg@dimsadgorod.com

*При передруку та використанні тексту й ілюстрацій посилання на **„Дім, сад, город"** обов'язкове.*

Думки авторів і редакції не завжди збігаються.
Редакція не несе відповідальності за зміст рекламних оголошень.
Листування з читачами лише на сторінках журналу.

Комп'ютерний набір, верстку зроблено у редакції журналу «Дім, сад, город».
Надруковано у друкарні ТОВ «Новий друк».
м., Київ, вул. Магнітогорська, 1.
Тел.: (044) 559-73-19;
тел./факс: (044) 292-80-50.

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!

УСІ ТЕЛЕФОННІ НОМЕРИ РЕДАКЦІЇ, ЩО РАНІШЕ ПОЧИНАЛИСЯ ЦИФРАМИ 552, З 22 ЛЮТОГО ЗАМІНЕНІ НА 292.

Передплатні індекси комплектів журналів у складі:

«Дім, сад, город» + «Виноград. Вино» — **22430**. «Дім, сад, город» + «Квіти України» — **22431**. «Дім, сад, город» + «Яблунька» — **22432**. «Дім, сад, город» + «Будьмо здорові» — **22433**. «Дім, сад, город» + «Пасіка» — **22434**. «Дім, сад, город» + «Наш дім» — **21871**. «Дім, сад, город» + «Бібліотека «Дім, сад, город» — **21869**. «Дім, сад, город» + «Календар садівника і городника» — **90245**.

На першій сторінці обкладинки фото Н.В.Грехової

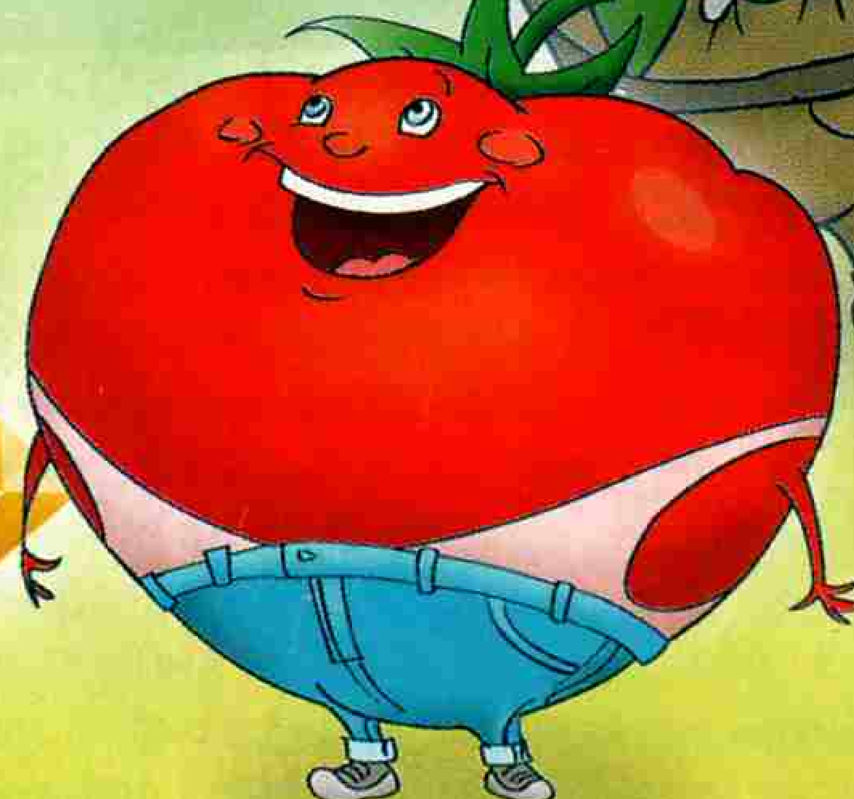
Індекс 74142

Якісний захист - це Ваш Престиж®

Престиж® – протруйник системної та контактної дії для захисту картоплі від шкідників та хвороб.

В чому полягає унікальність Престижу?

- Неперевершений захист картоплі від колорадського жука, дротяників, личинок хрущів, попелиць, трипсів та хвороби ризоктоніоз з додатковим ефектом проти парші і мокрих гнилей.
- Надзвичайно тривалий термін захисту (від посадки до початку відмирання бадилля).
- Комбінований захист від шкідників та хвороб з ефектом стимуляції росту та розвитку рослин.
- Не потребує строків виходу в поле для проведення робіт та строків очікування до збору урожаю.
- Безпечність для корисних комах та довкілля.

Довідки цілодобово: 8-800-500-18-80
(по Україні дзвінки безкоштовні).
www.zelenysvit.com

Bayer CropScience

Байєр КропСаєнс. Р.П. А №00679 Ліц. АБ №216539

ISSN 1814-4357 Дім, сад, город. №4, 2006. 1-48с. Ціна договірна.